

**TRAINING OF
TRAINERS
CURRICULUM
FOR
GENDER
EQUALITY
& ACTIVE
CITIZENSHIP**

NATIONAL COMMISSION ON THE STATUS OF WOMEN

Περιεχόμενα

Περίληψη	4
Διάγραμμα Ενοτήτων	4
Αναμενόμενα αποτελέσματα	5
Συμβουλές για εκπαιδευτές	6
Πρακτικός προγραμματισμός του εκπαιδευτικού προγράμματος.....	8
Βασικές Έννοιες και Γεγονότα	9
Εισαγωγή της Ορολογίας Φύλου	9
Το Φύλο σε Επίσημα Διεθνή Ιδρύματα και Συμφωνίες	10
Ισότητα Φύλων	11
Διαθέσιμες Πληροφορίες και Πηγές.....	12
Στατιστικά για την ισότητα φύλου στην Ευρώπη	12
Εισαγωγική συνάντηση	14
Δραστηριότητες Γνωριμίας/Icebreaker Activities	14
1. Είμαι...Μου αρέσει...	16
2. Δεν έχω ποτέ.....	17
ΕΝΟΤΗΤΑ 1: Αντιλήψεις Φύλου και Στερεότυπα.....	18
Περιγραφή.....	18
Στερεότυπα	18
Δραστηριότητες	20
1. Βιβλία και Εξώφυλλα.....	20
2. Δικαιώματα και Υποχρεώσεις.....	22
3. Όρα για μια ιστορία	24
ΕΝΟΤΗΤΑ 2: Φύλο και Χώρος Εργασίας	26
Περιγραφή.....	26
Δραστηριότητες	29
1. Κοινωνικές και Επαγγελματικές Σκάλες	29
2. Ταμπού για την Ισότητα Φύλων	32
3. «Άφυλο» Βιογραφικό	35
ΕΝΟΤΗΤΑ 3: Φύλο και Μέσα Επικοινωνίας	36
Περιγραφή.....	36
Δραστηριότητες	37
1. Δάσημες Προσωπικότητες	37
2. Σοκ!.....	39
3. Σεξ και Βία	41

ΕΝΟΤΗΤΑ 4: Βία με βάση το Φύλο.....	43
Περιγραφή.....	43
Δραστηριότητες	46
1. Κάλεσμα στους Άντρες.....	46
2. Όχι-και-τόσο-φανταστικά σενάρια	47
Περιγραφή.....	58
Δραστηριότητες	61
1. Πες ένα ανέκδοτο!	61
2. Ο Καλός, ο Κακός και ο Άσχημος.....	64
3. Καλοπροαίρετος Σεξισμός στα Μέσα Ενημέρωσης	67
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ.....	70
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1	71
Διάγραμμα Ενδεικτικού Προγράμματος για 5ήμερο Εργαστήριο	71
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2	72
Γλωσσάριο για θέματα φύλου από τη Διεθνή Ένωση Λεσβιών και Ομοφυλοφίλων (ILGA).....	72
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3	74
Αξιολόγηση Συμμετέχοντα για το Εκπαιδευτικό Έργο AGE&AC	74
Αξιολόγηση Εκπαιδευτή για το Πρόγραμμα AGE&AC.....	77

Περίληψη

Αυτό το αρχείο στοχεύει να προσθέσει στην αυξανόμενη βιβλιογραφία για τη μη τυπική εκπαίδευση για την προώθηση της ισότητας των φύλων και την ενεργό πολιτότητα, ειδικά όσον αφορά νέους εργαζόμενους. Ουσιαστικά, είναι ένα πρόγραμμα εκπαίδευσης με 5 ενότητες, για την καθοδήγηση εργαζομένων και/ή ακτιβιστών νέων που επιθυμούν να διευκολύνουν την εκπαίδευση σε θέματα φύλου, την εργασία των νέων και την άτυπη εκπαίδευση, προκειμένου να εκπαιδεύσουν μελλοντικούς εκπαιδευτές στους ίδιους τομείς. Είναι ιδιαίτερα χρήσιμο για όσους επιθυμούν να κάνουν τέτοιες εκπαιδεύσεις σε άτομα που ασχολούνται με νέους εργαζόμενους και ειδικά γυναίκες καθημερινά.

Για να γίνει αυτό, εξετάσαμε παρόμοια παραγόμενα υλικά, αντιμετωπίζοντας παρόμοια ζητήματα ή που χρησιμοποιούν παρόμοια μη τυπική μεθοδολογία της άτυπης εκπαίδευσης. Πρώτον, μερικές σημαντικές αναφορές για εμάς ήταν οι εργαλειοθήκες κατάρτισης του Συμβουλίου της Ευρώπης *Compass* και *Compassito* για νέους με ιδιαίτερη έμφαση στα μέρη σχετικά με το φύλο και την ισότητα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, το εγχειρίδιο *Domino* για θέματα ρατσισμού και ξενοφοβίας, το εγχειρίδιο για εκπαιδευτές/διευκολυντές σε μη- τυπική εκπαίδευση *Manual for facilitators in non-formal education*, το εγχειρίδιο για θέματα φύλου και τη βία *Gender Matters*, και το εγχειρίδιο *All different All equal*. Επιπλέον, εξετάσαμε και άλλα εργαλεία για την ισότητα των φύλων από διεθνή ιδρύματα και οργανισμούς, όπως την Εργαλειοθήκη για την ισότητα των φύλων από το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων, το Εργαλείο για τα φύλα: Ένα εγχειρίδιο για τους εργαζόμενους για την ειρήνη των νέων από το Ηνωμένο Δίκτυο Νέων Ειρηνευτών, την Τυπολογία Εκπαίδευσης για την ισότητα των φύλων από το Εκπαιδευτικό Κέντρο Γυναικών του ΟΗΕ και πολλά άλλα.

Συνοπτικά, βασιζόμενοι σε προηγούμενα πακέτα εργαλείων κατάρτισης που ενσωματώνουν μη τυπικές μεθόδους εκπαίδευσης μαζί με διαπολιτισμικό και ειδικό για κάθε περίπτωση περιεχόμενο, θέλουμε να προσφέρουμε ένα ολοκληρωμένο εκπαιδευτικό υλικό για όσους επιθυμούν να οργανώσουν εκπαιδευτικά προγράμματα που ασχολούνται με την ισότητα των φύλων και την ενεργό πολιτότητα, με έμφαση στα στερεότυπα του φύλου, το φύλο στο χώρο εργασίας, το φύλο στα μέσα μαζικής ενημέρωσης, τη βία που βασίζεται στο φύλο και τον καλοπροαίρετο σεξισμό.

Διάγραμμα Ενοτήτων

Η Ενότητα 1 είναι αφιερωμένη στην εντόπιση στερεοτυπικών αντιλήψεων φύλου και στην τελική αμφισβήτησή τους. Αποτελείται από μια σύντομη επισκόπηση των βασικών πληροφοριών και εννοιών που ο εκπαιδευτής μπορεί να χρησιμοποιήσει ως οδηγίες, μη τυπικές εκπαιδευτικές δραστηριότητες και οδηγίες αξιολόγησης.

Μετά την αναγνώριση των στερεοτύπων φύλου, η Ενότητα 2 εξετάζει πώς αυτά ενδέχεται να επηρεάσουν τον χώρο εργασίας. Συνδέεται επίσης με την επόμενη ενότητα για τη βία που βασίζεται στο φύλο, καθώς συχνά ο χώρος εργασίας γίνεται χώρος όχι μόνο της ανισότητας των φύλων, αλλά και της σεξουαλικής παρενόχλησης όπως το εξαιρετικά δημοσιευμένο παράδειγμα του κινήματος *MeToo*.

Η Ενότητα 3 πραγματεύεται τον ρόλο των μέσων μαζικής ενημέρωσης στην κατασκευή ορισμένων από των προαναφερθέντων στερεοτύπων. Αυτό επιτυγχάνεται μέσω δραστηριοτήτων αξιοποιούν υπάρχουσες γνώσεις και πληροφορίες σε πραγματικό χρόνο και

συγκεκριμένες για το κάθε πολιτισμικό πλαίσιο, προκειμένου να εντοπιστούν στερεοτυπικές απεικονίσεις ανδρών και γυναικών.

Η Ενότητα 4 χρησιμοποιεί επίσης δραστηριότητες που βασίζονται σε εθνικές περιπτωσιολογικές μελέτες και συγκεκριμένες εμπειρίες, προκειμένου να προσδιοριστούν τα είδη βίας με βάση το φύλο, δηλαδή η σεξουαλική, ψυχολογική και οικονομική.

Η Ενότητα 5 είναι αφιερωμένη σε μια ιδιαίτερα δύσκολα ανιχνεύσιμη σεξιστική συμπεριφορά και πρακτική λόγω της θετικής της φύσης, τον καλοπροαίρετο σεξισμό.

Το έγγραφο καταλήγει με ένα κεφάλαιο για την αξιολόγηση και σχετικά παραρτήματα.

Αναμενόμενα αποτελέσματα

Αυτό που θέλουμε να επιτύχει αυτό το εκπαιδευτικό υλικό είναι μια ποικιλία πραγμάτων. Πρώτον, η ευαισθητοποίηση σχετικά με ορισμένες βασικές μορφές στερεοτύπων φύλου και σεξισμού στην καθημερινή κοινωνική ζωή, στα μέσα μαζικής ενημέρωσης και στον χώρο εργασίας, για να καταδείξουμε πόσα διαφορετικά είδη διακρίσεων λόγω φύλου υπάρχουν, με τον καλό σεξισμό να είναι ένας που είναι ιδιαίτερα δύσκολο να εντοπιστεί.

Δεύτερον, θέλουμε να βελτιώσουμε τις γνώσεις όλων των συμμετεχόντων σχετικά με τα ανθρώπινα δικαιώματα που σχετίζονται με την ισότητα των φύλων, καθώς και τα βασικά ανθρώπινα δικαιώματα, όπως η πρόσβαση σε δίκαιες αμοιβές και καλές συνθήκες διαβίωσης και το δικαίωμα να ζουν μια ζωή χωρίς βία.

Και τρίτον, ελπίζουμε ότι οι προαναφερθείσες γνώσεις θα μεταδοθούν τελικά από τους συμμετέχοντες σε άλλους ανθρώπους προκειμένου να επιτευχθεί μια ουσιαστική αλλαγή στις στάσεις, τις συμπεριφορές και τις πρακτικές προς την ισότητα των φύλων.

Συμβουλές για εκπαιδευτές

Αρχικά, αυτή η ενότητα περιλαμβάνει μερικές γενικές συμβουλές από την εμπειρία μας, καθώς και άλλων¹, για να σας προετοιμάσει για τις εκπαιδευτικές δραστηριότητές σας. Επιπλέον, συμπεριλαμβάνουμε μια επισκόπηση ορισμένων ορισμών και διαθέσιμων πόρων για να εισάγουμε ορισμένες βασικές έννοιες που σχετίζονται με το φύλο και την ισότητα των φύλων.

Η παροχή μη τυπικής εκπαίδευσης σχετικά με τόσο ευαίσθητα ζητήματα μπορεί να είναι αρκετά δύσκολη, γι' αυτό αυτή η ενότητα πιθανότατα να είναι πολύ χρήσιμη για την προετοιμασία σας πριν από το εκπαιδευτικό πρόγραμμα.

1. *Είμαστε εκπαιδευτές, όχι δάσκαλοι/καθηγητές*

Δεδομένου ότι οι περισσότεροι άνθρωποι στον κόσμο, από τον δυτικό κόσμο έως τις μεταποικιακές και τις μετασοσιαλιστικές χώρες, είχαν μια πολύ παραδοσιακή εκπαίδευση, είμαστε ενδεχομένως όλοι πολύ εξοικειωμένοι με τους δασκάλους και τους καθηγητές να αναλαμβάνουν θέση εξουσίας κατά τη διαδικασία της μετάδοσης της γνώσης. Ωστόσο, το βασικό σημείο της μη τυπικής εκπαίδευσης είναι να παρέχει μια εναλλακτική προσέγγιση σε αυτήν τη μέθοδο, γι' αυτό τα «εργαλεία» της τυπικής εκπαίδευσης δεν είναι τόσο χρήσιμα σε αυτήν την περίπτωση. Για παράδειγμα, η εξαναγκαστική ή απότομη γλώσσα και έκφραση δεν είναι κατάλληλη. Ένας εκπαιδευτής ενθαρρύνει, υποστηρίζει, παρακινεί και αποτελεί παράδειγμα για άλλους εκπαιδευτές. Ταυτόχρονα, ο σεβασμός είναι απολύτως απαραίτητος, οπότε πρέπει να τον εξασκείτε και να τον ενθαρρύνετε.

Επίσης, αποφύγετε τη στερεοτυπική έκφραση, είτε λεκτική ή ακόμη και γραφική. Για παράδειγμα, ροζ, μοβ σε γραφικά για γυναικείο κοινό έναντι μπλε και μαύρο για άνδρες, είναι μια πολύ έμφυλη χρήση χρώματος και προσφέρει μια πολύ στερεοτυπική προσέγγιση στην παρουσίαση σχετικά με τις προτιμήσεις χρώματος για γυναίκες και άντρες.

Ένας χρήσιμος οδηγός για μια ευαισθητοποιημένη επικοινωνία σχετικά με το φύλο, έχει συνταχθεί από το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων², το οποίο περιλαμβάνει επίσης Γλωσσάρι την Ισότητα των Φύλων.

2. *Πληροφορηθείτε!*

Παρόλο που κανείς δεν περιμένει να είστε εγκυκλοπαίδεια ή ιστορικός σε θέματα φύλου ή δικαιωμάτων των εργαζομένων ή μη τυπικής εκπαίδευσης, επιλέξτε να βασιστείτε στα δυνατά σας σημεία και να ερευνήσετε πράγματα που δεν γνωρίζετε ή δεξιότητες τις οποίες δεν κατέχετε. Είναι σημαντικό να προετοιμαστείτε και να ενημερωθείτε για τις τοπικές ιδιαιτερότητες σχετικά με την κατάσταση του φύλου στο χώρο εργασίας για παράδειγμα, καθώς και για τα εθνικά ή διεθνή νομικά πλαίσια που καλύπτουν το ζήτημα.

Για διεθνή νομικά πλαίσια και συμφωνίες, καθώς και εθνικές και διεθνείς στατιστικές, δείτε τις επόμενες ενότητες.

¹ Δες περισσότερα στις παραπομπές και βιβλιογραφία που παρατίθενται στο τέλος αυτού του εγχειριδίου.

² (στα Αγγλικά) Ιστοσελίδα ΕΠΦ/EIGE: EIGE's publications: Gender-sensitive Communication. url: <https://eige.europa.eu/publications/gender-sensitive-communication/overview>, accessed on May 30, 2020.

Όπως προαναφέρθηκε, ακόμη και αν δεν γνωρίζετε κάτι να είστε ειλικρινείς και ανοιχτοί σχετικά με αυτό, και εκφράστε την προθυμία σας να αναζητήσετε περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με το θέμα.

3. Γνωρίστε το κοινό σας

Το πλαίσιο είναι πολύ σημαντικό. Οι διάφορες τοπικές καταστάσεις μπορεί να σας αναγκάσουν να προσαρμόσετε το υλικό ή τις μεθόδους σας, άρα ξανά, βασιστείτε στα δυνατά σας σημεία και αποφύγετε τα πολύ αμφιλεγόμενα θέματα.

4. Εξοπλίστε τον εαυτό σας

Εκτός από τη δική σας εργασία στο σπίτι και την «αναγνώριση πεδίου» για τοπικές καταστάσεις και ιδιαιτερότητες, θα πρέπει επίσης να ελέγξετε το υλικό εκ των προτέρων και να λάβετε υπόψη τον χρόνο που απαιτείται για κάθε δραστηριότητα και να συλλέξετε το απαραίτητο υλικό.

5. Καλή διασκέδαση!

Παρά τη σοβαρότητα ορισμένων από τα θέματα θα συζητηθούν, θα πρέπει να έχετε κατά νου ότι μόνο εάν περνάτε καλά, το κοινό σας θα απολαύσει τον χρόνο του μαζί σας. Συστηθείτε από την αρχή, δίνοντας στο κοινό σας γενικές πληροφορίες σχετικά με την προσωπικότητά σας και συγκεκριμένες πληροφορίες σχετικά με το ιστορικό σας. Να είστε ενθουσιώδεις, διασκεδαστικοί και συνδεθείτε με το κοινό σας. Τότε μπορείτε να προχωρήσετε σε παιχνίδια γνωριμίας έτσι ώστε όλοι να δημιουργήσουν κάποια σχέση μεταξύ τους.

6. Ζητήστε σχόλια

Όπως και στην ακαδημαϊκή εκπαίδευση, οι εκπαιδευόμενοι έχουν την ευκαιρία να δώσουν ανώνυμα σχόλια στους εκπαιδευτές τους. Προκειμένου το κοινό σας να προετοιμαστεί γι' αυτό, μπορείτε να το αναφέρετε από την αρχή στην εισαγωγή σας, ώστε να το λάβουν υπόψη κατά τη διάρκεια της διαδικασίας και να δώσουν μεγαλύτερη προσοχή στη λεπτομέρεια.

7. Κρατάτε αρχείο/σημειώσεις

Για μελλοντική χρήση, δώστε φύλλα αξιολόγησης και ταυτόχρονα κρατήστε προσωπικές σημειώσεις για το πόσο ομαλά κύλησαν οι διάφορες δραστηριότητες.

Πρακτικός προγραμματισμός του εκπαιδευτικού προγράμματος

Εκτός από τις γενικές συμβουλές, εδώ συμπεριλαμβάνουμε μια λίστα με πράγματα που πρέπει να ελέγξετε πριν από την εκπαίδευση:

Δείτε το Παράρτημα 2 για ένα ενδεικτικό ημερήσιο πρόγραμμα και στήστε το δικό σας. Ενδεικτικά υπολογίστε μία ημέρα ανά ενότητα και εκτός από τις προτεινόμενες δραστηριότητες που περιλαμβάνονται σε αυτό το έγγραφο, ανατρέξτε στη *Συλλογή μη τυπικών εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων και εκπαιδευτικού υλικού* που έχουμε προετοιμάσει, προκειμένου να εμπλουτίσετε και να προσαρμόσετε ανάλογα στο συγκεκριμένο κοινό σας το εκπαιδευτικό εργαστήριο.

Αφιερώστε χρόνο για ανεπίσημες συζητήσεις το πρωί πριν από κάθε συνεδρία καθώς και μετά το τέλος κάθε ημέρας.

Προσπαθήστε να εισαγάγετε την ενότητα κάθε μέρα χρησιμοποιώντας διαφορετικά μέσα. Για παράδειγμα, την Ημέρα 1 και την Ενότητα 1 για τα Στερεότυπα Φύλου, μπορείτε να ξεκινήσετε παρουσιάζοντας παραδείγματα από τις Δραστηριότητες Γνωριμίας, εάν περιλάμβαναν συγκεκριμένες στερεοτυπικές αντιλήψεις φύλου ή για την Ημέρα 2 και την Ενότητα 4 σχετικά με τη βία βάσει φύλου, μπορείτε να ξεκινήσετε αμέσως με ένα ισχυρό βίντεο όπως αυτό στο οποίο βασίζεται η Δραστηριότητα 1.

Επιτρέψτε τα διαλείμματα και παρόλο που είναι ελεύθερος χρόνος, μπορείτε να διατηρήσετε την παρουσία σας στην ομάδα για να βοηθήσετε τη διαδικασία κοινωνικοποίησης λίγο περισσότερο.

Πάντα προσπαθείτε να αφήνετε χρόνο για προβληματισμούς και συζητήσεις με όλα τα μέλη, καθώς αποτελούν μέρος όλων των προτεινόμενων δραστηριοτήτων, και είναι ο πιο αποτελεσματικός τρόπος για να εξασφαλιστεί η αίσθηση της συλλογικής παραγωγής και ανταλλαγής γνώσεων.

Όπως αναφέρθηκε παραπάνω, θα πρέπει επίσης να αφιερώσετε αρκετό χρόνο για να διαβάσετε και να προετοιμάσετε το απαραίτητο υλικό πριν από την εκπαίδευση, έτσι ώστε να αισθάνεστε σίγουροι και έτοιμοι.

Επιπλέον, μια άλλη καλή πρακτική για την ενίσχυση της μη τυπικής εκπαιδευτικής προσέγγισης, είναι να προσαρμόσετε το πρόγραμμά σας αφού το συζητήσετε με τους συμμετέχοντες, ώστε να έχουν λόγο για το είδος των πληροφοριών που λαμβάνουν καθώς και για τον τρόπο με τον οποίο τις λαμβάνουν.

Βασικές Έννοιες και Γεγονότα

Εισαγωγή της Ορολογίας Φύλου³

Κατά τον ορισμό του φύλου, πρέπει να υπάρξει διευκρίνιση μεταξύ δύο κοινώς συγχρόμενων όρων, το βιολογικό φύλο (sex) και το κοινωνικό φύλο (gender). Το βιολογικό φύλο δεν είναι το ίδιο με το κοινωνικό φύλο όπως το κοινωνικό φύλο δεν αναφέρεται στο βιολογικό φύλο κάποιου/ας.

Το **βιολογικό φύλο** περιγράφει τις βιολογικές διαφορές μεταξύ ανδρών και γυναικών και αναφέρεται στα χρωμοσωμικά, γονιδιακά και ανατομικά χαρακτηριστικά που σχετίζονται με το βιολογικό φύλο.

Το **κοινωνικό φύλο** από την άλλη πλευρά, είναι ένας κοινωνικο-πολιτισμικός όρος, που παραδοσιακά χρησιμοποιείται για να διακρίνει τους ανθρώπους βάσει μιας αντιλαμβανόμενης διαφοράς μεταξύ των φύλων. Το κοινωνικό φύλο εκφράζει κοινωνικό νόημα και μεταφέρει τις προσδοκίες που έχει η κοινωνία σχετικά με τα χαρακτηριστικά, τις δυνατότητες και τις αναμενόμενες συμπεριφορές των γυναικών και των ανδρών που κωδικοποιούνται ως *θηλυκότητα* και *αρρενωπότητα*. Το κοινωνικό φύλο ενός ατόμου εκφράζεται συνήθως χρησιμοποιώντας σήματα και ενδείξεις όπως ρούχα, εξωτερική εμφάνιση, συνολική συμπεριφορά και χειρονομίες.

Το να είσαι άνδρας ή γυναίκα δεν περιλαμβάνει απλώς τα διαφορετικά βιολογικά και φυσικά χαρακτηριστικά. Περιλαμβάνει τους ρόλους και τις ευθύνες που ανατίθενται σε γυναίκες και άνδρες στην οικογένεια, στην κοινωνία και τον πολιτισμό. Αυτοί οι κοινωνικοί ρόλοι και οι προσδοκίες των φύλων μαθαίνονται, δεν είναι έμφυτα χαρακτηριστικά. Διαφέρουν ανάλογα με το χρόνο, εντός και μεταξύ πολιτισμών. Η οργάνωση δομών που διακρίνουν τους ανθρώπους στην κοινωνική σφαίρα όπως η πολιτική κατάσταση, η τάξη, η εθνικότητα, η σωματική και ψυχική αναπηρία, η ηλικία και άλλα, αλλάζουν τις προσδοκίες των φύλων και τους ρόλους των φύλων ανάλογα. Το φύλο συχνά ερμηνεύεται εσφαλμένα ως προώθηση μόνο των γυναικών. Ωστόσο, τα ζητήματα φύλου αφορούν τόσο τις γυναίκες όσο και τους άνδρες και τις ταυτότητές τους, βάση του πώς οι κοινωνία ορίζει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που τους αποδίδονται. Από αυτές τις σχέσεις απορρέουν οι *ρόλοι φύλων*. Αυτοί οι ρόλοι περιλαμβάνουν τον τρόπο με τον οποίο αναμένεται να δρούμε, να μιλούμε, να ντυνόμαστε και να συμπεριφερόμαστε με βάση το φύλο που μας έχει ανατεθεί. Από αυτό το φύλο συνεπάγονται προσδοκίες από κορίτσια και γυναίκες να ντύνονται με γυναικείο τρόπο και να έχουν καλή συμπεριφορά, ενώ οι άνδρες αναμένεται να είναι ισχυροί, επιθετικοί, με αυτοπεποίθηση και να μην εκφράζουν συναισθήματα.

Τα χαρακτηριστικά που σχετίζονται με τη «θηλυκότητα» ή την «αρρενωπότητα» είναι διαφορετικά σε διαφορετικά μέρη του κόσμου και καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου. Αυτό συνεπάγεται ότι τα χαρακτηριστικά φύλου δεν είναι σταθερά ή μόνιμα. Είναι κοινωνικά κατασκευασμένα, που κατ'επέκταση σημαίνει ότι μπορούν να αλλάξουν ή να τερματιστούν.

Ο ρόλος της εκπαίδευσης στη διαμόρφωση των αναπαραστάσεων φύλου, των στάσεων και των συμπεριφορών του φύλου είναι ουσιαστικός στην προσπάθεια καταπολέμησης των

³ Μια πιο λεπτομερής ανάλυση της ορολογίας φύλου παράγεται στο «Εγχειρίδιο για την Ισότητα Φύλου και την Ενδυνάμωση νεαρών κοριτσιών», που παρήχθη στα πλαίσια του προγράμματος Erasmus+ Υπεράσπιση της Ισότητας Φύλου και της Ενεργού Πολιτότητας, 2019-2020.

στερεοτύπων και για την επιτέλεση κοινωνικών και πολιτιστικών αλλαγών.⁴ Αυτά που διδασκόμαστε στο σχολείο καθορίζει σε μεγάλο βαθμό τον τρόπο σκέψης και δράσης και διαμορφώνει τις αντιλήψεις που έχουμε για τον κόσμο. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, η εκπαίδευση συμβάλλει στη διατήρηση του κοινωνικού φύλου ή των στερεοτύπων φύλου, αναθέτοντας ρόλους φύλου.⁵

Το Φύλο σε Επίσημα Διεθνή Ιδρύματα και Συμφωνίες

Το Άρθρο 3Γ της **Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης**: «Φύλο σημαίνει τους κοινωνικά κατασκευασμένους ρόλους, συμπεριφορές, δραστηριότητες και χαρακτηριστικά που μια δεδομένη κοινωνία θεωρεί κατάλληλα για γυναίκες και άνδρες». Είναι η κοινωνικά δομημένη ταυτότητα που συνδέεται με αρσενικά και θηλυκά χαρακτηριστικά γυναικών, ανδρών και διαφορετικού φύλου ανθρώπων.

Η οργάνωση **Γυναίκες του ΟΗΕ**: Οντότητα των Ηνωμένων Εθνών για την Ισότητα των Φύλων και την Χειραφέτηση Γυναικών σημειώνει ότι «αυτά τα χαρακτηριστικά, οι ευκαιρίες και οι σχέσεις είναι κοινωνικά κατασκευασμένα και μαθαίνονται μέσω διαδικασιών κοινωνικοποίησης. Είναι συγκεκριμένα για το εκάστοτε περιβάλλον/χρόνο και μπορούν να αλλάζουν. Το φύλο καθορίζει τί αναμένεται, επιτρέπεται και εκτιμάται σε μια γυναίκα ή έναν άνδρα σε ένα δεδομένο πλαίσιο. Στις περισσότερες κοινωνίες υπάρχουν διαφορές και ανισότητες μεταξύ γυναικών και ανδρών στις αρμοδιότητες που ανατίθενται, στις δραστηριότητες που αναλαμβάνονται, στην πρόσβαση και στον έλεγχο των πόρων, καθώς και στις ευκαιρίες λήψης αποφάσεων. Το φύλο είναι μέρος του ευρύτερου κοινωνικοπολιτισμικού πλαισίου, όπως και άλλα σημαντικά κριτήρια για την κοινωνικοπολιτισμική ανάλυση, όπως τάξη, φυλή, επίπεδο φτώχειας, εθνοτική ομάδα, σεξουαλικός προσανατολισμός, ηλικία κ.λ.π.»

Δεν πρέπει να συγχέεται με το βιολογικό φύλο, που ορίζεται από τις βιολογικές διαφορές μεταξύ ανδρών και γυναικών.

Ο **Οργανισμός Τροφίμων και Γεωργίας των Ηνωμένων Εθνών** ορίζει το φύλο ως «τις σχέσεις μεταξύ ανδρών και γυναικών, τόσο αντιληπτικών όσο και υλικών. Είναι μια κεντρική οργανωτική αρχή των κοινωνιών και συχνά διέπει τις διαδικασίες παραγωγής και αναπαραγωγής, κατανάλωσης και διανομής.»⁶ Συνεχίζει δηλώνοντας ότι το φύλο περιλαμβάνει «τα οικονομικά, κοινωνικά και πολιτιστικά χαρακτηριστικά και ευκαιρίες που σχετίζονται με το να είσαι άνδρας ή γυναίκα.»⁷

Ο **Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας** περιγράφει το φύλο παρόμοια με τη Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης, ως τους κοινωνικά δομημένους ρόλους, τη συμπεριφορά, τις δραστηριότητες και τα χαρακτηριστικά που μια δεδομένη κοινωνία θεωρεί κατάλληλη για άνδρες και γυναίκες. Δηλαδή «αρσενικό» και «θηλυκό» είναι κατηγορίες φύλου, ενώ «αρσενικό»

⁴ Συμβούλιο της Ευρώπης, 2015 (αγγλικά) «Συλλογή ορθών πρακτικών για την προώθηση μιας εκπαίδευσης χωρίς στερεότυπα φύλου και προσδιορισμός τρόπων εφαρμογής των μέτρων που περιλαμβάνονται στη Εισήγηση της Επιτροπής Υπουργών για την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στην εκπαίδευση».

⁵ Περισσότερα για το ρόλο της εκπαίδευσης και τα στερεότυπα φύλων (συμπεριλαμβανομένων εγχειριδίων για την αντιμετώπιση στερεοτύπων στην εκπαίδευση) στο «Εγχειρίδιο για την Ισότητα Φύλου και την Ενδυνάμωση νεαρών κοριτσιών», που παράχθηκε στα πλαίσια του προγράμματος Erasmus+ Υπεράσπιση της Ισότητας Φύλου και της Ενεργού Πολιτότητας, 2019-2020.

⁶ Διαθέσιμο στο: <http://www.fao.org/3/y5608e/y5608e01.htm>

⁷ Πηγή UNFPA United Nations Population Fund, available at <https://www.unfpa.org/resources/frequently-asked-questions-about-gender-equality>.

και «θηλυκό» είναι κατηγορίες φύλου.⁸ Ο ΠΟΥ⁹ ορίζει επίσης το σεξ ως τα βιολογικά και φυσιολογικά χαρακτηριστικά που καθορίζουν τους άνδρες και τις γυναίκες.

Ισότητα Φύλων

Τί είναι η Ισότητα Φύλων;

Η Ισότητα Φύλων, όπως ορίζεται από τον **ΟΗΕ** στους Παγκόσμιους Στόχους για την Αειφόρο Ανάπτυξη⁹, είναι η προσπάθεια επίτευξης της ισότητας των φύλων και της ενδυνάμωσης όλων των γυναικών και κοριτσιών. Η ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών είναι επίσης μία από τις θεμελιώδεις αξίες της **Ευρωπαϊκής Ένωσης** από την ίδρυσή της και συγκεκριμένα τη **Συνθήκη της Ρώμης** το 1957, όταν καθιερώθηκε το δικαίωμα για ίση αμοιβή για ίση εργασία.

Η οργάνωση **Γυναίκες του ΟΗΕ** ορίζει την ισότητα των φύλων ως τα ίσα δικαιώματα, ευθύνες και ευκαιρίες γυναικών και ανδρών και κοριτσιών και αγοριών. Η ισότητα δεν σημαίνει ότι οι γυναίκες και οι άνδρες θα γίνουν οι ίδιοι, αλλά ότι τα δικαιώματα, οι ευθύνες και οι ευκαιρίες των γυναικών και των ανδρών δεν θα εξαρτηθούν από το αν γεννιούνται άνδρες ή γυναίκες. Η ισότητα των φύλων συνεπάγεται ότι λαμβάνονται υπόψη τα ενδιαφέροντα, οι ανάγκες και οι προτεραιότητες τόσο των γυναικών όσο και των ανδρών, αναγνωρίζοντας την ποικιλομορφία διαφορετικών ομάδων γυναικών και ανδρών. Η ισότητα των φύλων δεν είναι ζήτημα γυναικών, αλλά πρέπει να αφορά και να εμπλέκει πλήρως τους άνδρες καθώς και τις γυναίκες. Η ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών θεωρείται τόσο ως θέμα ανθρωπίνων δικαιωμάτων όσο και ως προϋπόθεση και δείκτης για μια βιώσιμη ανθρωποκεντρική ανάπτυξη.

Τί σημαίνει;

Τον τερματισμό όλων των μορφών διάκρισης γυναικών και κοριτσιών παντού.

Τον τερματισμό όλων των μορφών βίας κατά των γυναικών και των κοριτσιών.

Τον τερματισμό όλων των πρακτικών και παραδόσεων που μπορούν να βλάψουν τη σωματική, ψυχική και σεξουαλική υγεία των γυναικών και των κοριτσιών.

Την αναγνώριση και την εκτίμηση της εργασίας των γυναικών στο σπίτι. Την ενθάρρυνση των γυναικών και των κοριτσιών να έχουν ίσες ευκαιρίες να εισακουστούν και να συμμετάσχουν σε όλες τις πολιτικές, οικονομικές και δημόσιες σφαίρες.

Την προστασία των δικαιωμάτων των γυναικών για σεξουαλική και αναπαραγωγική υγεία.

Την προώθηση πολιτικών και νόμων που διαβεβαιώνουν την ισότητα φύλων συμπεριλαμβανομένων μεταρρυθμίσεων για να δοθεί στις γυναίκες ίση πρόσβαση στην ιδιοκτησία και τον έλεγχο της γης και άλλων μορφών ιδιοκτησίας, χρηματοοικονομικών υπηρεσιών, κληρονομιάς και φυσικών πόρων. Τον τερματισμό κάθε μορφής διάκρισης εις βάρος όλων των γυναικών και των κοριτσιών παντού.

Γιατί;

Οι γυναίκες και τα κορίτσια αντιπροσωπεύουν το μισό του παγκόσμιου πληθυσμού, επομένως το μισό των δυνατοτήτων του. Ωστόσο, εξακολουθούν να υποεκπροσωπούνται σε όλες τις

⁸ Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας, διαθέσιμο στο: <https://web.archive.org/web/20150818074425/http://apps.who.int/gender/whatisgender/en/index.html>

⁹ Πηγή: <https://www.un.org/sustainabledevelopment/gender-equality/>

θέσεις πολιτικής εξουσίας. Οι γυναίκες και τα κορίτσια εξακολουθούν να εκτελούν δυσανάλογο μερίδιο της μη αμειβόμενης οικιακής εργασίας.

Πολλές γυναίκες και κορίτσια σε όλο τον κόσμο όλων των ηλικιών, εθνικοτήτων και κοινωνικοοικονομικής κατάστασης εξακολουθούν να είναι θύματα βίας και σκληρών πρακτικών, σωματικής, σεξουαλικής ή ψυχολογικής βίας. Ο παιδικός γάμος δεν έχει εξαλειφθεί από το ένα τρίτο των αναπτυσσόμενων χωρών. Η πρόσβαση στην πρωτοβάθμια και στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση δεν είναι ίση.

Πώς;

Ενδυναμώστε συναδέλφους ή συμμαθήτριές σας, δώστε εσείς το παράδειγμα αν είστε γυναίκα παλεύοντας για το δικαίωμά σας για πρόσβαση σε υπηρεσίες σεξουαλικής και αναπαραγωγικής υγείας.

Αντιμετωπίστε ασυνείδητες προκαταλήψεις, σιωπηρούς συσχετισμούς και στερεότυπα που σχηματίζουν συχνά ακούσια και αόρατα εμπόδια στην ευκαιρία.

Έχετε ενσυναίσθηση και σεβασμό. Εμπλακείτε ενεργά στην επιδίωξη αλλαγής στη χάραξη πολιτικής συμμετέχοντας στις διαδικασίες ψηφοφορίας καθώς και στον πολιτικό ακτιβισμό.

Διαθέσιμες Πληροφορίες και Πηγές

Συμβουλευτείτε τις πιο κάτω πηγές για να πάρετε πληροφορίες και στατιστικά δεδομένα για τις χώρες όπου θα πραγματοποιηθεί το εκπαιδευτικό σας εργαστήριο, αλλά και για ευρέως αποδεκτούς ορισμούς και για άλλα παραδείγματα εκπαιδευτικών εργαλείων για ισότητα.

Στατιστικά για την ισότητα φύλου στην Ευρώπη

Η κύρια πηγή για στατιστικές σχετικά με το φύλο σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι το Eurostat. Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να βρουν τη θεματική ενότητα στατιστικών φύλου στην ιστοσελίδα τους.¹⁰

Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων

Το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων (EIGE) βοηθά τα θεσμικά όργανα της ΕΕ και τα κράτη μέλη στη συλλογή, ανάλυση και διάδοση δεδομένων για την ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών. Η βάση δεδομένων στατιστικών στοιχείων σχετικά με το φύλο του EIGE χρησιμεύει ως μια ολοκληρωμένη πηγή στατιστικών πληροφοριών που αντικατοπτρίζουν καλύτερα τις διαφορές και τις ανισότητες μεταξύ γυναικών και ανδρών, κοριτσιών και αγοριών στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Η βάση δεδομένων αποθηκεύει και διαδίδει στατιστικά στοιχεία για τα φύλα από όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση και πέραν αυτής, σε επίπεδο ΕΕ, κρατών μελών και στο ευρύτερο ευρωπαϊκό επίπεδο. Αποσκοπεί στην παροχή στατιστικών στοιχείων που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τη στήριξη και τη συμπλήρωση της Στρατηγικής της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Ισότητα των Φύλων, τη στρατηγική της δέσμευση για την ισότητα των φύλων 2016-2019 και να υποστηρίξει τα κράτη μέλη για την παρακολούθηση της προόδου τους.

¹⁰ Περισσότερα στην ιστοσελίδα: <http://ec.europa.eu/eurostat/web/equality/overview>.

Η πλατφόρμα περιέχει διεθνώς συγκρίσιμα δεδομένα από πηγές όπως η Eurostat, η Γενική Διεύθυνση Δικαιοσύνης και Καταναλωτών, το Eurofound και ο Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ (FRA). Περιλαμβάνονται επίσης ορισμένες εθνικές πηγές.¹¹

Οι κοινωνικοί εταίροι στην Ευρωπαϊκή αγορά εργασίας έχουν αναπτύξει μια Εργαλειοθήκη για την Ισότητα των Φύλων στην Πρακτική και μια Εργαλειοθήκη για τις Βέλτιστες Πρακτικές.¹²

ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΟΗΕ

Οι Γυναίκες του ΟΗΕ δημοσιεύουν εκθέσεις για την Πρόοδο των Γυναικών του Κόσμου, όπου μπορούν να βρεθούν στατιστικές για διάφορα μέρη του κόσμου.¹³ Το Κέντρο Εκπαίδευσης Γυναικών του ΟΗΕ προσφέρει πολύ χρήσιμο υλικό και τεχνική βοήθεια.

Οι Γυναίκες του Κόσμου 2015: Τάσεις και στατιστικές παρουσιάζουν στατιστικές και αναλύσεις για την κατάσταση των γυναικών και των ανδρών σε τομείς ενδιαφέροντος, συμπεριλαμβάνοντας αποτελεσματικές και περιληπτικές γραφικές αναπαράστασεις.

Η **UNESCO** δημοσίευσε μια ειδική εργαλειοθήκη για την Προώθηση της Ισότητας των Φύλων στην Εκπαίδευση και ένα Πρόγραμμα Ηλεκτρονικής Μάθησης για την Ισότητα Φύλου.

Γλωσσάριο Ισότητας των Φύλων του Συμβουλίου της Ευρώπης

Γλωσσάριο του Κέντρου Κατάρτισης Γυναικών του ΟΗΕ

Και τα δύο αυτά γλωσσάρια είναι πραγματικά χρήσιμα για την αναζήτηση οποιωνδήποτε άλλων ορισμών και εννοιών που μπορεί να χρειαστείτε για να δημιουργήσετε μια επικοινωνία με ευαισθησία και αντίληψη για θέματα φύλου.

Για περισσότερους ορισμούς για συγκεκριμένες περιπτώσεις, μπορείτε να αναζητήσετε σχετική εθνική νομοθεσία για τη χώρα/χώρες στις οποίες προορίζεται η εκπαίδευση και, στη συνέχεια, μπορείτε να συγκρίνετε με τους παραπάνω διεθνείς ορισμούς και έννοιες.

¹¹ Περισσότερα στην ιστοσελίδα: <http://eige.europa.eu/gender-statistics>.

¹² Περισσότερα στην ιστοσελίδα: <https://unstats.un.org/unsd/gender/Infographics.html>.

¹³ Περισσότερα στην ιστοσελίδα: <http://progress.unwomen.org>.

Εισαγωγική συνάντηση

Αυτό είναι ένα από τα πιο κοινά σημεία σε όλα τα εκπαιδευτικά προγράμματα. Ο σκοπός είναι να καθοριστούν τα θεμέλια για το τι πρόκειται να κάνετε, δηλαδή να παρουσιάσετε το πρόγραμμα σπουδών, διασφαλίζοντας παράλληλα ότι δημιουργείται ένα ασφαλές, φιλικό αλλά και με σεβασμό περιβάλλον. Αν και ορισμένοι από τους σκοπούς αυτού του άτυπου syllabus/προγράμματος σπουδών είναι κοινοί με την παραδοσιακή εκπαίδευση, οι αναφορές για τη σύνταξη αυτού του εγγράφου παραμένουν μη-τυπικές αναφορές εκπαίδευσης που δημιουργούνται συλλογικά και δεν περιλαμβάνουν διαλέξεις ή απομνημόνευση όπως πολλές παραδοσιακές εκπαιδευτικές μεθόδους.

Είναι επίσης σημαντικό να δημιουργηθεί μια μη ηγεμονική σχέση μεταξύ των συμμετεχόντων και των εκπαιδευτών. Αυτό σημαίνει ότι αναγνωρίζετε ότι κανείς δεν έχει περισσότερη εξουσία από τον άλλο, ότι δεν υπάρχει ιεραρχία, επομένως είστε διαμεσολαβητής/διευκολυντής και όχι δάσκαλος με την παραδοσιακή έννοια. Σημαίνει επίσης ότι η γνώση και η εμπειρογνωμοσύνη μοιράζονται και παράγονται εξίσου μεταξύ όλων, και αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο η άτυπη μη-ηγεμονική διδακτέα ύλη και μεθοδολογία για εκπαιδευτικά προγράμματα προτιμάται από πολλές ομάδες ακτιβιστών¹⁴.

Κατά την εισαγωγική συνάντηση, οι κύριοι στόχοι είναι:

- Να δημιουργήσετε ένα ευχάριστο περιβάλλον για μάθηση και έκφραση.
- Να γνωριστούν όλοι μεταξύ τους.
- Να καθοριστούν οι προσδοκίες για το εκπαιδευτικό πρόγραμμα.
- Να παρουσιάσετε τους στόχους του εκπαιδευτικού προγράμματος.
- Να συμφωνήσετε τους βασικούς του εκπαιδευτικού προγράμματος.

Αυτά επιτυγχάνονται με σαφή επικοινωνία με τους συμμετέχοντες σχετικά με τα αναμενόμενα αποτελέσματα του εργαστηρίου, τις μεθόδους που θα χρησιμοποιηθούν και μια γενική επισκόπηση των συνεδριών, ώστε να υπάρχει αμοιβαία συμφωνία. Για να γίνουν πραγματικά μη τυπικές και συλλογικές διαδικασίες, είναι πολύ σημαντικό για όλους να αισθάνονται άνετα και γι' αυτό προτείνουμε τις συνήθειες δραστηριότητες γνωριμίας γνωστές ως *Icebreaker activities*.

Δραστηριότητες Γνωριμίας/Icebreaker Activities

Υπάρχουν πολλές δραστηριότητες για το «σπάσιμο πάγου» εκεί έξω¹⁵ και εδώ παραθέτουμε μερικές για να ξεκινήσετε. Ο σκοπός αυτών των δραστηριοτήτων είναι να τεθεί η βάση για τις επερχόμενες δραστηριότητες και συζητήσεις που θα απαιτούν από τους συμμετέχοντες να

¹⁴ Μερικά παραδείγματα μη-ηγεμονικών προγραμμάτων σπουδών και εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων είναι: (1) The Standing Rock Syllabus Project, <https://publicseminar.org/2016/10/nodapl-syllabus-project/> (2) FAAC Your Syllabus! <https://faacweb.wordpress.com/2018/10/10/manifesto-tk/>

¹⁵ Για περισσότερες δραστηριότητες γνωριμίας δες: (1) https://www.uh.edu/cdi/diversity_education/resources/activities/pdf/Inclusion_Activities_Book.pdf (2) https://www.unicef.org/knowledge-exchange/files/Icebreakers_production.pdf

συζητήσουν. Αυτές οι δραστηριότητες γίνονται ιδιαίτερα χρήσιμες όταν οι συμμετέχοντες δεν γνωρίζουν ο ένας τον άλλον.

Θα πρέπει επίσης να χρησιμοποιήσετε τις δραστηριότητες αυτές για να εισαγάγετε τα κύρια θέματα γύρω από τα οποία οι ενότητες πρόκειται να περιστραφούν κατά το τελικό στάδιο της συζήτησης ανασκόπησης.

Όπως και με τις δραστηριότητες γνωριμίας, πολλές από τις επερχόμενες δραστηριότητες θα απαιτήσουν τη διαμόρφωση ομάδων, και για να αποφευχθούν ομοιόμορφες ομάδες ή ομάδες με φίλους, προσπαθήστε να βρείτε δημιουργικούς τρόπους για να ομαδοποιήσετε μεγάλο αριθμό ατόμων προκειμένου να έχετε ένα ευρύ φάσμα απόψεων.

Ορίστε μερικά παραδείγματα:

- Χρώμα μαλλιών ή ματιών
- Πρωινό, απογευματινό, βραδινό τύποι
- Ανά τύπο ρούχων ή αξεσουάρ (για παράδειγμα, άτομα που φορούν κοσμήματα ή ρολόγια, χρώμα και τύπο παπουτσιών)
- Γενέθλια ή ζώδια (ανά μήνα ή σεζόν)
- Πότες καφέ (κανονικού, ντεκαφεϊνέ, ή μη) ή πότες τσαγιού
- Αγαπημένο επιδόρπιο/φρούτο (αυτά μπορούν επίσης να είναι διαθέσιμα κατά τη διάρκεια της συνάντησης)
- Διανείμετε καρταμέλες καθώς μπαίνουν οι συμμετέχοντες στο δωμάτιο και μετά διαχωρίστε ανά γεύση
- Για τους κυνικούς: σε κατηγορίες του τί θα προτιμούσαν να κάνουν αντί αυτού που κάνετε τώρα (ύπνος, παιχνίδι γκολφ, ψώνια, κηπουρική, ανάγνωση, πεζοπορία, οικογένεια κ.λπ.).

Σκεφτείτε δημιουργικά και αυτοσχεδιάστε σ' αυτό το στάδιο γενικώς, λαμβάνοντας υπόψιν τις πρακτικές ανάγκες επερχόμενων δραστηριοτήτων.

Αφού σχηματίσετε τις ομάδες σας, μπορείτε να προχωρήσετε σε μια δραστηριότητα γνωριμίας. Και πάλι, υπάρχουν πολλές δραστηριότητες από τις οποίες μπορείτε να επιλέξετε, αλλά εδώ παραθέτουμε μερικές από τις πιο αποτελεσματικές για τους σκοπούς αυτής της σειράς ενοτήτων. Η παρουσίαση της δραστηριότητας ως δραστηριότητα γνωριμίας θα σας δώσει την ευκαιρία να παρατηρήσετε πραγματικά τον τρόπο με τον οποίο όλοι αλληλεπιδρούν ο ένας με τον άλλον και θα δώσουν στους συμμετέχοντες κάποια ελευθερία έκφρασης που μπορεί στην πραγματικότητα να αποκαλύψει στερεοτυπικές αντιλήψεις για το φύλο, την εμφάνιση και την κατάσταση, την ηλικία και τον επαγγελματισμό κ.λπ.

1. Είμαι...Μου αρέσει...

<u>Μέγεθος Ομάδας</u>	Οποιοδήποτε
<u>Χρόνος</u>	20 λεπτά (ανάλογα με τον αριθμό ατόμων)
<u>Σύνοψη</u>	Οι συμμετέχοντες έχουν την ευκαιρία να παρουσιάσουν τον εαυτό τους με έναν διασκεδαστικό τρόπο και στη συνέχεια να θυμούνται τις ανάλογες πληροφορίες σχετικά με τους συναδέλφους τους
<u>Στόχοι</u>	Να γνωριστούν οι συμμετέχοντες μεταξύ τους Να εξασκηθεί η μνήμη των συμμετεχόντων και να τους ενθαρρύνει να δώσουν προσοχή στους συναδέλφους τους Προώθηση του σεβασμού και της συνεργασίας
<u>Υλικά</u>	N/A

Οδηγίες

Στην Ολομέλεια, ο καθένας παρουσιάζει τον εαυτό τους λέγοντας όνομα, την ιδιότητα/τη δουλειά τους, από πού είναι, και, στη συνέχεια, ένα πράγμα που τους αρέσει που ξεκινά από το ίδιο γράμμα όπως το όνομά τους, κατά προτίμηση κάτι που οι περισσότεροι άνθρωποι δεν γνωρίζουν.

Κάτι σαν αυτό: Είμαι ο *Alex Dunphy*, εργάζομαι ως *δάσκαλος*, είμαι από το *Σικάγο* και μου αρέσει η *Αστρονομία*.

Για να ξεκινήσουν τα πράγματα, ο συντονιστής/εκπαιδευτής της ομάδας μπορεί να ξεκινήσει με το δικό του παράδειγμα, και να συμβουλευσει τους συμμετέχοντες να δώσουν προσοχή γιατί θα χρειαστούν αυτές τις πληροφορίες αργότερα.

Αφού τελειώσει ο καθένας, ζητήστε από μερικούς από τους συμμετέχοντες να παρουσιάσουν κάποιον άλλο που δεν γνώριζαν από πριν και που δεν κάθεται δίπλα τους, λέγοντας το όνομά τους και τι τους αρέσει.

Εάν θέλετε να αυξήσετε την πρόκληση, μπορείτε να κάνετε το τελευταίο μέρος μετά από ένα διάλειμμα ή μια δραστηριότητα.

2. Δεν έχω ποτέ

<u>Μέγεθος Ομάδας</u>	Οποιοδήποτε (σε ομάδες των 5-7 ατόμων)
<u>Χρόνος</u>	20 λεπτά (ανάλογα με τον αριθμό ατόμων)
<u>Σύνοψη</u>	Οι συμμετέχοντες έχουν την ευκαιρία να παρουσιάσουν ένα γεγονός για τον εαυτό τους που οι περισσότεροι δεν γνωρίζουν και που πιθανόν να αμφισβητεί τις υποθέσεις που κάνουν άλλοι γι' αυτούς
<u>Στόχοι</u>	Να γνωριστούν οι συμμετέχοντες μεταξύ τους Να απευθυνθούν στερεοτυπικές αντιλήψεις για άλλους Προώθηση του σεβασμού και ανοικτού πνεύματος
<u>Υλικά</u>	N/A

Οδηγίες

Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να κάνουν τρεις δηλώσεις «Δεν έχω ποτέ...» για τον εαυτό τους, με το ένα να είναι ψέμα. Μπορεί να είναι οτιδήποτε για τη ζωή, τα χόμπι ή τις δραστηριότητές τους.

Για παράδειγμα: *Δεν έχω πάει ποτέ στην Καραϊβική. Δεν έχω φάει ποτέ παγωτό. Δεν έχω γνωρίσει ποτέ τον Έλτον Τζον.*

Στη συνέχεια, η υπόλοιπη ομάδα πρέπει να εντοπίσει ποιο πιστεύουν ότι είναι ψέμα. Για να το κάνουν αυτό, επιτρέπεται να υποβάλουν έως και 10 ερωτήσεις συνολικά, με απαντήσεις ναι ή όχι.

Εάν μέχρι και την ερώτηση 10 κανείς δεν καταφέρει να εντοπίσει τη σωστή απάντηση, το άτομο που θέτει τις ερωτήσεις αποκαλύπτει ποιο είναι το ψέμα.

Ανασκόπηση

Ρωτήστε τους συμμετέχοντες αν είχαν εκπλαγεί από μερικά από τα άλλα μέλη της ομάδας τους.

Συζητήστε με την ομάδα γιατί συσχετίζουν ορισμένα χαρακτηριστικά με ορισμένα άτομα και πώς οι υποθέσεις που κάνουμε συχνά βασίζονται σε στερεότυπα για τις γυναίκες ή τους άνδρες, πώς φαίνονται, την ηλικία τους ή ακόμα και τη φυλή και την εθνικότητα.

ΕΝΟΤΗΤΑ 1: Αντιλήψεις Φύλου και Στερεότυπα

Περιγραφή

Αυτή η ενότητα είναι αφιερωμένη στον εντοπισμό των στερεοτυπικών αντιλήψεων για το φύλο, και τελικά να τις αμφισβητήσει. Αποτελείται από μια σύντομη επισκόπηση βασικών πληροφοριών και εννοιών που ο εκπαιδευτής μπορεί να χρησιμοποιήσει ως κατευθυντήριες σημειώσεις, μη-τυπικές δραστηριότητες εκπαίδευσης και πιθανές κατευθύνσεις προβληματισμού.

Βασικές Έννοιες και Ορισμοί

Στερεότυπα

Τα στερεότυπα είναι γενικευμένες εικόνες για άτομα μέσα σε μια κοινωνία. Ένα στερεότυπο φύλου είναι μια προκαταρκτική ιδέα όπου οι γυναίκες και οι άνδρες έχουν χαρακτηριστικά και ρόλους που καθορίζονται και περιορίζονται από το φύλο τους.

Τα στερεότυπα του φύλου είναι απλοϊκές γενικεύσεις σχετικά με τα χαρακτηριστικά φύλου, τις διαφορές και τους ρόλους των γυναικών και των ανδρών. Μερικά στερεοτυπικά χαρακτηριστικά για τους άνδρες είναι ότι είναι ανταγωνιστικοί, διεκδικητικοί, αυτόνομοι, ανεξάρτητοι, αντιπαραθετικοί, ενδιαφέρονται για τα ιδιωτικά αγαθά. Τα αντίστοιχα στερεότυπα των γυναικών υποστηρίζουν ότι είναι συνεργάσιμες, φροντιστικές, συναισθηματικές, συνδέονται εύκολα, τείνουν προς ομάδες, ενδιαφέρονται για δημόσια αγαθά.

Τα στερεότυπα χρησιμοποιούνται συχνά για να δικαιολογήσουν ευρύτερα τις διακρίσεις λόγω φύλου και μπορούν να αντικατοπτρίζονται και να ενισχύονται από παραδοσιακές και σύγχρονες θεωρίες, νόμους και θεσμικές πρακτικές. Τα μηνύματα που ενισχύουν τα στερεότυπα των φύλων και η ιδέα ότι οι γυναίκες είναι κατώτερες έρχονται σε μια ποικιλία «πακέτων» - από τραγούδια και διαφημίσεις μέχρι παραδοσιακές παροιμίες.

Τα στερεότυπα του φύλου συνδέονται επίσης στενά με τους **Ρόλους του Φύλου**, την **Ταυτότητα του Φύλου** που περιλαμβάνονται στην πρώτη ενότητα αυτού του εγχειριδίου.

Στο πιο αθώο επίπεδο τους, τα στερεότυπα του φύλου μπορεί να είναι η πηγή καλοπροαίρετου χιούμορ ή αυτό που αναλύεται στην Ενότητα 5, *καλοπροαίρετος σεξισμός*. Η παρορμητική λήψη αποφάσεων ενός άνδρα ή η ματαιοδοξία μιας γυναίκας, είναι το θεμέλιο για πολλά αστεία. Ωστόσο, αν ληφθούν σοβαρά υπόψη τα στερεότυπα των φύλων διαμορφώνουν την κοινωνία μας. Στην εφηβεία μπορεί να διαμορφώσει την ταυτότητα ενός ατόμου και να περιορίσει τις φιλοδοξίες του. Μπορεί να αποθαρρύνει τα κορίτσια να ακολουθήσουν μια καριέρα στην επιστήμη και τα αγόρια στον τομέα της παιδικής μέριμνας. Είναι μια ιδέα που ορισμένες χώρες έχουν χρησιμοποιήσει ιστορικά για την επικύρωση της σεξιστικής συμπεριφοράς. Το Ιράν για παράδειγμα εξακολουθεί να επιβάλλει νόμο που απαιτεί από τις γυναίκες να λάβουν άδεια από τον πατέρα ή τον σύζυγό τους πριν λάβουν διαβατήριο. Αυτό μπορεί να εξηγηθεί από το επικρατές συναίσθημα, ότι οι γυναίκες πρέπει να υπηρετούν τον πρωταρχικό ρόλο της

εξημερωμένης συζύγου και μητέρας¹⁶. Για αυτούς που πλήττονται περισσότερο, αυτά τα στερεότυπα δεν είναι αστείο¹⁷.

Είτε σε πολιτικό επίπεδο είτε σε εγχώριο περιβάλλον, αυτά τα στερεότυπα περιορίζουν τη ζωή των ανθρώπων παντού. Διεθνείς οργανισμοί και ΜΚΟ αναγνωρίζουν τη σοβαρότητα του ζητήματος. Το Συμβούλιο της Ευρώπης τόνισε τη σημασία της συνεργασίας με τον τομέα της νεολαίας προκειμένου να αποφευχθεί η εξάπλωση των σεξιστικών συμπεριφορών. Ως ένα από τα κύρια σημεία του στην καταπολέμηση των στερεοτύπων των φύλων, έχουν αναφέρει τη «μη τυπική εκπαίδευση ως ένα ισχυρό εργαλείο»¹⁸. Η προσέγγισή μας περιλαμβάνει αυτή τη μεθοδολογία. Σκοπεύουμε να δημιουργήσουμε έναν υγιή διάλογο μεταξύ των συμμετεχόντων. Με τη συμμετοχή όλων σε αυτές τις δραστηριότητες, μπορούμε να οικοδομήσουμε ενσυναίσθηση, να ασκήσουμε κριτική στις προκαταλήψεις μας και να ορίσουμε την πορεία για μια παραγωγική εκπαίδευση.

¹⁶ Esfandiari, Golnaz. "Iran's Parliament Mulls New Restrictions On Women's Travel." RadioFreeEurope/RadioLiberty, Radio Free Europe / Radio Liberty, 16 Jan. 2013, www.rferl.org/a/iran-restrictions-women-travel/24825464.html.

¹⁷ Για περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με τα στερεότυπα των φύλων, συμπεριλαμβανομένων των δημοφιλών παραδειγμάτων, μπορείτε να ακολουθήσετε αυτόν τον σύνδεσμο <https://talkitover.in/self/gender-stereotypes>.

¹⁸ "Combating Gender Stereotypes and Sexism in and through Education." Gender Equality, Council of Europe, <https://rm.coe.int/1680643799>

Δραστηριότητες

1. Βιβλία και Εξώφυλλα

<u>Μέγεθος Ομάδας</u>	Οποιοδήποτε
<u>Χρόνος</u>	20 λεπτά (ανάλογα με τον αριθμό ατόμων)
<u>Σύνοψη</u>	Οι συμμετέχοντες έχουν την ευκαιρία να παρουσιάσουν ένα γεγονός για τον εαυτό τους που οι περισσότεροι δεν γνωρίζουν και που πιθανόν να αμφισβητεί τις υποθέσεις που κάνουν άλλοι γι' αυτούς
<u>Στόχοι</u>	Να γνωριστούν οι συμμετέχοντες μεταξύ τους Να απευθυνθούν στερεοτυπικές αντιλήψεις για άλλους Προώθηση του σεβασμού και ανοικτού πνεύματος
<u>Υλικά</u>	Χαρτί/στυλό/μολύβια

Οδηγίες

Κάθε συμμετέχων γράφει ένα γεγονός σχετικά με το παρελθόν, τα ενδιαφέροντα ή την ιστορία τους που οι περισσότεροι άνθρωποι δεν γνωρίζουν.

Οι συμμετέχοντες στη συνέχεια διπλώνουν το χαρτί και το βάζουν στη μέση του κύκλου.

Ο συντονιστής ανοίγει τα χαρτιά και διαβάζει τις απαντήσεις μία κάθε φορά. Για κάθε χαρτί, οι συμμετέχοντες πρέπει να μαντέψουν από ποιο άτομο πιστεύουν ότι γράφτηκε. Ο συγγραφέας δεν πρέπει να αποκαλύπτει την ταυτότητά του και μπορεί να ονομάσει κάποιον άλλο για να καλυφθεί.

Αφού όλοι ονομάσουν ένα άτομο, ο συγγραφέας αποκαλύπτεται. Ο συντονιστής πρέπει να αφήνει λίγα λεπτά σε κάθε γύρο για συζήτηση και ίσως για την αποκάλυψη του συγγραφέα που μπλοφάρει.

Ανασκόπηση

Ρωτήστε τους συμμετέχοντες αν είχαν εκπλαγεί από μερικά από τα άλλα μέλη της ομάδας τους.

Συζητήστε με την ομάδα γιατί συσχετίζουν ορισμένα χαρακτηριστικά με ορισμένα άτομα και πώς οι υποθέσεις που κάνουμε συχνά βασίζονται σε στερεότυπα για τις γυναίκες ή τους άνδρες, πώς φαίνονται, την ηλικία τους ή ακόμα και τη φυλή και την εθνικότητα.

Στη συνέχεια, ζητήστε από τους συμμετέχοντες να εκφράσουν τη γνώμη τους για το πώς διατυπώνονται αυτά τα στερεότυπα. Είναι λόγω θρησκείας; Είναι λόγω άγνοιας ή κακίας; Είναι λόγω πολιτικών συμφερόντων;

Για παράδειγμα, υπάρχει μια μακροχρόνια γνώμη που υποστηρίζει ότι τα στερεότυπα είναι ένα πολύ αποτελεσματικό μέσο για τον υποβιβασμό και την αλλοτρίωση της ανθρωπίνης υπόστασης ορισμένων ομάδων ανθρώπων προκειμένου να προωθήσουν πολιτικές ή ακόμη και να υποκινήσουν βία εναντίον αυτών των ομάδων, με σκοπό τον καλύτερο έλεγχο αυτών και

της κοινωνίας γενικότερα, σαν τη στρατηγική του «διαίρει και βασίλευε» που οι Βρετανοί προώθησαν κατά την αποικιοκρατία.

2. Δικαιώματα και Υποχρεώσεις

<u>Μέγεθος Ομάδας</u>	Οποιοδήποτε
<u>Χρόνος</u>	40 λεπτά (ανάλογα με τον αριθμό ατόμων)
<u>Σύνοψη</u>	Αυτή η δραστηριότητα διερευνά τους λόγους πίσω από το σχηματισμό στερεοτύπων φύλου, έχοντας αρχικά τους συμμετέχοντες να καταγράψουν τις εμπειρίες τους και στη συνέχεια να συζητήσουν τους λόγους περαιτέρω σε μια διαδικασία ανταλλαγής ιδεών.
<u>Στόχοι</u>	Να απευθυνθούν στερεοτυπικές αντιλήψεις στον πολιτισμό, την εκπαίδευση, θρησκεία και άλλες πτυχές της κοινωνικής ζωής, αξιοποιώντας τις προσωπικές εμπειρίες των συμμετεχόντων σχετικά με τις προσδοκίες που οι κοινωνίες τους εναποθέτουν.
<u>Υλικά</u>	Χαρτί/στυλό/μολύβια

Οδηγίες

Μετά τον εντοπισμό κάποιων ενσωματωμένων στερεοτυπικών αντιλήψεων των φύλων, η δραστηριότητα αυτή διερευνά τους λόγους πίσω από το σχηματισμό τους, χρησιμοποιώντας τις προσωπικές εμπειρίες των συμμετεχόντων και μέσω της ανταλλαγής ιδεών.

Για το πρώτο μέρος της δραστηριότητας, οι συμμετέχοντες εργάζονται ξεχωριστά, χρησιμοποιώντας στυλό και χαρτί. Πείτε τους να αφιερώσουν λίγα λεπτά για να σκεφτούν τι πιστεύουν ότι αναμένεται από αυτούς ως νέους άνδρες και γυναίκες, είτε στην οικογένειά τους, το σχολείο τους, τη μελλοντική ή την τρέχουσα δουλειά τους, τους φίλους τους, τον/τη σύντροφό τους και την κοινωνία γενικότερα. Στη συνέχεια, ζητήστε να τους γράψουν σε ένα κομμάτι χαρτί χωρισμένο σε δύο στήλες, μία για νέους άντρες και μία για νέες γυναίκες.

Εάν έχετε έναν πίνακα, ενώ παρουσιάζετε τη δραστηριότητα, σχεδιάστε τις ίδιες δύο στήλες και αρχίστε να απαριθμείτε ορισμένα χαρακτηριστικά που συνήθως σχετίζονται με κορίτσια και αγόρια, γυναίκες και άνδρες με βάση προηγούμενες ασκήσεις.

Τελικά, καλέστε όλους τους συμμετέχοντες μαζί για να συμπληρώσετε τις στήλες στον πίνακα και να κάνετε καταιγισμό ιδεών για περισσότερα.

Ανασκόπηση

Κατά τη διάρκεια της διαδικασίας προβληματισμού και ανασκόπησης χρησιμοποιήστε αυτές τις ερωτήσεις ως κατευθυντήριες γραμμές:

- Τι διαφορές μπορείτε να προσδιορίσετε μεταξύ των προσδοκιών και των απαιτήσεων που τίθενται στα κορίτσια και τα αγόρια;
- Τι θα θέλατε να αλλάξετε;
- Πώς πιστεύετε ότι μπορεί να αλλάξει;
- Από πού προέρχονται αυτές οι προσδοκίες;
- Είναι δυνατόν για αγόρια και κορίτσια/νεαρούς άνδρες και νεαρές γυναίκες να εκπληρώσουν αυτές τις προσδοκίες;

- Ποιος προωθεί αυτές τις προσδοκίες;
- Πώς εμείς οι ίδιοι τις προωθούμε (είτε συνειδητά είτε ασυνειδητά);
- Ποιες είναι οι επιπτώσεις αυτών των προσδοκιών στους νέους;
- Πώς μπορούμε προσωπικά/οι οργανισμοί μας να συμβάλουν θετικά στην αλλαγή της κατάστασης;

3. Ώρα για μια ιστορία

<u>Μέγεθος Ομάδας</u>	Οποιοδήποτε (ομάδες 5-7 ατόμων)
<u>Χρόνος</u>	20 λεπτά (ανάλογα με τον αριθμό ατόμων)
<u>Σύνοψη</u>	Οι συμμετέχοντες αφηγούνται ιστορίες για να προσδιορίσουν τους ρόλους και την εκπροσώπηση των φύλων, καθώς και την ανισότητα στο δικό τους περιβάλλον. Στη συνέχεια, αναστρέφοντας τους χαρακτήρες, η ίδια ιστορία προτείνει εναλλακτικές αφηγήσεις.
<u>Στόχοι</u>	Να απευθυνθούν στερεοτυπικές αντιλήψεις στον πολιτισμό, την εκπαίδευση και την παράδοση Να αμφισβητηθούν οι επικρατείς και να εισηγηθούν εναλλακτικές αφηγήσεις
<u>Υλικά</u>	ΗΥ/Χαρτί/στυλό/μολύβια

Οδηγίες

Σε ομάδες, ζητήστε από τους συμμετέχοντες να γράψουν μια παραδοσιακή ιστορία για παιδιά, όπως τη θυμούνται από το σχολείο ή από την οικογένειά τους. Αφού ακολουθήσατε τις οδηγίες για το πώς να διαμορφώσετε ομάδες, θα πρέπει να έχετε συμμετέχοντες με διαφορετικά υπόβαθρα σε κάθε μια, αλλά εάν δυσκολεύονται να βρουν μια ιστορία, μπορείτε πάντα να προτείνετε ευρέως γνωστές ιστορίες όπως η Σταχτοπούτα, η Μικρή Γοργόνα, η Χιονάτη κ.λπ.

Η ιστορία δεν πρέπει να είναι μεγαλύτερη από μια σελίδα και πρέπει να έχει ξεκάθαρη αρχή, μέση και τέλος. Για να βοηθήσετε τη διαδικασία, σημειώστε τα βασικά σημεία μιας ιστορίας είναι: Αρχή - *Μια φορά κι έναν καιρό...*, Κύριοι χαρακτήρες, Δευτερεύοντες χαρακτήρες, Πλοκή και ένα Τέλος- *Και έζησαν αυτοί καλά κι εμείς καλύτερα...*

Αφού κάθε ομάδα σημειώσει τα πιο πάνω, ζητήστε τους να γράψουν την ιστορία, αντιστρέφοντας όλους τους αρσενικούς χαρακτήρες με γυναικείους χαρακτήρες.

Καθώς οι συμμετέχοντες το προετοιμάζουν, θα μπορούσατε να περιηγηθείτε για να βεβαιωθείτε ότι δεν παρουνισάζουν όλοι την ίδια ιστορία.

Τελικά, καλέστε όλους τους συμμετέχοντες πίσω και κάθε ομάδα αφηγείται την ιστορία της.

Ανασκόπηση

- Πώς έμαθαν οι συμμετέχοντες για την ιστορία;
- Τι είδους άνθρωποι είναι οι ηρωίδες και οι ήρωες των ιστοριών; (Συνηθισμένοι άνδρες και γυναίκες; Βασιλιάδες;) Τι έκαναν; (επαναστάτησαν; καταπιέστηκαν;) Ποια είναι τα χαρακτηριστικά τους;
- Ποιες είναι οι διαφορές και οι ομοιότητες μεταξύ των κύριων και δευτερευόντων χαρακτήρων;
- Τι αξίες αντιπροσωπεύουν οι άνδρες ήρωες και οι ηρωίδες; Είναι αυτές οι αξίες ίδιες και για τα δύο φύλα ή υπάρχουν διαφορές;

- Συζητήστε ποιο είναι το ηθικό δίδαγμα κάθε ιστορίας. Ποια στοιχεία των ρόλων του φύλου και των στερεοτύπων περιλαμβάνει;
- Τι καταλαβαίνουν οι άνθρωποι με τη λέξη «στερεότυπο»; Πόσο αληθινά είναι τα στερεότυπα; Είναι πάντα αρνητικά;
- Εσείς προσωπικά, και οι άνθρωποι στην κοινωνία σας γενικά, έχετε στερεότυπα και προσδοκίες ανδρών και γυναικών;
- Οι συμμετέχοντες αισθάνονται περιορισμένοι από αυτές τις προσδοκίες; Πως;
- Τα χαρακτηριστικά των ηρωίδων και των ηρώων που προσδιορίζονται σε αυτήν τη δραστηριότητα αντικατοπτρίζουν τα χαρακτηριστικά που ορισμένοι περιγράφουν ως εθνικά χαρακτηριστικά;
- Με ποιους τρόπους τα στερεότυπα του φύλου στους ανθρώπους αρνούνται τα ανθρώπινα δικαιώματά τους;
- Τι μπορούν να κάνουν οι συμμετέχοντες για αυτά τα εμπόδια; Μπορούν να προσδιορίσουν στρατηγικές για να ξεφύγουν από τους πολιτιστικούς κανόνες και αξίες που σχετίζονται με την αρρενωπότητα και τη θηλυκότητα;
- Ρωτήστε τους συμμετέχοντες ποια έκδοση της ιστορίας προτιμούν και γιατί.

ΕΝΟΤΗΤΑ 2: Φύλο και Χώρος Εργασίας

Περιγραφή

Μετά τον εντοπισμό των στερεοτύπων των φύλων, αυτή η ενότητα μελετά πώς αυτά μπορούν να επηρεάσουν το χώρο εργασίας. Συνδέεται επίσης με την επόμενη ενότητα για την έμφυλη βία, καθώς συχνά ο χώρος εργασίας γίνεται χώρος όχι μόνο της ανισότητας των φύλων, αλλά και της σεξουαλικής παρενόχλησης όπως το πρόσφατο ευρέως γνωστό παράδειγμα του κινήματος #MeToo.

Η παραδοσιακή εβδομάδα εργασίας των 40 ωρών είναι ένα πολύ σημαντικό μέρος του χρόνου. Περίπου το ήμισυ της μέρας μας το περνάμε με συναδέλφους, ακούγοντας επόπτες και εκτελώντας σχολαστικά την εργασία που μας έχει ανατεθεί. Το προς το ζην μας εξαρτώνται από αυτό. Μερικοί άνθρωποι δίνουν προτεραιότητα στις φιλοδοξίες της σταδιοδρομίας τους ως το πιο σημαντικό πράγμα στην ζωή τους. Είναι ατυχές το γεγονός ότι για πολλούς ανθρώπους, το φύλο δρα αποτρεπτικά στην επίτευξη αυτών των στόχων.

Βασικές Έννοιες, Ορισμοί και Πληροφορίες

Δες **Ισότητα Φύλου** στο πρώτο μέρος αυτού του εγχειριδίου.

Όπως προαναφέρθηκε σε άλλα μέρη αυτού του εγχειριδίου, η ισότητα των φύλων αναφέρεται στα ίσα δικαιώματα, ευθύνες και ευκαιρίες γυναικών και ανδρών και κοριτσιών και αγοριών.

Η ισότητα δεν σημαίνει ότι οι γυναίκες και οι άνδρες θα γίνουν οι ίδιοι, αλλά ότι τα δικαιώματα, οι ευθύνες και οι ευκαιρίες των γυναικών και των ανδρών δεν θα εξαρτηθούν από το αν γεννιούνται γυναίκες ή άνδρες. Η ισότητα των φύλων συνεπάγεται ότι λαμβάνονται υπόψη τα ενδιαφέροντα, οι ανάγκες και οι προτεραιότητες τόσο των γυναικών όσο και των ανδρών, αναγνωρίζοντας έτσι την ποικιλομορφία διαφορετικών ομάδων γυναικών και ανδρών. Η ισότητα των φύλων δεν είναι ζήτημα γυναικών, αλλά πρέπει να αφορά και να εμπλέκει πλήρως τους άνδρες καθώς και τις γυναίκες. Η ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών αντιμετωπίζεται τόσο ως ζήτημα ανθρωπίνων δικαιωμάτων όσο και ως προϋπόθεση και δείκτης της βιώσιμης ανθρωποκεντρικής ανάπτυξης.¹⁹

Σε αντίθεση με τη δημοφιλή πεποίθηση, αυτό δεν είναι απλώς μια μονόπλευρη μάχη. Οι άνδρες μπορεί επίσης να αναμένεται να ενεργούν με έναν συγκεκριμένο τρόπο στη δουλειά τους, με βάση τους δημοφιλείς ρόλους των φύλων. Μπορούμε να πάρουμε ένα παράδειγμα δασκάλου δημοτικού.²⁰ Ένας άντρας και μια γυναίκα με σχεδόν όμοια βιογραφικά υποβάλλουν αίτηση για τη δουλειά. Η απόφαση για το ποιος θα προσλάβει μπορεί συχνά να εξαρτάται από το πώς σκεφτόμαστε για το φύλο. Εάν ένας άντρας θεωρηθεί αυθόρμητος, άμεσος και συναισθηματικά αποστειρωμένος, γιατί πρέπει να επιλεγεί έναντι της ευγενικής, φροντιστικής, μη απειλητικής γυναίκας;

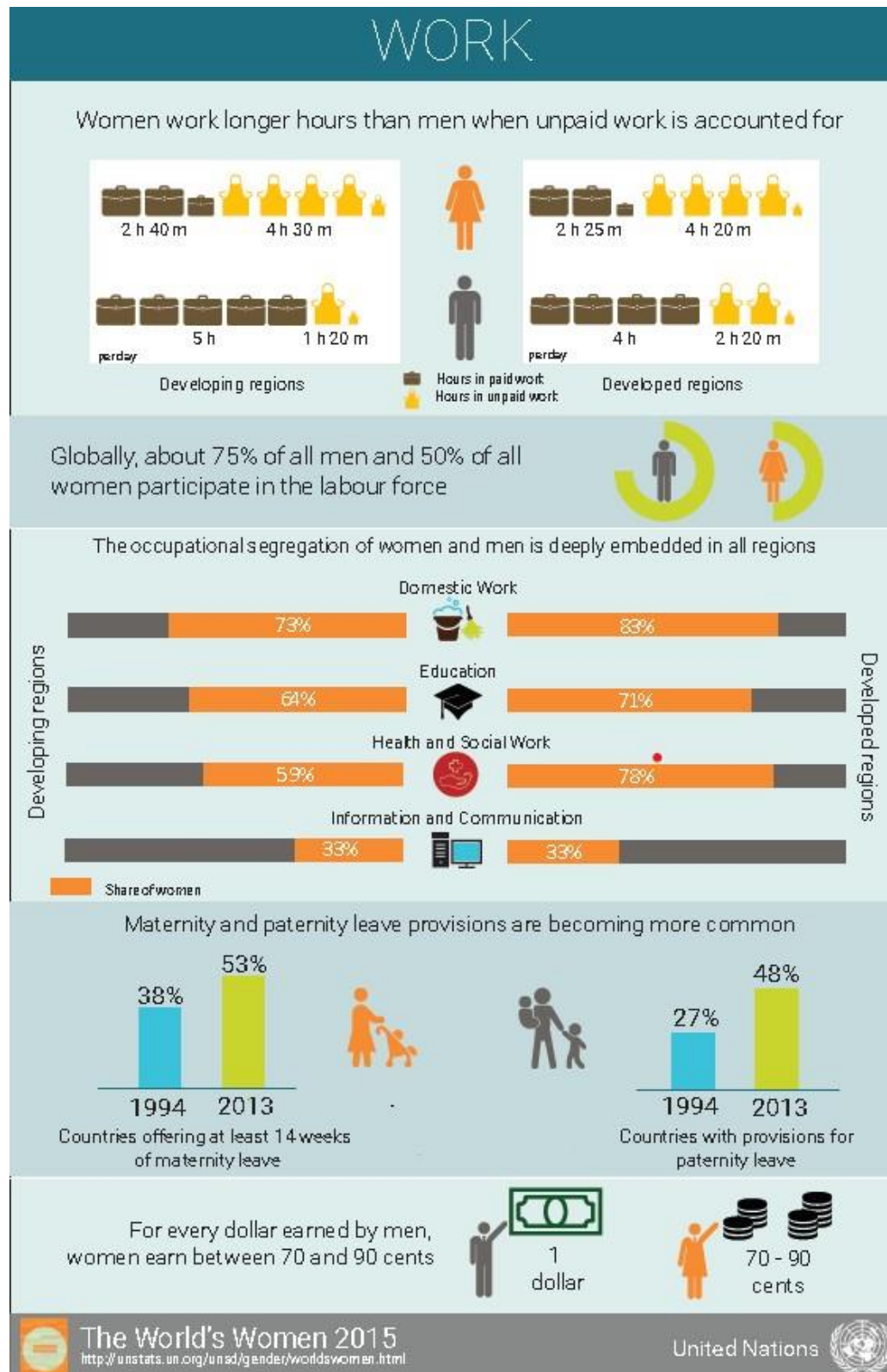
Οι συμμετέχοντες στο έργο θα πρέπει να βρουν κίνητρα για να συζητήσουν αυτά τα σενάρια από τον πραγματικό κόσμο, ακόμα κι αν έχουν περιορισμένη εργασιακή εμπειρία. Καλώς ή κακώς, πολύ πιθανόν το φύλο να επηρεάσει κατά κάποιο τρόπο την επαγγελματική τους

¹⁹ “Gender Discrimination at Work.” Equal Rights Advocates, 2019, www.equalrights.org/issue/economic-workplace-equality/discrimination-at-work/.

²⁰ FitzPatrick, Laura. “Male Teachers Ruling out Primary School Jobs Because They Fear Being Viewed with Suspicion.” The Telegraph, Telegraph Media Group, 13 Jan. 2019, www.telegraph.co.uk/news/2019/01/13/male-primary-teachers-speak-fears-perceived-suspicious-working/.

σταδιοδρομία. Ως μελλοντικοί ηγέτες, μπορούν να βοηθήσουν στην αντιστροφή αυτής της τάσης.

Ορισμένα στατιστικά στοιχεία για να καταδειχθεί η ανισότητα στον χώρο εργασίας παγκοσμίως από τις στατιστικές του ΟΗΕ, The World's Women 2015²¹:

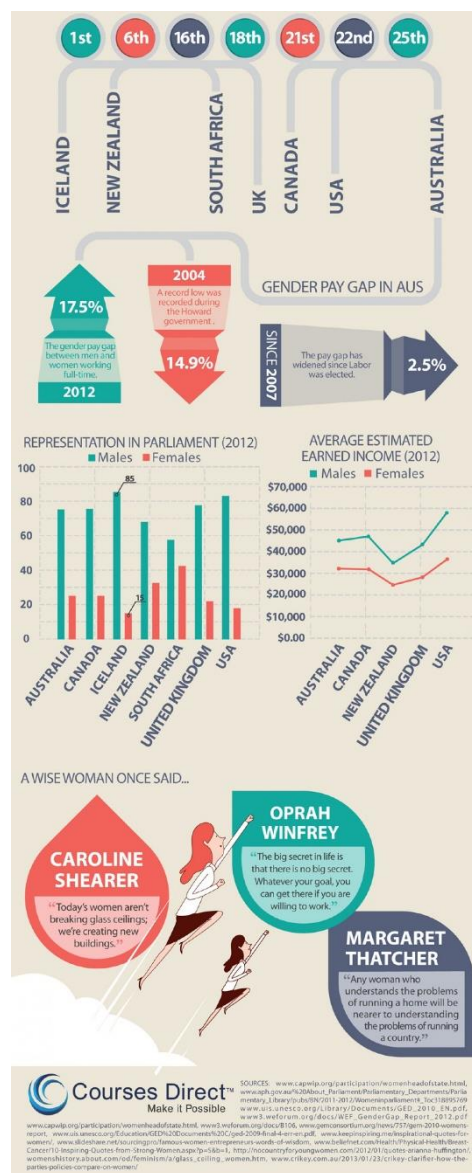
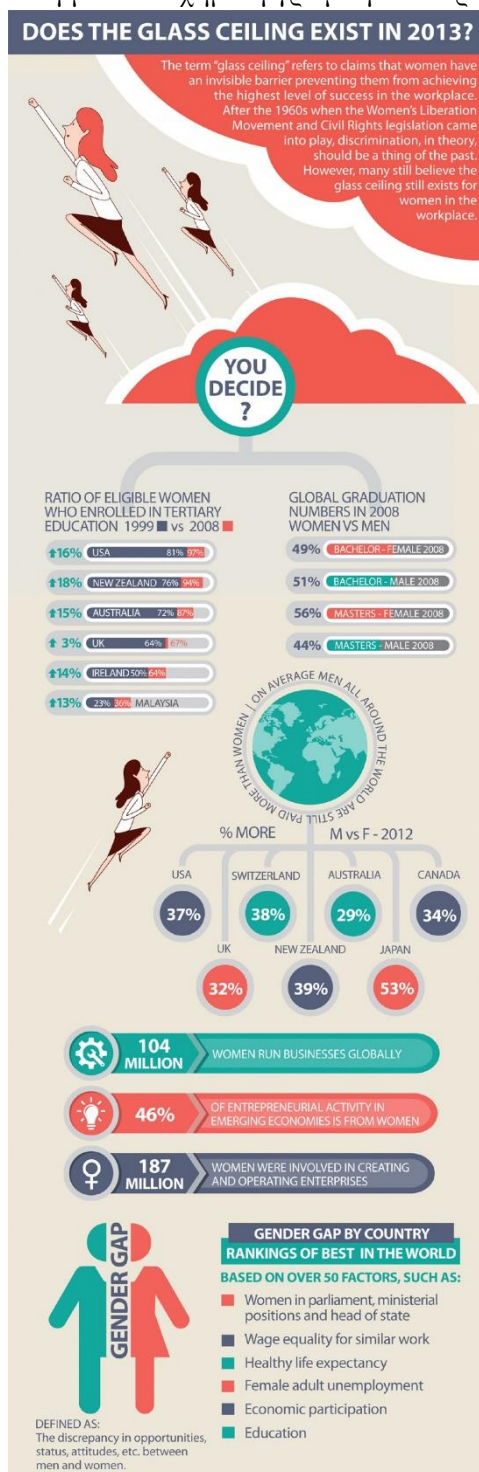

²¹ https://unstats.un.org/unsd/gender/downloads/Ch4_Work_info.pdf

Glass ceiling/Γυάλινη οροφή

Ο όρος «γυνάλινη οροφή» είναι μια μεταφορά που έχει χρησιμοποιηθεί συχνά για να περιγράψει αόρατα εμπόδια («γυνάλι») μέσω των οποίων οι γυναίκες μπορούν να δουν ελίτ θέσεις, για παράδειγμα στον κυβερνητικό ή τον ιδιωτικό τομέα, αλλά δεν μπορούν να φτάσουν σε αυτές (αντιμέτωπες με την αόρατη «οροφή»). Αυτά τα εμπόδια εμποδίζουν σε μεγάλο αριθμό γυναίκες και εθνοτικές μειονότητες να αποκτήσουν και να εξασφαλίσουν τις πιο ισχυρές, σημαντικές και με υψηλότερες αποδοχές θέσεις εργασίας στο εργατικό δυναμικό. Άλλη μια επιτυχημένη γραφική αναπαράσταση για να συζητήσετε τον όρο είναι η παρακάτω

που ετοιμάστηκε από το Courses Direct²² που χρησιμοποιεί στατιστικά από πολλές πηγές για να ενισχύσει το επιχείρημα.

²² <https://visual.ly/community/Infographics/business/does-glass-ceiling-exist-2013>

Δραστηριότητες

1. Κοινωνικές και Επαγγελματικές Σκάλες²³

<u>Μέγεθος Ομάδας</u>	Οποιοδήποτε
<u>Χρόνος</u>	20 λεπτά (ανάλογα με τον αριθμό ατόμων)
<u>Σύννοψη</u>	Οι συμμετέχοντες ανατίθενται ένα χαρακτήρα και προχωρούν μπροστά όποτε μια δήλωση που εκφωνείται ισχύει για τον χαρακτήρα τους.
<u>Στόχοι</u>	Να απευθυνθούν στερεοτυπικές αντιλήψεις στον εργασιακό χώρο Να απευθυνθεί η ανισότητα στη βάση του φύλου στον χώρο εργασίας
<u>Υλικά</u>	Αντίγραφο των Χαρακτήρων και των Δηλώσεων για τον συντονιστή/εκφωνητή

Οδηγίες

Κάθε συμμετέχων δίνεται ένα κομμάτι χαρτί με την περιγραφή ενός χαρακτήρα. Δώστε χρόνο στους συμμετέχοντες να το διαβάσουν και πείτε τους να το κρύψουν.

Τώρα ζητήστε τους να αρχίσουν να μπαίνουν στον ρόλο. Για να βοηθήσετε, διαβάστε μερικές από τις ακόλουθες ερωτήσεις, σταματήστε μετά από κάθε μία, για να δώσετε χρόνο να προβληματιστούν και να δημιουργήσουν μια εικόνα για τον εαυτό τους και την ζωή τους:

- Πώς ήταν η παιδική σας ηλικία; Σε τι σπίτι μεγαλώσατε; Τι είδους παιχνίδια παίζατε; Τι είδους δουλειά έκαναν οι γονείς σου;
- Πώς είναι η καθημερινή σας ζωή τώρα; Που κοινωνικοποιείστε; Τι κάνετε το πρωί, το απόγευμα, το βράδυ;
- Τι είδους τρόπο ζωής έχετε; Που μένετε; Πόσα χρήματα κερδίζετε κάθε μήνα; Τι κάνετε στον ελεύθερο χρόνο σας; Τι κάνετε στις διακοπές σας;
- Τι σας ενθουσιάζει και τι φοβάστε;

Σε έναν ανοιχτό χώρο, σχεδιάστε μια γραμμή, μετρήστε δέκα βήματα από αυτό και σταθείτε εκεί.

Στη συνέχεια, όλοι οι συμμετέχοντες στέκονται σε μία γραμμή. Δώστε τους οδηγίες να κάνουν ένα βήμα εάν η δήλωση που διαβάζετε από τη λίστα των παρακάτω δηλώσεων ισχύει για αυτούς.

Ανάλογα με τον διαθέσιμο χρόνο και τον αριθμό των συμμετεχόντων, μπορείτε να προσθέσετε δηλώσεις (εξ ου και βήματα από τη γραμμή) και χαρακτήρες.

²³ Αναπροσαρμοσμένο από το *Take A Step Forward* στο εγχειρίδιο «Compass: Manual for Human Rights Education with Young People», <https://www.coe.int/en/web/compass/take-a-step-forward>. Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε την πηγή για να προσθέσετε περισσότερους χαρακτήρες ή για να δείτε άλλες παραλλαγές της δραστηριότητας.

Η δραστηριότητα τελειώνει όταν κάποιος σας φτάσει πρώτος. Τότε όλοι αποκαλύπτουν την ταυτότητά τους.

Ανασκόπηση

Αφού όλοι επιστρέψουν στις θέσεις τους, ζητήστε από τους συμμετέχοντες να ακολουθήσουν ξανά τα βήματά τους μετά την εξέταση των δηλώσεων που διαβάζετε και πότε έκαναν ή όχι ένα βήμα ανάλογα με τον χαρακτήρα τους.

Ρωτήστε τους γιατί έκαναν το βήμα ή όχι.

Για εκείνους που προχωρούσαν συχνά, σε ποιο σημείο άρχισαν να παρατηρούν ότι άλλοι δεν κινούνται τόσο γρήγορα όσο εκείνοι;

Μήπως κάποιος ένιωσε ότι υπήρχαν στιγμές που αγνοούνταν τα βασικά ανθρώπινα δικαιώματά τους;

Μπορούν οι άνθρωποι να μαντέψουν το ρόλο του άλλου; (Αφήστε τους να αποκαλύψουν τους ρόλους τους σε αυτό το μέρος της συζήτησης)

Πόσο εύκολο ή δύσκολο ήταν να υποδυθούν διαφορετικούς ρόλους; Πώς φαντάστηκαν πως ήταν το άτομο που υποδύονταν;

Μήπως η άσκηση αντικατοπτρίζει την κοινωνία με κάποιο τρόπο; Πώς;

Ποια ανθρώπινα δικαιώματα διακυβεύονται για καθέναν από τους ρόλους; Θα μπορούσε κάποιος να πει ότι τα ανθρώπινα δικαιώματά τους δεν γίνονται σεβαστά ή ότι δεν έχουν πρόσβαση σε αυτά;

Ποια πρώτα βήματα θα μπορούσαν να ληφθούν για την αντιμετώπιση των ανισοτήτων στην κοινωνία;

Χαρακτήρες

27χρονη φοιτήτρια, ζει στο κέντρο της πόλης, κοντά στην σχολή μηχανολόγων μηχανικών του πανεπιστημίου. Δεν έχεις δικό σου αυτοκίνητο ακόμα.

45χρονη δασκάλα, χωρίς παιδιά που ζει στα προάστια. Δεν έχεις άδεια αυτοκινήτου.

33χρονος άντρας που ζεις με τη μητέρα σου, με πτυχίο στη Φιλοσοφία αλλά προς το παρόν άνεργος.

42χρονη μονογονέας, μητέρα τριών παιδιών. Μετά το διαζύγιο έχεις μετακομίσει πίσω με τους γονείς σου και αν και άνεργη, έχεις πτυχίο στη Διαχείριση Επιχειρήσεων και 4 χρόνια εμπειρίας ως Οικονομικός Σύμβουλος.

Είσαι ένας 65χρονος άντρας, που ζει με τη σύζυγό του στην πόλη. Ακόμα δουλεύεις σαν οδηγός λεωφορείου αλλά θα συνταξιοδοτηθείς σε δύο χρόνια.

Είσαι ένα 50χρονος ανώτερος διευθύνων σύμβουλος που ζεις με τη γυναίκα σου και τα δύο παιδιά σας στα προάστια.

Είσαι μια μεσήλικη οροθετική στον ιό HIV ιερόδουλη.

Είσαι η σύζυγος ενός αρχηγού πολιτικού κόμματος, αλλά έχεις παραιτηθεί από τη δουλειά σου για να μεγαλώσεις τα παιδιά. Πριν απ' αυτό, ήσουν καθηγήτρια πανεπιστημίου και πρόεδρος του Τμήματος Κοινωνικών Σπουδών.

Είσαι ένας υπό ανάρρωση τοξικομανής, 28 χρονών, σε κλινική αποκατάστασης. Ξεκίνησες να κάνεις χρήση όσο ήσουν στο πανεπιστήμιο για να διαχειριστείς το άγχος σου, αλλά τελικά παρατήρησες το πανεπιστήμιο όταν αυτό δεν πέτυχε.

Είσαι μια γυναίκα μετανάστης σε ξένη χώρα, 24 χρονών, χωρίς πανεπιστημιακή εκπαίδευση και μένεις σε ένα σπίτι με 5 άλλες νεαρές γυναίκες.

Είσαι ένας άστεγος άντρας, 27 χρόνων.

Είσαι μια Αραβικής καταγωγής Μουσουλμάνα κοπέλα που ζεις με τους γονείς σου που είναι βαθιά θρησκευόμενοι.

Είσαι μια 22χρονη λεσβία ακόμα στο πανεπιστήμιο.

Είσαι ένας νεαρός ομοφυλόφιλος Νιγηριανός άντρας. Ζεις σ' αυτή τη χώρα με την οικογένειά σου.

Δηλώσεις

1. Μπορείς να ντυθείς όπως θες στον χώρο επαγγέλματός σου.
2. Πιθανότατα να βγάζεις περισσότερα από 2000 ευρώ τον μήνα.
3. Σε περίπτωση που αποκτήσεις παιδί, πιθανότατα να μπορείς να πάρεις πληρωμένη άδεια για κάποιο διάστημα.
4. Υπάρχει μια ευκαιρία εργασίας που ζητά υποψήφιους με πανεπιστημιακό πτυχίο, τουλάχιστον 5 χρόνια εργασιακής εμπειρίας, έγκυρη άδεια οδήγησης και άριστες γνώσεις υπολογιστή, αλλά είναι σε άλλη πόλη. Κάνεις αίτηση και είναι πολύ πιθανόν να πάρεις τη δουλειά.
5. Απολαμβάνεις το σεβασμό από τους συνεργάτες τους και ευρεία αναγνώριση της δουλειάς σου.
6. Το πιο πιθανόν είναι ότι έχεις εμπλακεί σε παράνομες δραστηριότητες στο παρελθόν.
7. Έχεις ένα αξιόλογο σπίτι, με τηλέφωνο και τηλεόραση.
8. Νιώθεις ότι η γλώσσα, η θρησκεία και η κουλτούρα σου είναι σεβαστές στην κοινωνία στην οποία ζεις.
9. Νιώθεις ότι η άποψή σου σε κοινωνικά και πολιτικά θέματα έχει σημασία και ότι οι απόψεις σου εισακούονται.
10. Μπορείς να κάνεις διακοπές μια φορά τον χρόνο.
11. Μπορείς να καλέσεις φίλους για δείπνο στο σπίτι σου.
12. Μπορείς να ερωτευτείς το άτομο της επιλογής σου ελεύθερα.
13. Δεν φοβάσαι ότι θα παρενοχληθείς ή θα σου επιτεθούν στο δρόμο, ή στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.

2. Ταμπού για την Ισότητα Φύλων

<u>Μέγεθος Ομάδας</u>	Οποιοδήποτε (2 ομάδες)
<u>Χρόνος</u>	20 λεπτά (ανάλογα με τον αριθμό ατόμων)
<u>Σύνοψη</u>	Οι συμμετέχοντες παίζουν μια εκδοχή του γνωστού επιτραπέζιου παιχνιδιού για να εντοπίσουν στερεότυπα φύλου και ανισότητα στο περιβάλλον εργασίας
<u>Στόχοι</u>	Να απευθυνθούν στερεοτυπικές αντιλήψεις στην πολιτική, τα ΜΜΕ, κουλτούρα και εκπαίδευση Να εντοπιστεί η ανισότητα στη βάση του φύλου στον χώρο εργασίας
<u>Υλικά</u>	Τυπωμένες κάρτες/χρονόμετρο

Οδηγίες

Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να χωριστούν σε δύο ομάδες. Οι δύο ομάδες αποφασίζουν ποια ομάδα θα παίζει πρώτα.

Ένα άτομο από την εν λόγω ομάδα επιλέγει μία κάρτα και θα πρέπει να κάνει τη δική του ομάδα να μαντέψει τη λέξη που είναι γραμμένη στην κορυφή της κάρτας, χωρίς τη χρήση παραγώγων λέξεων της λέξης, ούτε τις λέξεις που αναφέρονται κάτω από τη λέξη στην κάρτα τους, μέσα σε 15 δευτερόλεπτα.

Εάν βρουν τη λέξη, το ίδιο άτομο επιλέγει άλλη κάρτα και επαναλαμβάνει τη διαδικασία μέχρι να τελειώσει ο χρόνος.

Εάν τελειώσει ο χρόνος, η επόμενη ομάδα επαναλαμβάνει τη διαδικασία.

Όταν φτάσουν στο τέλος του σωρού, ζητήστε τους να επανεξετάσουν τα βήματά τους και να γράψουν τις δικές τους λέξεις που χρησιμοποίησαν για να περιγράψουν τη λέξη που έπρεπε να βρεθεί, στο πίσω μέρος της κάρτας.

Ανασκόπηση

Η δραστηριότητα θα πρέπει να ολοκληρωθεί και με τις δύο ομάδες να συζητούν τις λέξεις που συνήθως σχετίζονται με ορισμένα επαγγέλματα ή έννοιες και είτε αποδίδονται ως γυναικεία ή αρσενικά χαρακτηριστικά.

Επιπλέον, συζητήστε πώς τα στερεότυπα του φύλου διατυπώνουν ορισμένες αντιλήψεις σχετικά με τα είδη επαγγέλματος που πρέπει να κάνουν οι άνδρες και οι γυναίκες, με βάση τα χαρακτηριστικά του φύλου τους.

Επίσης, μπορείτε να παρουσιάσετε παραδείγματα γυναικών και ανδρών που ξεφεύγουν από αυτές τις αντιλήψεις, όπως αυτές που παρουσιάζονται στο *Pioneers of the Possible and Visionary Women* από την Angela Nazarian: (από το πρώτο βιβλίο) Martha Graham, Ella Fitzgerald, Frida Kahlo, Simone de Beauvoir, Wangari Maathai, Estée Lauder, Zaha Hadid, Helen Suzman, Jacqueline Novogratz και πολλές άλλες. Στο *Visionary Women* οι γυναίκες που περιλαμβάνονται είναι οι Helen Keller, Amelia Earhart, Sandra Day O'Connor, Maya

Angelou και Marie Curie, καθώς και η Malala Yousafzai ως η νεότερη βραβευμένη με βραβείο Νόμπελ και πολλές άλλες.

Αυτές οι γυναίκες επιδεικνύουν πάθος, φόβο και μια μεγάλη περιέργεια που οδήγησαν την καθεμία να αξιοποιήσει τα ταλέντα της και να επιτύχει τους στόχους της, ανεξάρτητα από το πόσο απίθανοι ήταν. Είναι επίσης ο καλύτερος τρόπος για να δείξετε πόσο λάθος είναι τα στερεότυπα του φύλου.

αισθητικός αποτρίχωση φρύδια νύχια μανικιούρ/πεντικιούρ μακιγιάζ	πρωθυπουργός κράτος κυβέρνηση αρχηγός δύναμη βουλή	δασκάλα παιδιά τάξη μαθητές κατανοητική ενσυναίσθηση
ταχυδρόμος γράμμα αλληλογραφία γραμματόσημα σακίδιο φάκελος	αστυνομικός έγκλημα/εγκληματίας επικίνδυνο όπλο σειρήνα δυνατός	πυροσβέστης πυρκαγιά επικίνδυνο νερό φορτηγό δυνατός

χτίστης

τούβλα

κτίριο

κράνος προστασίας

δυνατός

αμάνικο

νοσοκόμα

άρρωστοι

φροντιστική

crocs

άσπρα

γιατρός

πιλότος

αεροπλάνο

πετώ

ταξίδι

λεφτά

έξυπνος

αεροσυνοδός

ευγενική

στολή

αεροπλάνο

ταξίδια

μαντήλι

3. «Άφυλο» Βιογραφικό

<u>Μέγεθος Ομάδας</u>	Οποιοδήποτε
<u>Χρόνος</u>	30 λεπτά (ανάλογα με τον αριθμό ατόμων)
<u>Σύνοψη</u>	Εργαστήρι συγγραφής βιογραφικού σημειώματος
<u>Στόχοι</u>	Να απευθυνθούν στερεοτυπικές στη βάση του φύλου στον χώρο εργασίας και η καλλιέργεια δεξιοτήτων
<u>Υλικά</u>	N/A

Οδηγίες

Πρόκειται για μια συλλογική δραστηριότητα που περιλαμβάνει μια σύντομη παρουσίαση και ανταλλαγή απόψεων.

Φέрте παραδείγματα υφιστάμενων CV από το διαδίκτυο για μια ποικιλία των θέσεων, λογιστής, γραμματέας, συντονιστής ερευνητικού προγράμματος, καθηγητής/τρια, πωλήτρια/της. Συζητήστε για το πώς τα βιογραφικά είναι συνήθως δομημένα με βάση τις ενότητες που συνήθως περιλαμβάνονται στα βιογραφικά, αλλά και σύμφωνα με τις απαιτήσεις της εργασίας.

Στη συνέχεια, βάσει προηγούμενων δραστηριοτήτων, δοκιμάστε να εντοπίσετε χαρακτηριστικά που μπορούν να συσχετιστούν με συγκεκριμένα στερεότυπα φύλου.

Ακολουθώντας, κάντε καταιγισμό ιδεών για εναλλακτικούς τρόπους για να γράψετε ένα βιογραφικό σημείωμα για να αποφύγετε τα στερεότυπα για τον εαυτό σας ή για άλλους.

ΕΝΟΤΗΤΑ 3: Φύλο και Μέσα Επικοινωνίας

Περιγραφή

Ο στόχος αυτής της ενότητας είναι να εξετάσει το ρόλο των μέσων στην κατασκευή ορισμένων από τα προαναφερθέντα στερεότυπα. Αυτό επιτυγχάνεται μέσω δραστηριοτήτων που αξιοποιούν τις υπάρχουσες γνώσεις και πληροφορίες σε πραγματικό χρόνο και συγκεκριμένα στο εκάστοτε πλαίσιο, προκειμένου να εντοπίσουν στερεοτυπικές απεικονίσεις ανδρών και γυναικών.

Επιπλέον, οι δραστηριότητες αναλύουν την εκτεταμένη χρήση του σεξ και της βίας που επίσης στηρίζεται σε στερεότυπα των φύλων, σε σημείο που επιτρέπει λεκτική ή ακόμη και σωματική κακοποίηση.

Βασικές έννοιες και ορισμοί

Δείτε σε άλλες ενότητες: Στερεότυπα, Καλοπροαίρετος Σεξισμός, Βία Βάση Φύλου.

Ο αντίκτυπος των μέσων επικοινωνίας δεν μπορεί να υποτιμηθεί. Οι εικονικές πλατφόρμες είναι ο τρόπος επικοινωνίας, ενημέρωσης και ψυχαγωγίας μας. Πλέον αντιλαμβανόμαστε τον κόσμο μας σε μεγάλο βαθμό λόγω αυτού που βλέπουμε στην τηλεόραση ή σε σελίδες κοινωνικών μέσων. Με τέτοια αφθονία και ευκολία πρόσβασης στην τεχνολογία, η χρήση πλατφορμών κοινωνικής δικτύωσης όπως το Facebook ή το Instagram μεταξύ των περισσότερων νεαρών ενηλίκων έχει γίνει συστατικό της καθημερινής ζωής.²⁴ Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι υπάρχουν ιδιαίτερες συνέπειες για τους νεότερους πολίτες μας.

Τα στερεότυπα του φύλου διαδίδονται μέσω των μέσων μαζικής ενημέρωσης με διακριτικούς και με μερικούς όχι και τόσο διακριτικούς τρόπους. Τα νεαρά κορίτσια έχουν αναμφίβολα δει διαφημίσεις με αδύναμα, με ελάχιστα ρούχα μοντέλα, σχεδόν ανεξάρτητα από το προϊόν που διαφημίζεται. Τα αγόρια που παρακολουθούν ταινίες δράσης μαθαίνουν για το πόσο αρσενικός πρέπει να είναι ένας άντρας για να κερδίσει σεβασμό. Σε τόσο κρίσιμο σημείο της ανάπτυξής τους, αυτές οι πληροφορίες έχουν ισχυρή γνωστική επίδραση στα παιδιά.²⁵ Γνωρίζουμε ότι η πρόσβαση σε πολυμέσα είναι πολύτιμη. Αυτό που δεν μπορούμε πάντα να ελέγξουμε είναι η ποιότητα των πληροφοριών που μεταδίδονται και πώς τα υποκείμενα μηνύματα στην ποπ κουλτούρα μας επηρεάζουν μια νεότερη γενιά.

Οι δραστηριότητες που σχετίζονται με τα μέσα ενημέρωσης μπορούν να αποτελέσουν ένα «χρυσωρυχείο» έμπνευσης για νέους συμμετέχοντες. Λόγω του πόσο συνδεδεμένοι είναι με τον ψηφιακό κόσμο, είναι πολύ πιθανό να αισθάνονται περισσότερο εμπλεκόμενοι στο θέμα και να είναι έτοιμοι να μοιραστούν τις δικές τους εμπειρίες.

²⁴ Anderson, Monica, and Jingjing Jiang. “Teens, Social Media & Technology 2018.” Pew Research Center: Internet, Science & Tech, Pew Research Center, 31 May 2018, www.pewresearch.org/internet/2018/05/31/teens-social-media-technology-2018/.

²⁵ Knorr, Caroline. “Gender Stereotypes Can Have Lasting Effects on Kids, Report Says.” CNN, Cable News Network, 29 June 2017, edition.cnn.com/2017/06/29/health/gender-stereotypes-media-children-partner/index.html.

Δραστηριότητες

1. Διάσημες Προσωπικότητες

<u>Μέγεθος Ομάδας</u>	Οποιοδήποτε (ομάδες 5-7 ατόμων)
<u>Χρόνος</u>	20 λεπτά (ανάλογα με τον αριθμό ατόμων)
<u>Σύνοψη</u>	Οι συμμετέχοντες μοιράζονται δικά τους παραδείγματα ούτως ώστε να εντοπιστούν ανισότητες στο δικό τους περιβάλλον
<u>Στόχοι</u>	Να εντοπιστεί η ανισότητα στη βάση του φύλου Να απευθυνθούν στερεοτυπικές αντιλήψεις στην πολιτική, τα ΜΜΕ, κουλτούρα και εκπαίδευση
<u>Υλικά</u>	Χαρτί/στυλό/μολύβια

Οδηγίες

Σε κάθε γύρο, υπάρχει ένα άτομο που λέει το αλφάβητο νοητά, και ένα άλλο άτομο του λέει πότε να σταματήσει για να επιλέξει ένα γράμμα.

Εάν το γράμμα είναι «B», τότε όλοι πρέπει να γράψουν τα ονόματα: ενός διάσημου τραγουδιστή, ενός διάσημου πολιτικού, ενός διάσημου συγγραφέα/ποιητή, ενός διάσημου αθλητή και ενός χαρικτήρα παιδικού βιβλίου/κινουμένων σχεδίων.

Στη συνέχεια, όλοι μοιράζονται τη λίστα τους και εάν ορισμένα από τα άτομα που αναφέρονται είναι γνωστά μόνο σε ορισμένες χώρες, δίνουν κάποιες βασικές πληροφορίες. Με αυτόν τον τρόπο όλοι μοιράζονται λίγο από το εθνικό τους υπόβαθρο με ονόματα ανθρώπων από τη χώρα τους, ενώ ταυτόχρονα επικυρώνουν τις απαντήσεις τους.

Στη συνέχεια, ανάλογα με τον διαθέσιμο χρόνο, μπορούν να συνεχίσουν αυτό για συνολικά 3 ή πέντε γύρους.

Αφού ολοκληρωθούν όλοι οι γύροι και μετρηθούν τα ατομικά σύνολα σωστών απαντήσεων, όλοι μαζί μετρούν συλλογικά τον συνολικό αριθμό από τις απαντήσεις όλων των γυναικών και ανδρικών χαρακτήρων.

Εάν υπάρχουν περισσότερες από μία ομάδες που κάνουν τη δραστηριότητα, ο εκπαιδευτής (εσείς) ζητά την τελική μέτρηση από όλες τις ομάδες και τις προσθέτει όλες μαζί!

Ανασκόπηση

Μετά το τελευταίο βήμα αυτής της άσκησης, είναι πολύ πιθανό ότι η πλειοψηφία των ατόμων που αναφέρονται θα είναι άνδρες. Το να γράφετε τους τελικούς αριθμούς σε ένα κομμάτι χαρτί ή σε έναν πίνακα, θα είναι πολύ σημαντικό για τους συμμετέχοντες, ώστε να μπορούν να δουν οπτικά την κυριολεκτική διαφορά της εκπροσώπησης των γυναικών σε κάθε πτυχή της κοινωνικής, οικονομικής, πολιτικής και πολιτιστικής μας ζωής.

Εάν οι συμμετέχοντες έχουν ορισμένες κοινές προελεύσεις, μπορείτε ακόμη και να ζητήσετε τα αποτελέσματά τους ομαδικά και να τα προσθέσετε, ώστε να λάβετε εκπροσωπευτικούς αριθμούς για κάθε συμμετέχουσα χώρα.

Τότε μπορείτε να συζητήσετε πώς και γιατί μερικοί από αυτούς τους ανθρώπους έγιναν διάσημοι;

Πώς γνωρίζουν οι συμμετέχοντες γι' αυτούς; Από την τηλεόραση; Μέσα κοινωνικής δικτύωσης; Διδάσκονταν γι' αυτούς τους ανθρώπους στο σχολείο;

Επιλέξτε μερικά από τα παραδείγματα που ανέφεραν οι συμμετέχοντες και ρωτήστε αν υπάρχει μια γυναίκα στην ίδια κατηγορία που θα μπορούσαν να αναφέρουν. Και μετά ρωτήστε, γιατί τελικά δεν την ανέφεραν;

Αυτό μπορεί να σας δώσει την ευκαιρία να συζητήσετε πώς έχουν προωθηθεί και ενισχυθεί συστηματικά ορισμένα στερεότυπα ανδρικών ρόλων στον πολιτισμό, την πολιτική και ακόμη και την εκπαίδευση.

Εάν τα αποτελέσματα για ορισμένες από τις περιπτώσεις είναι στην πραγματικότητα 50-50 ή ως επί το πλείστο γυναικες, τότε μπορείτε να το συζητήσετε και αυτό κάνοντας τις ίδιες προαναφερθείσες ερωτήσεις προκειμένου να προσδιορίσετε τις «βέλτιστες πρακτικές» για τους υπόλοιπους συμμετέχοντες από τους οποίους μπορούν να μάθουν.

2. Σοκ!

<u>Μέγεθος Ομάδας</u>	Οποιοδήποτε (ομάδες 5-7 ατόμων)
<u>Χρόνος</u>	60 λεπτά (ανάλογα με τον αριθμό ατόμων)
<u>Σύνοψη</u>	Οι συμμετέχοντες βρίσκουν παραδείγματα στερεότυπων φύλου σχετικά με την εμφάνιση, συμπεριφορά και πεποιθήσεις που χρησιμοποιούνται στα μέσα για να περιγράψουν άντρες ή γυναίκες
<u>Στόχοι</u>	Να απευθυνθούν στερεοτυπικές αντιλήψεις στην πολιτική, τα ΜΜΕ, κουλτούρα και εκπαίδευση όπως αυτές διαδίδονται και συνάμα αγνοούνται από πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης
<u>Υλικά</u>	Χαρτί/στυλό/μολύβια/ΗΥ ή ατομικά τηλέφωνα/2 χρώματα highlighter ή χρωματιστών μολυβιών

Οδηγίες

Οι συμμετέχοντες είτε χρησιμοποιούν τα δικά τους τηλέφωνα για αυτήν τη δραστηριότητα και επισκέπτονται τις συνήθεις πλατφόρμες κοινωνικών μέσων όπως το Facebook, το Instagram, το TikTok, το Twitter.

Στην ομάδα τους, προσδιορίζουν τη φύση/τύπο πληροφοριών/ειδήσεων που παρέχονται στην πλατφόρμα τους.

Δώστε οδηγίες στους συμμετέχοντες να απαριθμήσουν τους διαφορετικούς **τύπους** πληροφοριών που εντόπισαν στον παρακάτω πίνακα, όπως τίτλοι, ολόκληρα άρθρα σχετικά με συγκεκριμένες ιστορίες, συνεντεύξεις, διαφημίσεις, κριτικές ή οτιδήποτε τραβάει την προσοχή τους. Ενθαρρύνετε τους να απαριθμήσουν έως και 5 τύπους πληροφοριών, που ποικίλλουν στον τύπο και το περιεχόμενο.

Στη συνέχεια, εξετάζουν προσεκτικά τους τίτλους του μέσου για να εντοπίσουν τυχόν αναφορές σε ένα συγκεκριμένο άτομο ή σε μια συγκεκριμένη ομάδα ατόμων, άνδρες ή γυναίκες, και συμπληρώνουν τη στήλη **«Πρωταγωνιστούν...»** του φυλλαδίου.

Ακολούθως, οι συμμετέχοντες περιγράφουν τη **δράση** και τον λόγο που παρουσιάζεται ο προαναφερθέντας άνδρας/γυναίκα ή ομάδα, γράφοντας συγκεκριμένα τι περιγράφονται ότι έχουν κάνει ή κάνουν.

Οι συμμετέχοντες μετά απαριθμούν μερικά από τα «ισχυρότερα» **επίθετα** που χρησιμοποιούνται, προκειμένου να περιγράψουν αυτό το άτομο/ομάδα ανθρώπων, τη συμπεριφορά ή τη δράση ή τις πεποιθήσεις τους. Εάν πρόκειται για μια διαφήμιση και δεν υπάρχουν λέξεις, οι συμμετέχοντες μπορούν ακόμα να ερμηνεύσουν την εικόνα και να χρησιμοποιήσουν τα δικά τους επίθετα.

Στο τέλος, κάθε ομάδα θα έχει μια λίστα επίθετων που χρησιμοποιούνται είτε για άνδρα είτε για γυναίκα ή για ομάδες ατόμων, καθώς και για μια λίστα σχετικών ενεργειών/πράξεων/καταστάσεων με τις οποίες συνδέονται το θηλυκό και ανδρικό φύλο και τα χαρακτηριστικά τους. Χρησιμοποιώντας δύο διαφορετικά χρώματα επισήμανσης ή μολύβι/στυλό, πείτε τους να εντοπίσουν τα αρσενικά και θηλυκά χαρακτηριστικά.

Τέλος, όλες οι ομάδες παρουσιάζουν τα ευρήματά τους και ο εκπαιδευτής γράφει όλα τα επίθετα σε δύο στήλες.

Ανασκόπηση

Στην περίπτωση που οι περισσότερες δημοσιεύσεις περιείχαν κυρίως πρωτοσέλιδα σχετικά με άνδρες παρὰ γυναίκες, τότε μπορείτε να ρωτήσετε τους συμμετέχοντες γιατί πιστεύουν ότι είναι έτσι.

Στη συνέχεια, αρχίστε να συζητάτε κάθε στήλη και τα ευρήματα ξεχωριστά. Για την πρώτη στήλη, ρωτήστε αν οι συμμετέχοντες διαβάζουν/ενημερώνονται από αυτό το είδος μέσου και γιατί. Στη συνέχεια, συζητήστε τι είδους νέα δημοσιεύουν συνήθως και με ποιο σκοπό.

Στη συνέχεια, σχετικά με τη δεύτερη στήλη, ρωτήστε: Γιατί είναι διάσημοι αυτοί οι άνθρωποι; Τους γνωρίζουν όλοι οι συμμετέχοντες; Είναι οι πράξεις τους άξιες ειδήσεων;

Σε αυτό το σημείο, οι συμμετέχοντες μπορεί να χρησιμοποιούν δικά τους επίθετα για να περιγράψουν τα εν λόγω άτομα, οπότε ο συντονιστής θα μπορούσε να συνεχίσει να προσθέτει στις δύο στήλες στον πίνακα, ή να κυκλώνει/υπογραμμίζει αυτές που ήδη υπάρχουν πάνω στον πίνακα, επισημαίνοντας έτσι τις απόψεις των συμμετεχόντων.

Στη συνέχεια, συζητήστε περισσότερο για τα επίθετα που χρησιμοποιούνται για την περιγραφή ανδρών και γυναικών.

Πώς σας κάνουν να νιώθετε αυτοί οι χαρακτηρισμοί;

Είναι αυτά τα χαρακτηριστικά ακριβή για άνδρες και γυναίκες που γνωρίζετε ή γενικά; Είναι κατάλληλα κατά τη γνώμη σας;

Σε ποιο βαθμό πιστεύετε ότι αυτές οι απεικονίσεις ανδρών και γυναικών στα μέσα ενημέρωσης επηρεάζουν τη γενική και την αυτοαντίληψη των ανδρών και γυναικών; Θα μπορούσαν αυτές οι απεικονίσεις να παραβιάζουν ανθρώπινα δικαιώματα;

Με ποιο τρόπο πιστεύετε ότι αυτά τα προωθημένα στερεότυπα φύλου μπορούν να υποκινήσουν τη βία βάσει φύλου;

Πώς μπορούν να αποφευχθούν αυτές οι στερεοτυπικές και αρνητικές απεικονίσεις;

Φυλλάδιο

Τύπος	Πρωταγωνιστούν...	Δράση	Επίθετα

3. Σεξ και Βία

<u>Μέγεθος Ομάδας</u>	Οποιοδήποτε (ομάδες 5-7 ατόμων)
<u>Χρόνος</u>	60 λεπτά (ανάλογα με τον αριθμό ατόμων)
<u>Σύνοψη</u>	Οι συμμετέχοντες βρίσκουν προωθούμενα παραδείγματα στερεότυπων φύλου και χρήσης του σεξ και της βίας σε διάφορων ειδών μέσα
<u>Στόχοι</u>	Να απευθυνθούν στερεοτυπικές αντιλήψεις στην πολιτική, τα ΜΜΕ, κουλτούρα και εκπαίδευση Να εντοπιστεί η χρήση βίας βάση στερεοτύπων φύλου
<u>Υλικά</u>	Χαρτί/στυλό/μολύβια

Οδηγίες

Οι συμμετέχοντες μπορούν να σκεφτούν και να μιλήσουν ελεύθερα φέρνοντας παραδείγματα που γνωρίζουν οι ίδιοι:

Ηρώων βιβλίων, χαρακτήρων ταινιών ή τηλεοπτικών σειρών, βιντεοπαιχνιδιών, εφημερίδων και περιοδικών, μουσικών και γενικότερα δημοφιλών προσωπικοτήτων στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, καταγράφοντας:

Μέσο/Τίτλος/Περιεχόμενο/Πρωταγωνιστές/Χαρακτηριστικά

MEDIUM	TITLE	CONTENT	MAIN CHARACTER/S	CHARACTERISTICS
Βιβλίο	Πενήντα αποχρώσεις του γκρι	Το σεξουαλικό φετίχ ενός διαταραγμένου πλούσιου λευκού άνδρα και του κοριτσιού που ερωτεύεται μαζί του. Σχεδόν πορνογραφικό. Παρουσιάζει σαδομαζοχιστικές συμπεριφορές.	Christian Grey και Anastasia Steele	Σαδομαζοχιστικός, πλούσιος, λευκός, βαθιά ταραγμένος άνδρας Αδύναμη, αθώα αλλά αισθησιακή γυναίκα κάτω από το ξόρι του
Ταινία(Βιβλίο)	Αγώνες Πείνας			
Βιντεοπαιχνίδι	Grand Theft Auto			
Περιοδικά	Anna Wintour			

Μουσική	“She” του Frank Ocean	Στίχοι: <i>One, two; you're the girl that I want, three, four, five, six, seven; shit eight is the bullets if you say no after all this...I just wanna drag your lifeless body to the forest, and fornicate with it but that's because I'm in love with you, cunt</i>		
YouTube				
Instagram				

Ανασκόπηση

Μετρήστε πόσες φορές εντοπίζεται βία ή βίαιες εκφράσεις σε τηλεοπτικά προγράμματα, διαφημίσεις, περιοδικά.

Συλλέξτε (αποκόψτε, καταγράψτε) εκφράσεις βίας όπως εμφανίζονται στα μέσα ενημέρωσης, ώστε να μπορούν να τις δείξουν στους άλλους συμμετέχοντες.

Μετρήστε πόσες φορές οι άνδρες απεικονίζονται ως «δράστες» ή ως «θύματα» βίας.

Μετρήστε πόσες φορές οι γυναίκες απεικονίζονται ως «δράστες» ή ως «θύματα» βίας.

Μετρήστε πόσο συχνά βλέπουν μια συγκεκριμένη σικνή βίας από την πλευρά του δράστη ή του θύματος.

Καταγράψτε τους τρόπους με τους οποίους τα μέσα ενημέρωσης ενθαρρύνουν τη βία.

Καταγράψτε το βαθμό στον οποίο τα μέσα ενημέρωσης αντιμετωπίζουν διαφορετικά τις εκφράσεις βίας που ξεκινούν άνδρες και γυναίκες.

ΕΝΟΤΗΤΑ 4: Βία με βάση το Φύλο

Περιγραφή

Αυτή η ενότητα ασχολείται με τα πολλά είδη βίας και παρενόχλησης που διαπράττονται βάσει φύλου, με έμφαση στη βία κατά των γυναικών και των κοριτσιών.

Αυτή η μορφή βίας συνήθως συμβαίνει πίσω από κλειστές πόρτες. Για αυτόν τον λόγο, πολλοί που δεν το έχουν βιώσει άμεσα, θεωρούν ότι δεν είναι σχετικό ζήτημα. Σε όλο τον κόσμο, εκτιμάται ότι περίπου το 35% των γυναικών αντιμετώπισαν βία στο σπίτι ή σεξουαλική βία.²⁶ Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι αυτός ο αριθμός είναι πιθανότατα πολύ υψηλότερος, καθώς πολλά από αυτά τα περιστατικά δεν αναφέρονται.

Επιπλέον, υπάρχει η τάση να συσχετίζεται η βία βάσει φύλου με συγκεκριμένες χώρες ή ομάδες ανθρώπων. Ωστόσο, η ενδοοικογενειακή βία συμβαίνει παντού στον κόσμο, εντός της υποθετικής «ασφάλειας» του σπιτιού κάποιου. Η περισσότερη βία που βασίζεται στο φύλο κατ' ακρίβεια συμβαίνει μεταξύ ανθρώπων που γνωρίζουν ο ένας τον άλλον στενά. Η βία μεταξύ των συντρόφων συμβαίνει με διάφορους τρόπους, και γενικά μόνο επιδεινώνεται με την πάροδο του χρόνου, όπως με τον πρόσφατο υποχρεωτικό εγκλεισμό λόγω του κοροναϊού που επιδείνωσε την ενδοοικογενειακή βία παγκοσμίως.²⁷ Η βίαιη συμπεριφορά μπορεί να ομαλοποιηθεί και τα θύματα αποφεύγουν να μιλήσουν στον κακοποιητή, ειδικά αν είναι στενό μέλος της οικογένειάς τους.²⁸ Σε έναν ολοένα και πιο κινητό κόσμο, ορισμένες κοινότητες μεταναστών που φτάνουν στην Ευρώπη ενδέχεται να εμπλακούν σε πράξεις όπως ο ακρωτηριασμός των γεννητικών οργάνων και οι δολοφονίες τιμής, καθιστώντας το πρόβλημα της βίας που βασίζεται στο φύλο υπερτοπικό.²⁹ Επομένως, είναι σημαντικό όπως το μήνυμα σεβασμού προς όλα τα φύλα να υπερβαίνει τις πολιτικές, εθνικές και πολιτισμικές διαχωριστικές γραμμές.

Αν και δεν είναι τόσο συνηθισμένο, οι άνδρες μπορούν επίσης να βιώσουν ενδοοικογενειακή κακοποίηση και άλλες σχετικές μορφές βίας. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα εάν εξετάσουμε πράγματα όπως απειλές και άλλες μορφές λεκτικής παρενόχλησης. Μπορεί να νιώθουν πιο ντροπισμένοι να μιλήσουν για οποιαδήποτε βία που βιώνουν στο σπίτι τους, αρνούμενοι να ζητήσουν βοήθεια. Αυτό θα μπορούσε να είναι ένας πιθανός παράγοντας για το γιατί το ποσοστό αυτοκτονίας των ανδρών στην Ευρώπη είναι σχεδόν τέσσερις φορές υψηλότερο από αυτό των γυναικών.³⁰

Αυτό μπορεί να είναι ένα συναισθηματικά βαρύ θέμα για πολλούς συμμετέχοντες. Ορισμένες μορφές βίας που μπορεί να θέλετε να συζητήσετε κατά τη διάρκεια του προγράμματος περιλαμβάνουν: Βιασμός, συζυγικός βιασμός, λεκτική κακοποίηση, ξυλοδαρμό, ρίψη οξέος,

²⁶ Chadwick, Lauren. "Every Society' Has Violence against Women, Expert Says." Euronews, 20 Nov. 2019, www.euronews.com/17-2019/11/19/there-is-huge-resistance-europe-s-problem-with-violence-against-women.

²⁷ Megha Mohan, "Coronavirus: Domestic violence 'increases globally during lockdown'", BBC news, 11 June 2020, <https://www.bbc.com/news/av/world-53014211>.

²⁸ "Domestic Violence and Abuse." HelpGuide.org, 14 Feb. 2020, www.helpguide.org/articles/abuse/domestic-violence-and-18-abuse.htm.

²⁹ "Is Female Genital Mutilation a Problem for the EU?" European Institute for Gender Equality, 26 Feb. 2017, eige.europa.eu/news/19-female-genital-mutilation-problem-eu.

³⁰ "Data and Statistics." World Health Organization, World Health Organization, 15 Mar. 2020, www.euro.who.int/en/health-topics/20-health-determinants/gender/data-and-statistics.

ακρωτηριασμός γεννητικών οργάνων. Οι δραστηριότητες μπορούν να επιλεγούν με βάση την ωριμότητα των συμμετεχόντων σας και τις επικοινωνιακές τους ικανότητες.

Βασικές έννοιες και ορισμοί

Η **βία με βάση το φύλο** εκδηλώνεται με πολλές διαφορετικές μορφές, από την πιο διαδεδομένη μορφή της, τη βία μεταξύ συντρόφων, έως τις πράξεις βίας που πραγματοποιούνται σε διαδικτυακούς χώρους. Αυτές οι διαφορετικές μορφές δεν αποκλείουν η μια την άλλη και πολλές περιπτώσεις βίας μπορούν να συμβούν ταυτόχρονα και να αλληλοενισχύονται. Οι ανισότητες που βιώνει ένα άτομο που σχετίζεται με τη φυλή του, ειδικών ικανοτήτων, ηλικία, κοινωνική τάξη, θρησκεία, σεξουαλικότητα μπορούν επίσης να οδηγήσουν σε πράξεις βίας. Αυτό σημαίνει ότι ενώ οι γυναίκες αντιμετωπίζουν βία και διακρίσεις λόγω φύλου, ορισμένες γυναίκες βιώνουν πολλαπλές και αλληλένδετες μορφές βίας.

Η **Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης** (Συμβούλιο της Ευρώπης, Σύμβαση για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας), ορίζει ότι η βία κατά των γυναικών εμπίπτει σε τέσσερις βασικές μορφές: σωματική, σεξουαλική, ψυχολογική και οικονομική.

Το EIGE έχει παράγει και χρησιμοποιεί ορισμούς αυτών των μορφών βίας, οι οποίοι ενθαρρύνουν την πλήρη κατανόηση του τι εμπίπτει στο πεδίο της βίας με βάση το φύλο. Για τρέχοντα στατιστικά στοιχεία σχετικά με αυτές τις μορφές βίας βάσει φύλου, ανατρέξτε στη Βάση Δεδομένων του EIGE για τις Στατιστικές Φύλου που αναφέρεται στο πρώτο κεφάλαιο.

Η σωματική βία

Κάθε πράξη που προκαλεί σωματική βλάβη ως αποτέλεσμα παράνομης σωματικής βίας. Η σωματική βία μπορεί να λάβει τη μορφή, μεταξύ άλλων, σοβαρής και ήσσονος σημασίας επίθεσης, στέρησης της ελευθερίας και της ανθρωποκτονίας.

Σεξουαλική βία

Κάθε σεξουαλική πράξη που εκτελείται σε άτομο χωρίς τη συγκατάθεσή του. Η σεξουαλική βία μπορεί να λάβει τη μορφή βιασμού ή σεξουαλικής επίθεσης.

Ψυχολογική βία

Κάθε πράξη που προκαλεί ψυχολογική βλάβη σε ένα άτομο. Η ψυχολογική βία μπορεί να λάβει τη μορφή, για παράδειγμα, εξαναγκασμού, δυσφήμισης, λεκτικής προσβολής ή παρενόχλησης.

Οικονομική βία

Κάθε πράξη ή συμπεριφορά που προκαλεί οικονομική βλάβη σε ένα άτομο. Η οικονομική βία μπορεί να λάβει τη μορφή, για παράδειγμα, ζημίας περιουσίας, περιορισμού της πρόσβασης σε χρηματοοικονομικούς πόρους, εκπαίδευσης ή αγοράς εργασίας ή μη συμμόρφωσης με οικονομικές ευθύνες, όπως διατροφή.

Είναι επίσης σημαντικό να αναγνωρίσουμε ότι η βία που βασίζεται στο φύλο μπορεί να ομαλοποιηθεί και να αναπαράχθει λόγω δομικών ανισοτήτων, όπως κοινωνικοί κανόνες, στάσεις και στερεότυπα γύρω από το φύλο γενικά και βία κατά των γυναικών συγκεκριμένα. Ως εκ τούτου, είναι σημαντικό να αναγνωρίσουμε τη διαρθρωτική ή θεσμική βία, η οποία μπορεί να οριστεί ως υποταγή των γυναικών στην οικονομική, κοινωνική και πολιτική ζωή,

όταν επιχειρούμε να εξηγήσουμε τη διάδοση και επικράτεια της βίας κατά των γυναικών στις κοινωνίες μας.

Η Διακήρυξη των Ηνωμένων Εθνών για την Εξάλειψη της Βίας Κατά των Γυναικών ορίζει τη βία κατά των γυναικών ως κάθε πράξη βίας με βάση το φύλο που έχει ως αποτέλεσμα ή είναι πιθανό να έχει ως αποτέλεσμα σωματική, σεξουαλική ή ψυχολογική βλάβη ή ταλαιπωρία στις γυναίκες, συμπεριλαμβανομένων απειλών τέτοιων πράξεων, εξαναγκασμό ή αυθαίρετη στέρηση της ελευθερίας, είτε συμβαίνει σε δημόσια είτε σε ιδιωτική ζωή. Η βία κατά των γυναικών θεωρείται ότι περιλαμβάνει, αλλά δεν περιορίζεται στα ακόλουθα:

1. Σωματική, σεξουαλική και ψυχολογική βία που συμβαίνει στην οικογένεια, όπως ξυλοδαρμός, σεξουαλική κακοποίηση θηλυκών παιδιών στο σπίτι, βία που σχετίζεται με την προίκα, συζυγικός βιασμός, ακρωτηριασμός γυναικείων γεννητικών οργάνων και άλλες παραδοσιακές πρακτικές επιβλαβείς για τις γυναίκες, βία σε συντρόφους, μη συζυγική βία και βία που σχετίζεται με την εκμετάλλευση·
2. Σωματική, σεξουαλική και ψυχολογική βία που συμβαίνει στην ευρύτερη κοινότητα, όπως βιασμός, σεξουαλική κακοποίηση, σεξουαλική παρενόχληση σε δημόσιους χώρους και σεξουαλική παρενόχληση και εκφοβισμός στην εργασία, σε εκπαιδευτικά ιδρύματα και αλλού, εμπορία γυναικών και καταναγκαστική πορνεία·
3. Σωματική, σεξουαλική και ψυχολογική βία που διαπράττεται ή με τη συναίνεση του κράτους, όπου και αν συμβαίνει.³¹

³¹ Άρθρα 1 και 2 της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών. «Declaration on the Elimination of Violence Against Women». Στο: *85th Plenary Meeting*, 20 Δεκεμβρίου 1993. Γενεύη, Ελβετία. 1993.

Δραστηριότητες

1. Κάλесμα στους Άντρες

<u>Μέγεθος Ομάδας</u>	Οποιοδήποτε
<u>Χρόνος</u>	30 λεπτά (ανάλογα με τον αριθμό ατόμων)
<u>Σύνοψη</u>	Οι συμμετέχοντες συζητούν μελέτες περιπτώσεων για να αναλύσουν τις αιτίες και τρόπους πρόληψης διαφορετικών τύπων ενδοοικογενειακής βίας.
<u>Στόχοι</u>	Να αυξηθεί η ευαισθητοποίηση για την κοινωνικοποίηση των δύο φύλων, την ηγεμονική αρρενωπότητα, τη σεξουαλικότητα, τη δύναμη και τη βία
<u>Υλικά</u>	ΗΥ/ Projector/Οθόνη/Ηχεία http://www.ted.com/talks/tony_porter_a_call_to_men.html

Οδηγίες

Κάντε μια εισαγωγή για το θέμα της κοινωνικοποίησης των φύλων, τη σεξουαλικότητα και τη δύναμη.

Προβάλετε το βίντεο χρησιμοποιώντας τον σύνδεσμο πιο πάνω.

Μετά το βίντεο χρησιμοποιήστε τις ερωτήσεις στην ενότητα της ανασκόπησης για να καθοδηγήσετε μια ομαδική συζήτηση.

Ανασκόπηση

Ποιοι είναι μερικοί από τους τρόπους που διαφορετικοί τύποι ισχύος επηρεάζουν τις εμπειρίες του Τόνι ως παιδί και ως ενήλικας;

Πώς η βία παίζει ρόλο στην ζωή του Τόνι; (Ρωτήστε για μη φυσικές μορφές βίας)

Στην κατάσταση με τη Σίλα, πώς συνδυάζει ο Τόνι τα προσωπικά του ήθη και την ιδέα του «man box»; Ποιες είναι οι συνέπειες σε αυτόν, τη Σίλα και άλλους;

Ως παιδί, ποια ήταν τα μαθήματα «man box» που έμαθε ο Τόνι; Από ποιόν; Ως πατέρας, ποιες είναι μερικές από τις σκέψεις του Τόνι σχετικά με την κοινωνικοποίηση των φύλων και τα θέματα μεταξύ των γενεών;

Μερικές φορές οι συμμετέχοντες δυσκολεύονται να συσχετίσουν τις εμπειρίες του Τόνι με τη δική τους κουλτούρα, αρνούμενοι ότι «τέτοια πράγματα συμβαίνουν εδώ». Γι' αυτό, κάντε ερωτήσεις όπως: «υπάρχει εδώ το man box», και τί είδους πράγματα συμβαίνουν εδώ που μας το δείχνουν αυτό; Ή ζητήστε από άλλους που προέρχονται από διαφορετικό πλαίσιο αν πιστεύουν ότι παρόμοιες καταστάσεις συμβαίνουν στον δικό τους χώρο προέλευσης.

2. Όχι-και-τόσο-φανταστικά σενάρια

<u>Μέγεθος Ομάδας</u>	Οποιοδήποτε (ομάδες των 5-7 ατόμων)
<u>Χρόνος</u>	45 λεπτά (ανάλογα με τον αριθμό ατόμων)
<u>Σύνοψη</u>	Οι συμμετέχοντες συζητούν μελέτες περιπτώσεων για να αναλύσουν τις αιτίες και τρόπους πρόληψης διαφορετικών τύπων ενδοοικογενειακής βίας.
<u>Στόχοι</u>	Να αυξηθεί η ευαισθητοποίηση για τα διάφορα είδη ενδοοικογενειακής βίας Να αναπτυχθούν ικανότητες για συζήτηση και ανάλυση περιπτώσεων παραβιάσεων ανθρωπίνων δικαιωμάτων Η προώθηση ενσυναίσθησης και της αυτοπεποίθησης για να αντιμετωπιστεί η ενδοοικογενειακή βία
<u>Υλικά</u>	Φυλλάδια Περιπτώσεων Μελέτης και Ερωτήσεων

Οδηγίες

Εισαγάγετε το θέμα της βίας που βασίζεται στο φύλο και βεβαιωθείτε ότι οι συμμετέχοντες γνωρίζουν ότι οι συζητήσεις μπορεί να είναι δυσάρεστες για ορισμένους και ότι δεν είναι υποχρεωμένοι να αποκαλύψουν κάτι αν επιθυμούν.

Ανάλογα με τον αριθμό των συμμετεχόντων, δώστε τις περιπτωσιολογικές μελέτες, και εάν είναι περισσότεροι από 8, ζητήστε από τους συμμετέχοντες να χωριστούν σε ομάδες και ανάλογα με τον αριθμό των ομάδων και τον διαθέσιμο χρόνο, δώστε τους την ανάλογη ποσότητα περιπτωσιολογικών μελετών .

Δώστε τους χρόνο για να διαβάσουν και στη συνέχεια κάντε ερωτήσεις για να κατευθύνετε τη συζήτηση είτε στην Ολομέλεια αν ο αριθμός των ατόμων το επιτρέπει, ή στις ομάδες τους.

Για αυτήν τη δραστηριότητα θα πρέπει να προετοιμάσετε το υλικό και να έχετε εκτυπώσει εκ των προτέρων τα φυλλάδια και, αν θέλετε, να αντικαταστήσετε ορισμένες από τις περιπτώσεις με πιο πρόσφατες ή συγκεκριμένες ανάλογα με το πλαίσιο.

Οι περισσότερες από τις περιπτώσεις εδώ βασίζονται σε πραγματικά περιστατικά, επομένως το φυλλάδιο περιλαμβάνει σημειώσεις για κάθε περίπτωση που πρέπει να έχει υπόψη του ο εκπαιδευτής.

Ανασκόπηση

Το κομμάτι της ανασκόπησης αυτής της δραστηριότητας είναι σχεδόν μια ξεχωριστή δραστηριότητα από μόνη της καθώς για το πρώτο μέρος θα πρέπει να ζητήσετε από τους συμμετέχοντες να προσδιορίσουν εάν η περίπτωση αναφέρεται σε Ψυχολογική βία ή σε Σωματική βία ή σε Οικονομική βία. Αυτή είναι μια ευκαιρία για να επαναλάβετε τα διάφορα είδη βίας.

Στη συνέχεια συζητήστε τις ερωτήσεις και τις απαντήσεις που δόθηκαν από τους συμμετέχοντες σε κάθε παράδειγμα. Οι ερωτήσεις για κάθε περίπτωση είναι:

- Πιστεύετε ότι η υπόθεση είναι πρόσφατη; Θα μπορούσε να γίνει στη χώρα σας;
- Πιστεύετε ότι το περιστατικό που αναφέρεται είναι έγκλημα; Εάν ναι, γιατί νομίζετε ότι συνέβη;
- Είναι δικαιολογημένο ένα τέτοιο έγκλημα;
- Θα μπορούσε το θύμα να έχει κάνει κάτι για να αμυνθεί;

Για το επόμενο μέρος χρησιμοποιήστε αυτές τις κατευθυντήριες ερωτήσεις για να μεταφέρετε τη συζήτηση στην κοινωνική πραγματικότητα:

Γνωρίζετε ή έχετε ακούσει πρόσφατα περιπτώσεις βίας;

Τι μορφές λαμβάνει συνήθως η βία στην κοινωνία μας;

Τι μπορούν να κάνουν τα θύματα εάν χρειάζονται βοήθεια;

Τι μπορούμε να κάνουμε για να βοηθήσουμε;

Πρέπει η αστυνομία να παρεμβαίνει ή όχι; Και αν ναι, πώς;

Ποιοι είναι οι λόγοι πίσω από τέτοιες βίαιες ενέργειες νομίζετε; Κάντε μία λίστα.

Πώς μπορούν να σταματήσουν ή να προληφθούν; Τι πρέπει/θα μπορούσε να γίνει συγκεκριμένα από τις δημόσιες αρχές; Ή από την κοινότητα; Ή από τους εμπλεκόμενους ανθρώπους; Ή από τους φίλους και γείτονες;

Φυλλάδια

Άσελ

Η Άσελ κοιμόταν στο σπίτι όταν ξύπνησε για να βρει έναν άνδρα συγγενή ξαπλωμένο πάνω της ενώ προσπαθούσε να την γδύσει. Παλεύοντας για να απελευθερωθεί από τον επιτιθέμενο της, η Άσελ κατάφερε να πιάσει ένα μαχαίρι κουζίνας και τον μαχαίρωσε αρκετές φορές. Κάλυψε την αστυνομία, αλλά όταν την έφτασαν, ο άντρας είχε πεθάνει από απώλεια αίματος. Οι αστυνομικοί την συνέλαβαν.

Παρόλο που μια ιατροδικαστική εξέταση διαπίστωσε τραυματισμούς στο σώμα της Άσελ, η εισαγγελία παρουσίασε τις πράξεις της ως δολοφονία, μια κατηγορία που αργότερα άλλαξε σε ανθρωποκτονία με υπερβολική αυτοάμυνα. Κρίθηκε ένοχη και έλαβε τη μέγιστη ποινή φυλάκισης πέντε ετών.

Ερωτήσεις

1. Πιστεύετε ότι η υπόθεση είναι πρόσφατη; Θα μπορούσε να γίνει στη χώρα σας;
2. Πιστεύετε ότι το περιστατικό που αναφέρεται είναι έγκλημα; Εάν ναι, γιατί νομίζετε ότι συνέβη;
3. Είναι δικαιολογημένο ένα τέτοιο έγκλημα;
4. Θα μπορούσε το θύμα να έχει κάνει κάτι για να αμυνθεί;

Απαντήσεις

Σημειώσεις για Εκπαιδευτή/τρια

Αυτό βασίζεται σε μια πραγματική ιστορία από το Κιργιστάν³², αλλά το όνομα δεν είναι πραγματικό.

Δεν υπάρχει νομική διάταξη στο Κιργιστάν για αυτοάμυνα ως ελαφρυντικός παράγοντας σε περιπτώσεις ανθρωποκτονίας. Αυτό σημαίνει ότι οι γυναίκες που κατηγορούνται για τη δολοφονία συγγενών ή συζύγων που τις κακοποιούν ή τις επιτίθενται συχνά καταδικάζονται για φόνο εκ προμελέτης.

Αν και δεν υπάρχουν επίσημα στατιστικά στοιχεία, μια μελέτη του 2014 από την Penal Reform International (PRI) διαπίστωσε ότι τόσο το Καζακστάν όσο και το Κιργιστάν είχαν υψηλά ποσοστά καταδίκης για γυναίκες που κατηγορούνται για ανθρωποκτονία ή ακούσια ανθρωποκτονία.

³² <https://iwpr.net/global-voices/kyrgyzstan-failing-victims-domestic-violence>

Aida

Η 40χρονη γυναίκα, γνωστή μόνο ως Aida, πήδηξε από το παράθυρο ενός σπιτιού στον τέταρτο όροφο, κρατώντας το παιδί της στην αγκαλιά της. Και οι δύο τραυματίστηκαν αλλά επέζησαν. Αμέσως μετά την έξοδο της Aida από το νοσοκομείο, στάλθηκε σε προδικαστική κράτηση και κατηγορήθηκε για την απόπειρα ανθρωποκτονίας παιδιού.

Κατά την ανάκριση, η γυναίκα είπε ότι ενήργησε αφού ο σύζυγός της την έδιωξε αυτή και το παιδί από το σπίτι. Υπήρχαν πολλοί τραυματισμοί στο σώμα της που έδειχναν ότι ήταν θύμα βίας. Καταδικάστηκε σε φυλάκιση 12 ετών και το παιδί της στάλθηκε σε ορφανοτροφείο.

Οι φίλοι της Aida ανέφεραν ότι είχε υποστεί κακοποίηση στα χέρια του συζύγου της για αρκετά χρόνια και παρά τις πολυάριθμες εκκλήσεις στην αστυνομία δεν είχε ληφθεί καμία ενέργεια

Ερωτήσεις

1. Πιστεύετε ότι η υπόθεση είναι πρόσφατη; Θα μπορούσε να γίνει στη χώρα σας;
2. Πιστεύετε ότι το περιστατικό που αναφέρεται είναι έγκλημα; Εάν ναι, γιατί νομίζετε ότι συνέβη;
3. Είναι δικαιολογημένο ένα τέτοιο έγκλημα;
4. Θα μπορούσε το θύμα να έχει κάνει κάτι για να αμυνθεί;

ΑπαντήσειςΣημειώσεις για Εκπαιδευτή/τρια

Αυτό βασίζεται σε μια πραγματική ιστορία στο Κιργιστάν το 2018.³³ Σύμφωνα με την ακτιβίστρια ανθρωπίνων δικαιωμάτων που εδρεύει στην Osh, Mukhayo Abduraupova, το δικαστήριο απέτυχε να λάβει υπόψη τόσο την ψυχολογική κατάσταση της γυναίκας όσο και τους πολυάριθμους τραυματισμούς που βρέθηκαν στο σώμα της, υποδεικνύοντας ότι ήταν το ίδιο θύμα βίας.

Σε γενικές γραμμές, Abduraupova συνέχισε, το Κιργιστάν είχε πολύ χαλαρούς νόμους που αφορούν την ενδοοικογενειακή βία, ένα πρόβλημα που επιδεινώνεται από κοινωνικό στίγμα.

«Το θύμα πρέπει να γράψει μια δήλωση ότι συμφωνεί να εναντιωθεί στον πατέρα των παιδιών της, κάτι που αποτελεί επιπλέον πίεση και άγχος. Μερικά θύματα αισθάνονται ότι οι γονείς τους είναι αδιάφοροι. Καθιστούν σαφές ότι εάν αφήσουν τον σύζυγό τους, δεν πρέπει να επιστρέψουν στο σπίτι των γονιών, είναι ντροπιαστικό», κατέληξε.

³³ <https://iwpr.net/global-voices/kyrgyzstan-failing-victims-domestic-violence>

Οξάνα

Η Οξάνα Ράντσεβα, μια 21χρονη γυναίκα από τη Ρωσία, κατέβηκε από το αεροπλάνο στην Κύπρο το 2001 αφού της χορηγήθηκε προσωρινή άδεια παραμονής και εργασίας στο πλαίσιο του καθεστώτος «καλλιτέχνιδα». Το καθεστώς «καλλιτέχνιδα», που δημιουργήθηκε στα μέσα της δεκαετίας του 1970, βασίστηκε σε νόμους περί μετανάστευσης και απασχόλησης που είδε δεκάδες χιλιάδες ξένες γυναίκες να έρχονται στην Κύπρο για να εργαστούν σε καμπαρέ και νυχτερινά κέντρα.

Η Οξάνα ξεκίνησε να εργάζεται στις 16 Μαρτίου, αλλά άφησε αυτήν την εργασία μετά από 3 ημέρες. Μια εβδομάδα αργότερα, στις πρώτες πρωινές ώρες της 28ης Μαρτίου, εντοπίστηκε σε ντισκοτέκ στο κυπριακό παραθαλάσσιο θέρετρο της Λεμεσού. Ο προηγούμενος εργοδότης της, Μάριος Αθανασίου, ενημερώθηκε και με τη βοήθεια ενός φύλακα από το καμπαρέ του, μετέφερε την κα Ράντσεβα σε αστυνομικό τμήμα, όπου κρατήθηκε. Αφού εξετάσε το θέμα για αρκετή ώρα, ο αστυνομικός που ήταν εν ενεργεία, αφού διαπίστωσε ότι καθώς η κα Ράντσεβα δεν ήταν παράνομα στην Κύπρο, του δόθηκε εντολή να επικοινωνήσει με τον κ. Αθανασίου για να του πει ότι αν δεν επέστρεφε για να πάρει την κα Ράντσεβα, θα αφηνόταν ελεύθερη.

Ο κ. Αθανασίου συνέλεξε την κα Ράντσεβα, το διαβατήριό της και άλλα έγγραφα, και την μετέφερε σε ένα διαμέρισμα ενός από τους άνδρες υπαλλήλους του στις 5.45 π.μ., όπου τοποθετήθηκε σε ένα υπνοδωμάτιο κατά τη θέλησή της.

Στις 6.30 π.μ. η κα Ράντσεβα βρέθηκε νεκρή στον δρόμο κάτω από το διαμέρισμα. Η αστυνομία βρήκε αργότερα ένα σεντόνι δεμένο στο μπαλκόνι του διαμερίσματος του πέμπτου ορόφου. Στις 29 Μαρτίου μια αυτοψία στην Κύπρο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι τραυματισμοί που υπέστη ήταν σύμφωνοι με την πτώση που προκάλεσε το θάνατό της.

Οι Κυπριακές αρχές αποφάνθηκαν ότι κανείς δεν ήταν ποινικά υπεύθυνος για τα γεγονότα και δεν διερευνήθηκαν περαιτέρω.

Ερωτήσεις

1. Πιστεύετε ότι η υπόθεση είναι πρόσφατη; Θα μπορούσε να γίνει στη χώρα σας;
2. Πιστεύετε ότι το περιστατικό που αναφέρεται είναι έγκλημα; Εάν ναι, γιατί νομίζετε ότι συνέβη;
3. Είναι δικαιολογημένο ένα τέτοιο έγκλημα;
4. Θα μπορούσε το θύμα να έχει κάνει κάτι για να αμυνθεί;

Απαντήσεις**Σημειώσεις για Εκπαιδευτή/τρια**

Αυτό βασίζεται σε μια αληθινή περίπτωση που έχει καταστεί σημαντικό προηγούμενο για τα ανθρώπινα δικαιώματα και την εμπορία ανθρώπων και τη δουλεία.

Το δικαστήριο του Στρασβούργου διαπίστωσε ότι η κα Rantseva είχε επισκεφθεί ένα αστυνομικό τμήμα λίγες ώρες πριν από το θάνατό της σε περιστάσεις που υποδηλώνουν ότι ήταν θύμα εμπορίας ανθρώπων. Ωστόσο, οι κυπριακές αρχές δεν είχαν κάνει τίποτα για να

την προστατεύσουν, λίγο πριν πεθάνει. Απέτυχαν επίσης να ερευνήσουν σωστά τις συνθήκες του θανάτου της. Αυτό οφείλεται εν μέρει στην έλλειψη νόμων που απαιτούν από τις κυπριακές αρχές να αντιμετωπίσουν την εμπορία ανθρώπων.

Οι ρωσικές αρχές απέτυχαν επίσης να ερευνήσουν πώς προσλήφθηκε η κα Rantseva και ποιος ήταν υπεύθυνος για τη μεταφορά της στην Κύπρο.

Η εμπορία ανθρώπων ποινικοποιήθηκε τόσο στη Ρωσία όσο και στην Κύπρο μετά τα γεγονότα. Έγιναν επίσης αλλαγές στους Κυπριακούς κανόνες για την άδεια παραμονής που είχαν υποστεί χειραγώγηση για να επιτρέψουν τη διακίνηση γυναικών για σεξουαλική εκμετάλλευση. Επιπλέον, οι κυπριακές αρχές επικύρωσαν τη Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για τη δράση κατά της εμπορίας ανθρώπων και υποσχέθηκαν να συνεργαστούν με ευρωπαίους εμπειρογνώμονες κατά της εμπορίας ανθρώπων.

Διεξήχθη περαιτέρω έρευνα για το θάνατο της Oxana Rantseva. Ως αποτέλεσμα, δύο Κύπριοι αστυνομικοί διώχθηκαν για παράλειψη καθήκοντος και ο εργοδότης της διώχθηκε για αρπαγή και απαγωγή.

Ο πατέρας της Oxana Rantseva, Nikolay Rantsev, απονεμήθηκε αποζημίωση για την παραβίαση των βασικών δικαιωμάτων της κόρης του.

Για περισσότερα δείτε:

Ο ιστότοπος του Συμβουλίου της Ευρώπης που αναφέρει την υπόθεση ως παράδειγμα για τα ανθρώπινα δικαιώματα:

https://www.coe.int/en/web/impact-convention-human-rights/equality/-/asset_publisher/OILPj6ycAkih/content/human-trafficking-must-be-criminalised?_101_INSTANCE_OILPj6ycAkih_viewMode=view/

Allain, Jean. 2010. “Rantsev v Cyprus and Russia: The European Court of Human Rights and Trafficking as Slavery”. *Human Rights Review*. 10: 3

Φαλιάνα

Ήμουν σε μια βίαιη σχέση για 18 χρόνια. Στην αρχή του γάμου, το πρώτο εξάμηνο του πρώτου έτους, δεν υπήρχαν επεισόδια βίας ή κακοποίησης. Μετά από μισό χρόνο, διάφορα πράγματα άρχισαν να συμβαίνουν.

Αρχικά, ήταν πράγματα όπως, θα έπρεπε να ταξιδέψουμε στο Σίδνεϊ, αλλά για ολόκληρο το ταξίδι δεν μου επιτρεπόταν να πάω στην τουαλέτα. Η βία και η κακοποίηση είναι μια μορφή ελέγχου. Κατ' ακρίβεια δεν έκρυβε την κακοποίηση από τα παιδιά, μερικές φορές είχε εκρήξεις μπροστά τους και, κατά κάποιον τρόπο, πίστευα ότι ήταν καλύτερο να μένω για το καλό των παιδιών, χωρίς να γνωρίζω ότι για τα παιδιά που παρακολουθούν την κακοποίηση είναι σαν να το βιώνουν οι ίδιοι.

Πήγε στο παιδικό δωμάτιο, τους ξύπνησε στη μέση της νύχτας και μας έδωσε από το σπίτι μας. Νομίζω [ότι ήταν επειδή] νωρίτερα εκείνο το απόγευμα, είχα μια συνομιλία μαζί του επειδή πλησίαζε η χριστιανική μας συμβουλευτική συνεδρία και συνήθως αυτό που συνέβαινε πριν από μια συμβουλευτική συνεδρία ήταν, θα με προκαλούσε μέχρι να φτάσω σε ένα στάδιο όπου όταν πήγαινα στους συμβούλους θα ενεργούσε σαν ο ήρεμος και ο πιο αξιόπιστος σύντροφος στη σχέση και θα εγώ ήμουν η πιο υστερική, κάπως.

Κατά κάποιο τρόπο, πάντα κατάφερνε να πάρει τον σύμβουλο με το μέρος του. Νομίζω τότε δυσκολευόμουν πλέον να το αντιμετωπίσω, οπότε αρνούμουν [να πάω στη συμβουλευτική συνεδρία] και [ανέφερα] το γεγονός ότι σκέφτηκα να φύγω. Όλα ήταν καλά μέχρι να κοιμηθούμε και ξαφνικά με έσπρωξε από το κρεβάτι και μετά είπε ότι έπρεπε να φύγω.

Ερωτήσεις

1. Πιστεύετε ότι η υπόθεση είναι πρόσφατη; Θα μπορούσε να γίνει στη χώρα σας;
2. Πιστεύετε ότι το περιστατικό που αναφέρεται είναι έγκλημα; Εάν ναι, γιατί νομίζετε ότι συνέβη;
3. Είναι δικαιολογημένο ένα τέτοιο έγκλημα;
4. Θα μπορούσε το θύμα να έχει κάνει κάτι για να αμυνθεί;

Απαντήσεις

Σημειώσεις για Εκπαιδευτή/τρια

Αυτό βασίζεται σε μια αληθινή περίπτωση.

Για περισσότερα δεξ:

<https://www.theguardian.com/society/ng-interactive/2015/jun/02/domestic-violence-five-women-tell-their-stories-of-leaving-the-most-dangerous-time>

Άννι

Μετά το τέλος της προηγούμενης σχέσης της, η Άννι εγγράφηκε σε έναν ιστότοπο γνωριμιών. Άρχισε να μιλά σε έναν άντρα που της άρεσε και λίγο μετά συναντήθηκαν αυτοπροσώπως. Ο Τζορτζ ήταν ευγενικός και κατανοητικός. Άρχισαν να βγαίνουν και συζήτησαν τη δυνατότητα να ζήσουν μαζί στο σπίτι του με τους γονείς του. Εκείνη την εποχή η Άννι δεν είχε δουλειά και ο Τζορτζ την διαβεβαίωσε ότι μπορεί να φροντίσει και τους δυό τους. Μέσα σε μερικές εβδομάδες μετακόμισαν μαζί και όλα ήταν τέλεια από την αρχή.

Στη συνέχεια, μια νύχτα τα πράγματα άλλαξαν γρήγορα. Καθώς η Άννι και ο Τζορτζ συζητούσαν για μια ταινία, την γρονθοκόπησε στο πρόσωπο επειδή δεν του άρεσε η γνώμη της. Η Άννι φοβήθηκε, δεν πίστευε ότι αυτό πραγματικά συνέβαινε. Προσπάθησε να το συζητήσει με την οικογένειά του, αλλά της είπαν ότι είναι λίγο «οξύθυμος» και ότι θα αλλάξει σύντομα. Η συμπεριφορά του Τζορτζ μετατράπηκε σε συστηματικό εκφοβισμό και ξυλοδαρμό όπου η μεγαλύτερη περίοδος χωρίς απειλές δολοφονίας ήταν 2 εβδομάδες. Σε μια περίπτωση, ο ξυλοδαρμός ήταν τόσο σοβαρός, που έσπασε το ζυγωματικό της. Ζήτησε βοήθεια στο νοσοκομείο, αλλά δεν ήρθε αστυνομικός. Η Άννι κατάφερε να δραπετεύσει μια μέρα όταν ο Τζορτζ ταξίδευε σε άλλη πόλη.

Ερωτήσεις

1. Πιστεύετε ότι η υπόθεση είναι πρόσφατη; Θα μπορούσε να γίνει στη χώρα σας;
2. Πιστεύετε ότι το περιστατικό που αναφέρεται είναι έγκλημα; Εάν ναι, γιατί νομίζετε ότι συνέβη;
3. Είναι δικαιολογημένο ένα τέτοιο έγκλημα;
4. Θα μπορούσε το θύμα να έχει κάνει κάτι για να αμυνθεί;

Απαντήσεις

Σημειώσεις για Εκπαιδευτή/τρια

Αυτό βασίζεται σε μια πραγματική υπόθεση στη Βουλγαρία και η Άννι πήγε κατευθείαν στο αστυνομικό τμήμα με τη μητέρα της. Δεν έγιναν ενέργειες από την πλευρά τους, καθώς δεν υπήρχαν μαρτυρές της κακοποίησης. Η οικογένεια και οι συγγενείς του Τζορτζ όχι μόνο αρνήθηκαν να μιλήσουν εναντίον του, αλλά ισχυρίστηκαν ότι είναι ένας καλός, ευγενικός άνθρωπος. Ο αγώνας της Άννι συνεχίστηκε στο δικαστήριο, αλλά όλες οι απόπειρες απορρίφθηκαν σύντομα λόγω της έλλειψης μαρτύρων, ενώ αιόμα την καταδίωκε. Χρειάστηκε 7 χρόνια για να σβήσει όλα τα ίχνη της και να ξεφύγει από τις απειλές του.

Για περισσότερα δες στο [LINK](#).

Άλεξ

Ο Άλεξ ήταν 8 ετών. Ζούσε σ' ένα μικρό διαμέρισμα μαζί με την μικρότερη αδελφή του, 3 ετών, τη μητέρα του και τον φίλο της, Jan. Ο Άλεξ ποτέ δεν γνώρισε τον πατέρα του. Του άρεσε το σχολείο, αλλά δεν του άρεσε ο Jan. Στην πραγματικότητα, ο Jan ήταν βίαιος και μερικές φορές χτυπούσε τον Άλεξ. Ο Άλεξ φοβόταν πραγματικά τον Jan, είχε δυσκολίες στον ύπνο του και είχε χάσει την όρεξή του για φαγητό.

Ο καθηγητής του σχολείου του Άλεξ το παρατήρησε και ήθελε να συναντήσει τους γονείς του επειδή ένιωθε ότι ο Άλεξ δεν ήταν τόσο καλός όσο θα έπρεπε, αφού είχε δυσκολία να δώσει προσοχή στην τάξη και μερικές φορές μπορούσε να είναι βίαιος με τους φίλους του.

Η μητέρα του συνάντησε τον δάσκαλο αλλά δεν είπε τίποτα για την κατάσταση στο σπίτι. Όταν επέστρεψε στο σπίτι, είπε στον Jan τι είπε ο δάσκαλος. Ο Jan αναστατώθηκε και χτύπησε ξανά τον Άλεξ, αυτή τη φορά σπάζοντας το χέρι του. Στο νοσοκομείο, η μητέρα είπε ψέματα και είπε ότι ο Άλεξ έπεσε.

Ερωτήσεις

1. Πιστεύετε ότι η υπόθεση είναι πρόσφατη; Θα μπορούσε να γίνει στη χώρα σας;
2. Πιστεύετε ότι το περιστατικό που αναφέρεται είναι έγκλημα; Εάν ναι, γιατί νομίζετε ότι συνέβη;
3. Είναι δικαιολογημένο ένα τέτοιο έγκλημα;
4. Θα μπορούσε το θύμα να έχει κάνει κάτι για να αμυνθεί;

Απαντήσεις

Σημειώσεις για Εκπαιδευτή/τρια

Αυτή είναι μια φανταστική ιστορία.

Λίλι

Ένα βράδυ (τον Μάρτιο του 2018) ένας άντρας έριξε ένα βάζο με οξύ στο πρόσωπο και το σώμα της Λίλι καθώς έβγαινε από το αυτοκίνητό της μπροστά από το σπίτι της στο κέντρο της Σόφιας. Εκείνη άρχισε να ουρλιάζει από τον πόνο: «Δεν μπορώ να δω τίποτα! Ολόκληρο το σώμα μου καίει!» Οι γείτονές της έκαναν το καλύτερο δυνατό για να την βοηθήσουν πριν φτάσουν οι γιατροί.

Η Λίλι μεταφέρθηκε στο νοσοκομείο με 25% εγκαύματα στο κεφάλι της. Οι γιατροί πίστευαν ότι μπορεί να χάσει και την όρασή της. Από τότε, η Λίλι έχει περάσει από 3 διαφορετικές πλαστικές χειρουργικές επεμβάσεις και οι ουλές στο πρόσωπό της έχουν σχεδόν εξαφανιστεί. Η όρασή της δεν χάθηκε. Μετά από πολλούς μήνες θεραπείας, κατάφερε να επιστρέψει στη δουλειά. Τα αδέρφια της τη συνοδεύουν από το σπίτι της στο χώρο εργασίας της και πίσω κάθε μέρα.

Ορισμένοι γείτονες ισχυρίζονται ότι είδαν τον άνδρα γύρω από τους κάδους απορριμμάτων πριν από το περιστατικό. Η Λίλι λέει ότι δεν είχε ιδέα ποιος θα μπορούσε να το κάνει αυτό.

Ερωτήσεις

1. Πιστεύετε ότι η υπόθεση είναι πρόσφατη; Θα μπορούσε να γίνει στη χώρα σας;
2. Πιστεύετε ότι το περιστατικό που αναφέρεται είναι έγκλημα; Εάν ναι, γιατί νομίζετε ότι συνέβη;
3. Είναι δικαιολογημένο ένα τέτοιο έγκλημα;
4. Θα μπορούσε το θύμα να έχει κάνει κάτι για να αμυνθεί;

Απαντήσεις

Σημειώσεις για Εκπαιδευτή/τρια

Αυτό βασίζεται σε μια πραγματική υπόθεση στη Βουλγαρία και ο άντρας δεν ταυτοποιήθηκε ούτε συλλήφθηκε ποτέ. αστυνομία πιστεύει ότι το έγκλημα πρέπει να βασίζεται σε προσωπικά κίνητρα.

Για περισσότερα δεξ στο [LINK](#).

Έλενα

Η Έλενα μεγάλωσε σε μια κακόφημη γειτονιά. Ως έφηβη ήθελε να νιώθει ασφαλής, οπότε συνήθως δεν έβγαινε μόνη της. Ένας από τους φίλους της, άρχισε να την προστατεύει και μαζί του ένωθε ασφαλής από τις συμμορίες για πρώτη φορά. Άρχισαν να βγαίνουν. Πολύ σύντομα όμως έμαθε ότι το μόνο άτομο από το οποίο ο Νικ δεν μπορούσε να την προστατεύει ήταν από τον ίδιο. Η ζήλια του ήταν δηλητηριώδης και στο δεύτερο έτος της σχέσης τους άρχισε να την κακοποιεί όταν δεν υπάκουε. Ο Νικ αποδείχθηκε πολύ επικίνδυνος άντρας και συχνά την κτυπούσε για το μικρότερο λάθος. Η Έλενα ένωθε παραβιασμένη, φοβισμένη, ταπεινωμένη και ντροπιασμένη. Ωστόσο, έμεινε μαζί του για 2 λόγους: ήταν ασφαλής όταν ήταν έξω και πίστευε ότι θα αλλάξει προς το καλύτερο. Ακόμα και όταν την κτύπησε σε δημόσιους χώρους, κανείς δεν την βοηθούσε, καθώς ο Νικ ήταν σημαντική προσωπικότητα στην πόλη. Συνέχισε να την κακοποιεί ακόμη και κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης της, γεγονός που την έκανε πιο αποφασισμένη να τον αφήσει.

Ερωτήσεις

1. Πιστεύετε ότι η υπόθεση είναι πρόσφατη; Θα μπορούσε να γίνει στη χώρα σας;
2. Πιστεύετε ότι το περιστατικό που αναφέρεται είναι έγκλημα; Εάν ναι, γιατί νομίζετε ότι συνέβη;
3. Είναι δικαιολογημένο ένα τέτοιο έγκλημα;
4. Θα μπορούσε το θύμα να έχει κάνει κάτι για να αμυνθεί;

Απαντήσεις

Σημειώσεις για Εκπαιδευτή/τρια

Αυτό βασίζεται σε μια πραγματική περίπτωση στη Βουλγαρία και αφού η Έλενα έφυγε με το παιδί της, ο αγώνας της για ασφάλεια συνεχίστηκε. Για να πάρει μια περιοριστική εντολή εναντίον του Νικ, έπρεπε να παράσχει συγκεκριμένα αποδεικτικά στοιχεία ότι ήταν αυτός που την κακοποίησε. Δεν υπήρχαν μάρτυρες πρόθυμοι να μιλήσουν στο δικαστήριο, καθώς ο κόσμος τον φοβόταν. Πολλά θεσμικά όργανα και νόμοι αποδείχθηκαν ανεπαρκείς σε αυτήν την περίπτωση από την αστυνομία, που δεν υπέβαλαν αναφορές και συμβούλευαν την Έλενα να είναι ευγενική στον Νικ, μέχρι και τις κοινωνικές υπηρεσίες, που έδωσαν τη διεύθυνσή της στον Νικ παρά τα πολλά αιτήματά της να μην το κάνουν, και τον εισαγγελέα, ο οποίος αρνήθηκε να ανοίξει υπόθεση καθώς πρόκειται για «απλώς εγχώρια διαμάχη» και δεν τους αφορά.

Για περισσότερα δεξ στο [LINK 1](#), [LINK 2](#).

ΕΝΟΤΗΤΑ 5: Σεξιστική Γλώσσα και Καλοπροαίρετος Σεξισμός

Περιγραφή

Αυτή η ενότητα εστιάζει στο σεξισμό, καθώς και σε μια λιγότερο γνωστή μορφή διάκρισης βάσει φύλου, η οποία συχνά παραμένει απαρατήρητη λόγω της επιφανειακά θετικής φύσης του, τον *καλοπροαίρετο σεξισμό*.

Όπως και στις προηγούμενες ενότητες, περιλαμβάνονται ορισμοί ορισμένων από τις βασικές έννοιες που θα συζητηθούν, αλλά όπως και σε όλες τις ενότητες, αυτές οι πληροφορίες είναι συμπληρωματικές των προηγούμενων εννοιών στις ενότητες 1, 2, 3 και 4.

Οι προτεινόμενες δραστηριότητες εδώ, αποσκοπούν στην ενίσχυση του κύριου σκοπού που περιγράφεται σε αυτήν τη συγκεκριμένη ενότητα, η οποία είναι ο προσδιορισμός της καλοπροαίρετης αλλά σεξιστικής έκφρασης στα μέσα ενημέρωσης, στην καθημερινή κοινωνική ζωή ή στο χώρο εργασίας και της εκπαίδευσης.

Μετά από αυτό το κομμάτι, περιλαμβάνονται μερικές συμβουλές για το πώς να καταπολεμήσετε τον καλοπροαίρετο σεξισμό.

Βασικές έννοιες και ορισμοί

Ο **Σεξισμός** περιγράφεται ως πράξεις ή συμπεριφορές που κάνουν διακρίσεις σε άτομα που βασίζονται αποκλειστικά στο φύλο τους, σύμφωνα με το EIGE Gender Equality Glossary and Thesaurus³⁴, και περιλαμβάνει ορισμένες πεποιθήσεις (π.χ. τους διαφορετικούς ρόλους για άνδρες και γυναίκες), συναισθήματα (π.χ. αντιπάθεια προς επιτυχημένες γυναίκες) και συμπεριφορά (π.χ. σεξουαλική παρενόχληση) που υποστηρίζουν την ανισότητα των φύλων.

Ο σεξισμός συνδέεται με την εξουσία, καθώς εκείνοι που έχουν εξουσία τυπικά αντιμετωπίζονται με ευνοιά και όσοι δεν έχουν εξουσία τυπικά υφίστανται διακρίσεις. Ο σεξισμός σχετίζεται επίσης με τα στερεότυπα και την ισότητα των φύλων, που αναφέρονται σε προηγούμενες ενότητες, καθώς οι διακριτικές ενέργειες ή στάσεις βασίζονται συχνά σε ψευδείς πεποιθήσεις ή γενικεύσεις σχετικά με το φύλο, και στο ότι θεωρούμε το φύλο ως σχετικό όπου δεν είναι.

Αν και αρχικά είχε συλληφθεί ως αντιπάθεια απέναντι στις γυναίκες, ο σεξισμός περιλαμβάνει υποκειμενικά θετικές αλλά προστατευτικές πεποιθήσεις (π.χ. ότι οι άνδρες πρέπει να παρέχουν για τις γυναίκες). Μπορεί επίσης να υπάρχει σεξισμός κατά των ανδρών, στο βαθμό που οι άντρες πιστεύουν ότι οι γυναίκες είναι ανώτερες από τους άνδρες (Glick, Sexism; Benevolent Sexism 2007).

Οι ψυχολόγοι Glick & Fiske (1996) που έκαναν εκτεταμένη έρευνα για τον σεξισμό, ανέπτυξαν μια θεωρία για τον σεξισμό που ονομάζεται *Ambivalent Sexism Inventory* στην οποία διαφοροποιούν μεταξύ εχθρικού και καλοπροαίρετου σεξισμού, με βάση τρεις προσδιορισμένες πηγές αμφιθυμίας των ανδρών: Πατερναλισμός, Διαφοροποίηση φύλου και Ετεροφυλοφιλία. Αυτό ήταν όταν επινοήθηκε ο όρος φιλανθρωπικός σεξισμός. Τότε ήταν επινοήθηκε ο όρος καλοπροαίρετος σεξισμός.

Ο **Καλοπροαίρετος Σεξισμός** (*benevolent sexism*) αναφέρεται σε υποκειμενικά ευνοϊκές αλλά προστατευτικές στάσεις απέναντι στις γυναίκες (π.χ. ότι οι γυναίκες, αν και θαυμάσιες,

³⁴ EIGE website: Glossary and Thesaurus. url: <https://eige.europa.eu/thesaurus/overview> , accessed on May 30, 2020.

είναι αδύναμες και χρειάζονται τη βοήθεια των ανδρών) και σε μια μορφή πατερναλιστικής προκατάληψης (αντιμετωπίζοντας μια ομάδα «κατώτερης» κατάστασης όπως ένας πατέρας μπορεί να μεταχειρίζεται ένα παιδί). Οι σεξιστές τείνουν να υποστηρίζουν τόσο τον καλοπροαίρετο σεξισμό όσο και τον εχθρικό σεξισμό (αρνητικές στάσεις απέναντι στις γυναίκες που αναζητούν ισότητα ή ισχυρούς ρόλους στην κοινωνία). Ο καλοπροαίρετος σεξισμός ανταμείβει τις γυναίκες για την παραμονή τους σε παραδοσιακούς (π.χ. οικιακούς) ρόλους, ενώ ο *εχθρικός* σεξισμός τιμωρεί τις γυναίκες που προσπαθούν να ξεφύγουν από αυτούς τους ρόλους. Οι δύο μορφές σεξισμού συνεργάζονται για τη διατήρηση της ανισότητας των φύλων.

Αν και ο καλοπροαίρετος σεξισμός μπορεί να φαίνεται ασήμαντος, οι προστατευτικές συμπεριφορές μπορεί να είναι επιβλαβείς. Για παράδειγμα, οι άνθρωποι που βλέπουν μια γυναίκα να αντιμετωπίζεται επανειλημμένα «απποτικά» από τον άντρα (ανοίγοντας πόρτες, τραβώντας καρέκλες) την βλέπουν ως λιγότερο ανεξάρτητη. Στη δουλειά, όταν οι γυναίκες λαμβάνουν συγκαταβατικό έπαινο αντί προαγωγών ή σημαντικών εργασιών, θυμώνουν και η απόδοσή τους υποφέρει. Ο συγκαταβατικός έπαινος που μεταδίδει χαμηλές προσδοκίες (π.χ., «Βρήκες πώς να δένεις τα παπούτσια σου – μπράβο σου!») είναι ενοχλητικός και επιβλαβής. Επειδή ο καλοπροαίρετος σεξισμός είναι συχνά πιο διακριτικός, πολλές γυναίκες επηρεάζονται στο να αποδεχθούν την υπόσχεσή του για τη στοργή, την προστασία και τη βοήθεια των ανδρών, χωρίς να συνειδητοποιούν πλήρως ότι αυτό μπορεί να μειώσει την ανεξαρτησία και τις ευκαιρίες τους (Glick, Sexism; Benevolent Sexism 2007).

Το Ambivalence Inventory έχει εφαρμοστεί σε πολλά πλαίσια και οι διαπολιτισμικές συγκρίσεις αποκαλύπτουν ότι τα έθνη στα οποία οι άνθρωποι υποστηρίζουν έντονα τον καλοπροαίρετο σεξισμό εμφανίζουν επίσης τον πιο εχθρικό σεξισμό και τη χαμηλότερη σε βαθμό ισότητα των φύλων (π.χ. χαμηλότερο βιοτικό επίπεδο για τις γυναίκες σε σχέση με τους άνδρες ή λιγότερες γυναίκες σε ισχυρές θέσεις στην κυβέρνηση και τις επιχειρήσεις).

Συνοπτικά, και οι δύο τύποι σεξισμού είναι συμπληρωματικά εργαλεία ελέγχου. Εάν οι γυναίκες έπρεπε να αντιμετωπίσουν μόνο εχθρικό σεξισμό, τότε θα γίνονταν αντιδραστικές, αλλά «γλυκαίνονται» με τον καλοπροαίρετο σεξισμό, και αυτές οι αντιδράσεις κατευνάζονται.

Αποτροπή και Αντιμετώπιση του Καλοπροαίρετου Σεξισμού

Ο καλύτερος τρόπος για την καταπολέμηση αυτού του φαινομένου είναι πρώτον να αφιερώσετε χρόνο και προσπάθεια για να το εντοπίσετε και να το αναγνωρίσετε, να το αντιμετωπίσετε κατά μέτωπα και το πιο σημαντικό, να τονίσετε τη σημασία των προληπτικών μέτρων όπως η εκπαίδευση σε θέματα σεξισμού.

Το περιοδικό Forbes έχει αυτές τις συμβουλές για τους αποδέκτες του καλοπροαίρετου σεξισμού και την αντιμετώπισή του³⁵:

1. *Επιτρέψτε στον εαυτό σας να προσβληθείτε.* Το να υποστείς σεξιστικά και ταπεινωτικά «κομπλιμέντα» στη δουλειά δεν είναι διασκεδαστικό. Το να αισθάνεσαι θυμωμένη/ος, πληγωμένη/ος ή απογοητευμένη/ος είναι εντελώς φυσιολογικό και τα συναισθήματά σου δεν χρειάζεται να αγνοούνται ή να καταστέλλονται. Στην πραγματικότητα, η έρευνα δείχνει ότι η προσπάθεια καταστολής ή αναστολής των αρνητικών αντιδράσεων μπορεί στην πραγματικότητα να στραφεί εναντίον του επηρεαζόμενου ατόμου, επηρεάζοντας αρνητικά την

³⁵ <https://www.forbes.com/sites/sianbeilock/2020/01/07/how-to-address-subtle-friendly-sexism-at-work/#72cf67c8350c>

ευημερία του. Αντί να προσπαθώ να αγνοήσω την αντίδρασή μου στον καλοπροαίρετο σεξισμό, προσπαθώ να θυμάμαι ότι οι άνθρωποι που πρέπει να γνωρίζουν καλύτερα συχνά δεν γνωρίζουν. Και τότε, σκέφτομαι πώς μπορώ να βοηθήσω να στο να εκπαιδευτούν στο θέμα.

2. *Αναγνωρίστε τον καλοπροαίρετο σεξισμό ως αυτό που είναι.* Εξηγήστε γιατί ενοχληθήκατε από το σχόλιο και πώς ενισχύει τα επιβλαβή στερεότυπα του φύλου και θα μπορούσε να βλάψει το ηθικό στο γραφείο. Διατηρήστε τον τόνο σας ήρεμο, συγκροτημένο και επαγγελματικό. Καταστήστε σαφές ότι αυτά τα σχόλια δεν είναι κατάλληλα ή εκτιμώμενα. Και, δεν χρειάζεται πάντα να αποκαλείτε τον καλοπροαίρετο σεξισμό εκείνη τη στιγμή. Είναι καλό να αφιερώσετε χρόνο για να οργανώσετε τις σκέψεις σας. Προσπαθώ επίσης να μην κάνω αυτές τις επακόλουθες συνομιλίες μπροστά σε πολλή κόσμο, μια μικρότερη ομάδα συζήτησης είναι συχνά καλύτερη.

3. *Αντιμετωπίστε τον διακριτικό σεξισμό.* Όλοι - άνδρες και γυναίκες - μπορούμε να υπερασπιστούμε τους συναδέλφους μας όταν στοχεύονται. Για παράδειγμα, αν κάποιος λέει για μια γυναίκα συνάδελφο «Είμαστε τόσο τυχεροί που την έχουμε στην ομάδα για να μας κρατά οργανωμένους - χρειαζόμασταν μια μαμά εδώ», θα μπορούσατε να ανταπαντήσετε τονίζοντας τα επιτεύγματα και τις δεξιότητές της: «Λοιπόν, αυτό δεν φαίνεται σχετικό, αλλά ξέρω ότι με τον εξορθολογισμό των πωλήσεών μας πέρυσι, αύξησε δραματικά τα κέρδη.» Η δημόσια επισήμανση των επιτευγμάτων των συναδέλφων σας μπορεί να βοηθήσει στην εξουδετέρωση των προσπαθειών να υποτιμήσουν την κατάστασή τους.

Δραστηριότητες

1. Πες ένα ανέκδοτο!

<u>Μέγεθος Ομάδας</u>	Οποιοδήποτε (ομάδες των 5-7 ατόμων)
<u>Χρόνος</u>	30 λεπτά (ανάλογα με τον αριθμό ατόμων)
<u>Σύνοψη</u>	Οι συμμετέχοντες εντοπίζουν προωθημένα στερεότυπα φύλου και καλοπροαίρετο σεξισμό σε καθημερινά αστεία και άλλες συχνές δηλώσεις
<u>Στόχοι</u>	Για την αντιμετώπιση των στερεοτύπων και του καλοπροαίρετου σεξισμού στην καθημερινή ζωή
<u>Υλικά</u>	Ασπροπίνακας

Οδηγίες

Πριν απ' αυτή τη δραστηριότητα διαβάστε το άρθρο του Bustle, *7 Examples Of Benevolent Sexism That Are Just As Harmful As Hostile Sexism* της Suzannah Weis στον σύνδεσμο: <https://www.bustle.com/articles/131418-7-examples-of-benevolent-sexism-that-are-just-as-harmful-as-hostile-sexism>.

Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να πουν ανέκδοτα που ξέρουν τα οποία πιθανόν να είναι ακατάλληλα ή σεξιστικά. Για παράδειγμα, αστεία για ξανθιές, αστεία για γυναίκες που οδηγούν, αστεία για το σεξ κ.λπ.

Στη συνέχεια, ρίξτε μια ματιά σε μερικές συχνές δηλώσεις όπως:

1. Οι γυναίκες έχουν μητριακά ένστικτα
2. Οι γυναίκες είναι πιο στοργικές
3. Οι γυναίκες είναι πολύ πιο όμορφες
4. Οι γυναίκες είναι πιο διαισθητικές
5. Οι γυναίκες είναι πιο συγυρισμένες
6. Αγαπώ τις γυναίκες
7. Οι άντρες είναι μαλάκες
8. Οι άντρες προτιμούν τις ξανθές
9. Όλοι οι άντρες σιέφτονται μόνο το σεξ

Ανασκόπηση

Πάρτε μερικές από αυτές τις δηλώσεις και προσφέρετε κάποια αντεπιχειρήματα.

Για την πρώτη δήλωση, σε ένα άρθρο για το Fortune, η εμπειρογνώμονας ηγεσίας Liz Wiseman εξηγεί ότι η προσωπικότητα «Mama Bear»/«Μαμά Αρκούδα» που πολλές γυναίκες

πολιτικοί έχουν υιοθετήσει όχι μόνο προωθεί τα στερεότυπα των φύλων, αλλά μπορεί επίσης να οδηγήσει σε αναποτελεσματική ηγεσία:

«Πολλές γυναίκες της γενιάς μου έχουν διαμορφωθεί για να ενταχθούν σε έναν κόσμο που κυριαρχείται από άντρες, επιλέγοντας ανάμεσα σε ακατάλληλα μοντέλα ηγεσίας. Ορισμένες υιοθέτησαν το μοντέλο «man-up»/«γίνε άντρας». Ντυμένες με κοστούμια, δρούσαν σαν σκληρά καρδία, δεν έδειξαν φόβο και προσπάθησαν να ξεπεράσουν τους άντρες. Άλλες έπεσαν στο αρχέτυπο της «μαμάς αρκούδας» κατά το οποίο φρόντιζαν, προστάτευαν και έσωζαν ανθρώπους και έργα που βρίσκονται σε κίνδυνο. Στη δική μου έρευνα, έχω διαπιστώσει ότι οι ηγέτες που λειτουργούν με βάση αυτές τις καρικατούρες ηγεσίας μπορεί να έχουν μαζικά μειωμένα αποτελέσματα. Για παράδειγμα, το «γίνε άντρας» μπορεί να συγκρατήσει τα μέλη της ομάδας και να τα εμποδίσει να αναλάβουν κινδύνους, ενώ η πλήρωση του ρόλου «μαμάς αρκούδας» τείνει να αποτρέπει το προσωπικό από τη λογοδοσία και να μαθαίνει από δυσκολίες.»

Για το παράδειγμα 2, ο Δαλάι Λάμα έχει επαινέθει επειδή είπε ότι πρέπει να υπάρχουν περισσότερες γυναίκες ηγέτιδες επειδή οι γυναίκες είναι πιο συμπονετικές. Ωστόσο, οι δηλώσεις αυτές εκφράζουν στήριξη της ισότητας των φύλων μόνο υπό όρους. Πώς θα αισθανόταν ο Δαλάι Λάμα για μια γυναίκα ηγέτιδα που δεν ταιριάζει σε αυτό το στερεότυπο;

Το να βλέπεις τις γυναίκες ως πιο συμπονετικές και πιο ήπιες και τους άνδρες ως πιο επιθετικούς, μπορεί να τιμωρεί τις γυναίκες που είναι δυναμικές, οδηγώντας τους ανθρώπους να τις θεωρούν «αυταρχικές» ή «πολύ σκληρές». Οι προσδοκίες για τις γυναίκες να έχουν ένα πιο ήπιο, εξυπηρετικό στυλ ηγεσίας μπορούν να οδηγήσουν τους ανθρώπους να επικρίνουν τις γυναίκες που δεν το υιοθετούν. Η Jessica Grose γράφει στο Elle ότι αυτή η προσδοκία έχει μεγάλη σχέση με τις κατηγορίες των μέσων ενημέρωσης για την Χίλαρι Κλίντον ότι είναι κρύα και υπολογιστική.

Για τη δήλωση 3 σχετικά με το γυναικείο σώμα και πόσο πιο αισθητικά ευχάριστο είναι από το αρσενικό, αναφορικά και σε προηγούμενες δραστηριότητες σχετικά με το φύλο στα μέσα ενημέρωσης, έχουμε εκπαιδευτεί να το σκεφτόμαστε αυτό, ανεξάρτητα από το φύλο ή τη σεξουαλικότητά μας, επειδή οι εικόνες των γυναικών είναι τόσο ερωτικοποιημένες. Ωστόσο, όταν οι αρχαίοι Έλληνες καλλιτέχνες διέδωσαν τη γυμνή τέχνη, συνήθως απεικόνιζαν άντρες.

Για τη δήλωση 6, δώστε το παράδειγμα της ημέρας του Αγίου Βαλεντίνου. Κάθε χρόνο οι άνδρες γευματίζουν με κρασί και τις αγαπημένες τους, τους δίνουν τριαντάφυλλα, κοσμήματα και κάρτες σε σχήμα καρδιάς. Αυτός είναι ο κίνδυνος του καλοπροαίρετου σεξισμού: η μέρα μπορεί να είναι γεμάτη με καλές προθέσεις εκ μέρους των ανδρών και μπορεί να την απολαμβάνουν και να την αναμένουν πολλές γυναίκες, αλλά εντούτοις βασίζεται σε ανεπιθύμητα θεμέλια που τελικά δεν κάνουν και πολλή καλό στις γυναίκες. Το πρόβλημα είναι ότι αυτά τα θεμέλια κρύβονται από μια φιλική πρόσοψη.

Για τη δήλωση 7: Ο καλοπροαίρετος σεξισμός βλέπει και τους άνδρες. Όταν λέμε ότι οι γυναίκες είναι πιο φροντιστικές, συμπονετικές, όμορφες και διαισθητικές, απομακρύνουμε τους άντρες από την ικανότητά τους για στοργή, συμπόνια, ομορφιά και διαισθηση. Συμβάλλουμε επίσης στα στερεότυπα ότι οι άνδρες είναι «κακοί» στις οικιακές εργασίες, στην επικοινωνία και σε άλλα «γυναικεία» πράγματα. Εάν οι άνδρες θαυμάζουν τις ιδιότητες των γυναικών τόσο πολύ, πρέπει να προσπαθήσουν να καλλιεργήσουν τις ίδιες αυτές ιδιότητες και όχι να εξωτικοποιούν τις γυναίκες για την υποτιθέμενη κατοχή αυτών των ιδιοτήτων - και οι άνδρες που όντως τις καλλιεργούν δεν πρέπει να τιμωρούνται για αυτό.

Για περισσότερο σχολιασμό πάνω στις δηλώσεις δες το άρθρο στο Bustle, *7 Examples Of Benevolent Sexism That Are Just As Harmful As Hostile Sexism* της Suzannah Weis στον σύνδεσμο: <https://www.bustle.com/articles/131418-7-examples-of-benevolent-sexism-that-are-just-as-harmful-as-hostile-sexism>.

2. Ο Καλός, ο Κακός και ο Άσχημος

<u>Μέγεθος Ομάδας</u>	Οποιοδήποτε (ομάδες των 5-7 ατόμων)
<u>Χρόνος</u>	30 λεπτά (ανάλογα με τον αριθμό ατόμων)
<u>Σύνοψη</u>	Οι συμμετέχοντες εντοπίζουν προωθημένα στερεότυπα φύλου και καλοπροαίρετο σεξισμό στον χώρο εργασίας
<u>Στόχοι</u>	Για την αντιμετώπιση των στερεοτύπων και του καλοπροαίρετου σεξισμού στον χώρο εργασίας
<u>Υλικά</u>	Φυλλάδια

Οδηγίες

Αυτή η δραστηριότητα βασίζεται επίσης σε ένα διαδικτυακό άρθρο, το οποίο ο εκπαιδευτής πρέπει να διαβάσει πριν από τη δραστηριότητα, *The Good, Bad And Ugly Ways Benevolent Sexism Plays Out In The Workplace* της Bonnie Marcus στο περιοδικό Forbes.

Έχετε 3 σενάρια στο χώρο εργασίας, με 3 πιθανά αποτελέσματα, το καλό, το κακό και το άσχημο.

Δείτε τα σενάρια με τους συμμετέχοντες.

Σενάριο 1: *Δύσκολοι πελάτες και δύσκολες διαπραγματεύσεις δίνονται στους άνδρες.*

Το καλό: Ουαου! Αναπνέεις με ανακούφιση όταν μαθαίνεις ότι δεν χρειάζεται να εργαστείς με έναν ενοχλητικό πελάτη ή να εργαστείς μέσω μιας δύσκολης διαδικασίας διαπραγμάτευσης. Αναγνωρίζεις ότι μπορεί να είναι πολύ αγχωτικό και είναι πολύ πιο εύκολο να εστιάσεις σε πελάτες που συμμορφώνονται.

Το κακό: Η συνεργασία με δύσκολους πελάτες είναι μια σπουδαία μαθησιακή εμπειρία, μια που θα σε βοηθούσε να προωθήσεις την καριέρα σου. Θα ήταν υπέροχο να έχεις την ευκαιρία να δουλέψεις τις διαπραγματευτικές σου ικανότητες. Ή ίσως έχεις ήδη αποδείξει την ικανότητά σου να χειρίζεσαι διαπραγματεύσεις στο παρελθόν, αλλά κανείς δεν φάνηκε να το αναγνωρίζει. Μια επιλογή είναι να απευθυνθείς στον υπεύθυνο λήψης αποφάσεων και να εκφράσεις τη δυσαρέσκειά σου και, κατ' ακρίβεια, να διαπραγματευτείς για να συνεργαστείς με αυτούς τους πελάτες. Με άλλα λόγια, μπορείς να αντιμετωπίσεις τον καλοπροαίρετο σεξισμό σε αυτήν την απόφαση και ταυτόχρονα να δείξεις τις διαπραγματευτικές σου ικανότητες.

Το άσχημο: Οι άνδρες (και οι γυναίκες) υποθέτουν ότι οι άνδρες είναι πιο σκληροί και καλύτεροι στις διαπραγματεύσεις. Η προκατάληψή τους τους οδηγεί στο να πιστεύουν ότι οι γυναίκες θα δειλιάσουν πολύ νωρίς, θα αφήσουν τα συναισθήματά τους να μπουν στην μέση και να δεν θα έχουν την αντοχή να το χειριστούν. Φυσικά, όταν οι γυναίκες αμφισβητούν αυτό το στερεότυπο και αποδεικνύουν την ικανότητά τους σε αυτόν τον τομέα, δεν είναι αρεστές και συχνά επισημαίνονται ως *σκύλες*.

Σενάριο 2: *Ο έλεγχος απόδοσης σας εστιάζει στην προσωπικότητά σας και όχι στη δουλειά σας.*

Το καλό: Σε επαινούν συνεχώς ότι είσαι ομαδικός παίκτης. Η κριτική απόδοσης είναι υπέροχη. Όλοι απολαμβάνουν να συνεργάζονται μαζί σας. Ακούγεται ωραίο! Ωστόσο, παρά το αίτημά σου για σχόλια σχετικά με την εργασία σου, δεν λαμβάνεις πολλές πληροφορίες.

Το κακό: Χρειάζεσαι επικοινωνητικά σχόλια για να χτίσεις μια επιτυχημένη καριέρα. Καμία καριέρα δεν είναι χτισμένη στο κενό και η συμβολή του αφεντικού και των συναδέλφων σου είναι ζωτικής σημασίας για να κατανοήσεις καλύτερα πώς να βελτιωθείς καθώς και πώς να προχωρήσεις.

Το άσχημο: Αν ο άνδρας αφεντικό σου εστιάζει μόνο στο πόσο ευχάριστη είσαι, πιθανότατα υποθέτει ότι θα είσαι πολύ συναισθηματική για να χειριστείς οποιαδήποτε κριτική, μια υπόθεση που βασίζεται στα στερεότυπα του φύλου. Ή ίσως είναι άβολο να έχει μια βαθύτερη συνομιλία μαζί σου, επειδή είσαι γυναίκα. Πώς συμπεριφέρεται στις αναφορές του για τους άνδρες συνεργάτες σας; Σύμφωνα με έρευνες, οι άνδρες λαμβάνουν τις πληροφορίες που χρειάζονται για να πετύχουν και οι γυναίκες, το αντικείμενο του καλοπροαίρετου σεξισμού, συχνά όχι.

Σενάριο 3: *Επιστρέφεις από την άδεια μητρότητας και διαπιστώνεις ότι ο φόρτος εργασίας σου έχει αλλάξει. Θέλεις να αποδείξεις τη δέσμευσή σου για τη δουλειά σου και είτε πήρες μια σύντομη άδεια μητρότητας ή επέστρεψες στη δουλειά νωρίς. Αλλά γρήγορα συνειδητοποιείς ότι οι υψηλού προφίλ πελάτες σου έχουν ανατεθεί σε κάποιον άλλο. Όταν κάνετε μια έρευνα, σου λένε, «Υποθέσαμε ότι δεν θέλεις να ταξιδεύεις ή να εργαστείς τόσο σκληρά με ένα νεογέννητο.»*

Το καλό: Μπορεί να θεωρηθεί καλό πράγμα που δεν χρειάζεται να ταξιδεύεις και να αντιμετωπίζεις δύσκολες εργασιακές καταστάσεις. Σε τελική ανάλυση, μόλις είχες ένα μωρό και εξακολουθείς να έχεις πολλές άπνες νύχτες. Είναι καλό να μην υπάρχει η προσδοκία να εργάζεσαι πολλές ώρες. Είναι όμως καλό για την καριέρα σου; Πιθανώς όχι.

Το κακό: Πριν πάρεις άδεια μητρότητας, βρισκόσουν στο δρόμο και είχες σημειώσει σημαντική πρόοδο στην οικοδόμηση μιας σταθερής φήμης της σκληρής δουλειάς σου και της εξαιρετικής απόδοσης σου. Είχες ξεκαθαρίσει στο γραφείο Ανθρώπινου Δυναμικού καθώς και στον διευθυντή σου ότι είχες την πρόθεση να αναλάβεις τον προηγούμενο ρόλο σου μετά τη σύντομη απουσία σου. Προφανώς, κανείς δεν σας πίστεψε ή δεν σε εμπιστεύτηκε.

Το άσχημο: Η επανατοποθέτηση όχι μόνο σε βγάζει από το δρόμο προς επαγγελματική ανέλιξη, αλλά μειώνει την ευκαιρία σου για την αυξημένη προβολή που απαιτείται για προαγωγή. Μια υπόθεση, που βασίζεται στην προκατάληψη φύλου, επειδή είσαι γυναίκα και είναι πάρα πολύ για σένα να επιστρέφεις στο πλήρες πρόγραμμα σου απευθείας. Λόγω της δέσμευσής σου να επιστρέφεις στην κανονική σου ρουτίνα, έχεις ωστόσο εξασφαλίσει επαρκή φροντίδα των παιδιών και έχεις κάνει ρυθμίσεις σε περίπτωση ταξιδιού. Ο κίνδυνος εδώ είναι ότι έχεις χαρακτηριστεί ως «νέα μητέρα» και ως εκ τούτου, δεν είσαι αξιόπιστη και ίσως είσαι και ορμονικά διαταραγμένη. Υπάρχει επίσης μια υπόθεση ότι θα εξαιρεθείς ή δεν θα είσαι αξιόπιστη για τη διαχείριση του προηγούμενου φόρτου εργασίας σου.

Στη συνέχεια, προχωρήστε με τις ακόλουθες δηλώσεις και ζητήστε από τους συμμετέχοντες να προσδιορίσουν τι είδους δηλώσεις βάσει την καλή, κακή, άσχημη λογική είναι η καθεμιά:

Μια καλή γυναίκα πρέπει να τοποθετηθεί σε «βάθρο» από τον άνδρα της

Κάθε άντρας έχει μια γυναίκα που λατρεύει

Οι φεμινίστριες έχουν παράλογες απαιτήσεις από τους άνδρες

Οι φεμινίστριες ζητούν οι γυναίκες να έχουν περισσότερη δύναμη από τους άνδρες

Σε μια καταστροφή, οι γυναίκες πρέπει να διασώζονται πριν από τους άνδρες

Πολλές γυναίκες αναζητούν ιδιαίτερες εύνοιες με το πρόσχημα της ισότητας

Πολλές γυναίκες έχουν μια ποιότητα αγνότητας που λίγοι άντρες έχουν

Οι περισσότερες γυναίκες αποτυγχάνουν να εκτιμήσουν πλήρως όλα όσα κάνουν οι άνδρες γι' αυτές

Οι περισσότερες γυναίκες ερμηνεύουν αθώα σχόλια ή πράξεις ως σεξιστικές

Ανεξάρτητα από το πόσο επιτυχημένος είναι ένας άντρας δεν είναι πραγματικά πλήρης ως άτομο, εκτός αν έχει την αγάπη μιας γυναίκας

Οι άνθρωποι δεν είναι πραγματικά χαρούμενοι στη ζωή χωρίς να εμπλέκονται ρομαντικά με ένα μέλος του άλλου φύλου

Όταν οι γυναίκες χάνουν από τους άνδρες σε έναν θεμιτό ανταγωνισμό, το αποκαλούν διάκριση

Οι γυναίκες προσβάλλονται πολύ εύκολα

Οι γυναίκες υπερβάλλουν τα προβλήματα που έχουν στην εργασία τους

Οι γυναίκες πρέπει να λατρεύονται και να προστατεύονται από τους άνδρες

Οι γυναίκες, σε σύγκριση με τους άνδρες, τείνουν να έχουν μια πιο εκλεπτυσμένη αίσθηση πολιτισμού και καλή γεύση

3. Καλοπροαίρετος Σεξισμός στα Μέσα Ενημέρωσης

<u>Μέγεθος Ομάδας</u>	Οποιοδήποτε (ομάδες των 5-7 ατόμων)
<u>Χρόνος</u>	30 λεπτά (ανάλογα με τον αριθμό ατόμων)
<u>Σύνοψη</u>	Οι συμμετέχοντες εντοπίζουν προωθημένα στερεότυπα φύλου και καλοπροαίρετο σεξισμό σε διάφορα μέσα ενημέρωσης
<u>Στόχοι</u>	Για την αντιμετώπιση των στερεοτύπων και του καλοπροαίρετου σεξισμού στον χώρο ενημέρωσης
<u>Υλικά</u>	Φυλλάδια ή Powerpoint

Οδηγίες

Προετοιμάστε μια παρουσίαση παραδειγμάτων αναρτήσεων από μέσα ενημέρωσης που περιέχουν απεικονίσεις και δηλώσεις σεξισμού ή καλοπροαίρετου σεξισμού.

Δοκιμάστε να ενσωματώσετε πρόσφατες δημοσιεύσεις από διαδικτυακές εφημερίδες, περιοδικά, πλατφόρμες κοινωνικών μέσων, από άτομα στο πλαίσιο του κοινού σας. Για παράδειγμα, εάν η εκπαίδευση πραγματοποιείται στην Κύπρο, δείτε τοπικές ειδήσεις ή βρείτε τα προφίλ τοπικών διασημοτήτων στο Facebook ή στο Instagram.

Χρησιμοποιήστε προηγούμενες σημειώσεις και προβληματισμούς δραστηριοτήτων που σχετίζονται με τα στερεότυπα του φύλου και τις πιθανές συνέπειές τους, όπως η βία που βασίζεται στο φύλο.

Φυλλάδια/Δείγματα που μπορούν να συμπεριληφθούν σε μια παρουσίαση Powerpoint και Ανασκόπηση

1. Εδώ έχουμε δύο tweets από πολιτικές προσωπικότητες στις προεδρικές εκλογές των ΗΠΑ το 2016, όπου οι γυναίκες αναφέρονται στο σύνολό τους, ως σύζυγοι, μητέρες και κόρες, επιβάλλοντας αυτά τα χαρακτηριστικά σε κάθε γυναίκα γενικά και μειώνοντάς κατά κάποιο τρόπο τη γενικότερη τους κοινωνική αξία.

Πιστεύετε ότι αυτά τα tweets χρησιμοποιούν καλοπροαίρετο σεξισμό; Γιατί ή γιατί όχι;

Πηγή: <https://www.dailydot.com/irl/benevolent-sexism-hostile-sexism/>

2. Στον αγώνα για να γίνει ο Δημοκρατικός υποψήφιος πρόεδρος των ΗΠΑ, ο Τζο Μπάιντεν είπε ότι θα επιλέξει μια γυναίκα για να είναι αντιπρόεδρος του. Η δικαιολογία που έδωσε, είναι ότι υπάρχουν πολλές εξειδικευμένες γυναίκες εκεί έξω, και ότι θα ήθελε το υπουργικό συμβούλιο να μοιάζει με τη χώρα (ένα μείγμα φύλων και εθνών). Είναι σαν να ο Τζο προσπαθεί απλά να ικανοποιήσει το κοινό του, αντί να κάνει μια υγιή πολιτική απόφαση. Εάν θέλατε να έχετε μια γυναίκα αντιπρόεδρο, δεν θα έπρεπε να είναι γιατί θαυμάζετε τον χαρακτήρα αυτού του ατόμου και από όλους τους υποψηφίους, ταιριάζουν καλύτερα στη θέση; Γιατί το φύλο τους πρέπει να έχει σημασία;

politics
Donald Trump
Supreme Court
Congress
Facts First
2020 Election
Edition

Biden says he will pick woman to be his vice president

By Kate Sullivan, CNN
Updated 0256 GMT (1056 HKT) March 16, 2020

NOW PLAYING

Biden commits to having a woman as vice president
CNN

NEWS & BUZZ

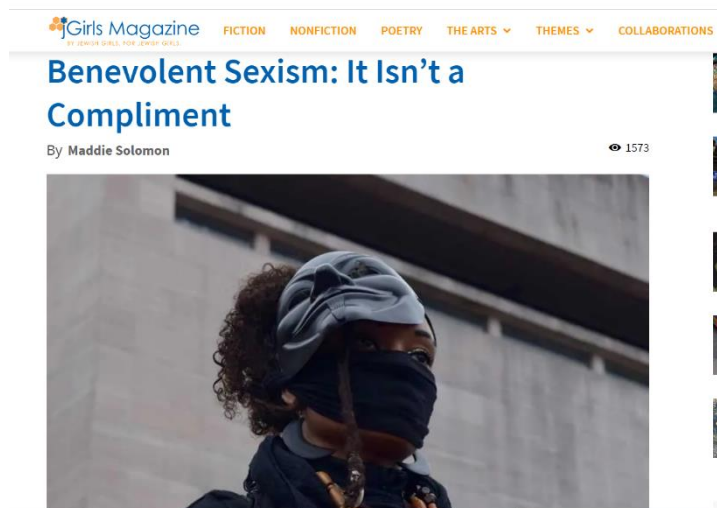
- Anti-Trump Republican group attacks Trump on race in new ad
- Warren as Biden's running mate makes no electoral sense

Πηγή: <https://edition.cnn.com/2020/03/15/politics/joe-biden-woman-vice-president/index.html>

3. Άλλο παράδειγμα:

«Είμαι η αρχηγός της μόνης ποδοσφαιρικής ομάδας γυναικών στο μικτό κολλεγιακό πρωτάθλημα ποδοσφαίρου Occidental. Κατά τη διάρκεια ενός παιχνιδιού πρόσφατα, κράτησα την άμυνα από έναν παίκτη στην άλλη ομάδα και συγκρουστήκαμε σε έναν αγώνα για την μπάλα. Διαμαρτυρήθηκε φωναχτά ότι οι γυναίκες στην ομάδα μας ήταν πολύ επιθετικές, υπονοώντας περιπαικτικά ότι το παιχνίδι ήταν στημένο. Ωστόσο, πανηγυρίζει ενοχλητικά και δυνατά για τις γυναίκες της ομάδας του, υποδηλώνοντας ότι η επιτυχία τους ήταν άνευ προηγουμένου. Ενώ η επευφημία του φαινόταν να γιορτάζει τον γυναικείο αθλητισμό, έδειξε έμμεσα καλοπροαίρετο σεξισμό.»

Πηγή: <https://jgirlsmagazine.org/2019/03/benevolent-sexism-it-isnt-a-compliment/>

4. Εδώ είναι άλλο ένα tweet από τον Juice.

Όταν οι άνδρες λένε ότι αγαπούν τις γυναίκες, συχνά περιμένουν να τους απονεμηθεί κάποιου είδους χρυσό αστεράκι - αλλά δεν θα πάρουν ένα από εκείνους εμάς που αναγνωρίζουμε τον καλοπροαίρετο σεξισμό. Εάν αγαπάτε οποιαδήποτε ομάδα ανθρώπων περισσότερο από ή με διαφορετικό τρόπο από άλλες ομάδες, αυτή η σχέση μπορεί κάλλιστα να προέρχεται από στερεότυπα. Σε τελική ανάλυση, υπονοώντας ότι αγαπάτε τις γυναίκες, αυτό σημαίνει ότι είναι όλες οι ίδιες, και αποκλείει εκείνες που ενεργούν περισσότερο «σαν άντρες».

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Μετά από όλες τις δραστηριότητες, είναι σημαντικό να επαναλάβετε ορισμένα από τα βασικά ευρήματα και συμπεράσματα που όλοι ως ομάδα συζητήσατε και επισημάνατε συλλογικά, ώστε να υπάρχει ένα ξεκάθαρο μήνυμα που μένει από τις δραστηριότητες.

Για το λόγο αυτό, δίδονται φύλλα αξιολόγησης σε κάθε συμμετέχοντα που βαθμολογεί κάθε ενότητα, τον εκπαιδευτή και τη δική του συμμετοχή. Χρησιμοποιήστε το δείγμα στο Παράρτημα 3 για αυτό.

Όπως για τις περισσότερες τυπικές ή μη εκπαιδεύσεις και τα προγράμματα σπουδών, η διαδικασία αυτή είναι απαραίτητη προκειμένου να ελεγχθεί κατά πόσον επιτεύχθηκαν τα μαθησιακά αποτελέσματα και να εντοπιστούν τυχόν αδυναμίες για μελλοντική αναφορά. Οι ξεχωριστές αξιολογήσεις του υλικού κάθε ενότητας, οι ικανότητες παράδοσης του εκπαιδευτή και οι αυτοαξιολογήσεις για τη συμμετοχή και την εμπλοκή κάθε συμμετέχοντα, θα κάνουν τον προαναφερθέντα σκοπό της διεξοδικής διαδικασίας αξιολόγησης ακόμη πιο ξεκάθαρο.

Τελικά, η εκτίμηση του συνόλου της εκπαίδευσης εξασφαλίζει ένα ορισμένο επίπεδο της ποιότητας και της αξιοπιστίας, που επιβεβαιώνει πως μέθοδοι μη τυπικής εκπαίδευσης μπορεί να αποφέρουν ίδια αποτελέσματα ή ακόμη και να υπερβαίνουν παραδοσιακές εκπαιδευτικές μεθόδους. Ειδικά όταν πρόκειται για τόσο σημαντικά αλλά παραμελημένα θέματα σεξισμού και ισότητας των φύλων, ελπίζουμε ότι η διαδικασία αξιολόγησης θα αποδείξει ότι η μη τυπική εκπαίδευση είναι πιο αποτελεσματική για τέτοιους σκοπούς.

Εκτός από την αυτοαξιολόγηση των συμμετεχόντων, θα πρέπει να υπάρχει αξιολόγηση του εκπαιδευτή ακολουθώντας την ίδια λογική. Με αυτόν τον τρόπο όλοι οι συμμετέχοντες και οι εκπαιδευτές έχουν την ευκαιρία να παρέχουν σχόλια για την αποτελεσματικότητα της εκπαίδευσης, για κάθε ενότητα ξεχωριστά. Η αυτοαξιολόγηση ενισχύει επίσης τη μη τυπική εκπαιδευτική μεθοδολογική προσέγγιση, δεδομένου ότι καθιστά όλους υπεύθυνους για τον εαυτό τους και για την υπόλοιπη ομάδα, τους συμμετέχοντες και τους εκπαιδευτές.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

Διάγραμμα Ενδεικτικού Προγράμματος για 5ήμερο Εργαστήρι

	ΜΕΡΑ 1	ΜΕΡΑ 2	ΜΕΡΑ 3	ΜΕΡΑ 4	ΜΕΡΑ 5
9.30	Πρωινή ανεπίσημη ομαδική συζήτηση	Πρωινή ανεπίσημη ομαδική συζήτηση	Πρωινή ανεπίσημη ομαδική συζήτηση	Πρωινή ανεπίσημη ομαδική συζήτηση	Πρωινή ανεπίσημη ομαδική συζήτηση
10.00	➤ Γνωριμία όλων μεταξύ τους και εδραίωση δυναμικής ομάδας. Εύρεση κοινού εδάφους ανάμεσα σε μικτές ομάδες (μικτή προέλευση από το χώρο της εκπαίδευσης, νεολαίας, ΜΚΟ, ακτιβισμό, εκπαιδευτές κ.α.) ➤ Δραστηριότητες γνωριμίας ➤ Παιχνίδια ανάμιξης ομάδων	Εισαγωγή στην ορολογία των φύλων (Παρουσίαση ειδικού)	Εισαγωγή Ενότητας 2: Βασικές Έννοιες και Ορισμοί	Εισαγωγή Ενότητας 4: Βασικές Έννοιες και Ορισμοί	Παρουσίαση άλλων διαθέσιμων πηγών και εργαλείων για θέματα φύλου και νεολαία
11.00	ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ	ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ	ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ	ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ	ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ
11.30	Επισκόπηση Εκπαίδευσης του Προγράμματος	Επισκόπηση των ενοτήτων. Πώς/ από ποιους μπορούν να χρησιμοποιηθούν και για ποιο σκοπό;	Δραστηριότητες 1-5 και Ανασκόπηση	Δραστηριότητες 1-5 και Ανασκόπηση	Παρουσίαση της Διαδικτυακής Πλατφόρμας του Προγράμματος και τρόπους χρήσης της στην εργασία με νέους, και αναμενόμενος αντίκτυπος
12.00	Εισαγωγικό μάθημα στη εργασία με νέους Εισαγωγή του όρου <i>μη τυπικής μάθησης</i> στους συμμετέχοντες με διαφορετικό υπόβαθρο (επαγγελματικό, εκπαιδευτικό, κοινωνικό ή άλλο)	Ποιος είναι ο επιθυμητός αντίκτυπος.			
13.00	ΜΕΣΗΜΕΡΙΑΝΟ	ΜΕΣΗΜΕΡΙΑΝΟ	ΜΕΣΗΜΕΡΙΑΝΟ	ΜΕΣΗΜΕΡΙΑΝΟ	ΜΕΣΗΜΕΡΙΑΝΟ
14.00	Βασικές έννοιες και προσέγγιση μη τυπικής εκπαίδευσης νέων (βιωματική μάθηση και τη μάθηση μέσα από την πράξη)	Εισαγωγή Ενότητας 1: Βασικές Έννοιες και Ορισμοί	Εισαγωγή Ενότητας 3: Βασικές Έννοιες και Ορισμοί	Εισαγωγή Ενότητας 5: Βασικές Έννοιες και Ορισμοί	Αξιολόγηση και τελική συζήτηση
15.30	ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ	ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ	ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ	ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ	ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ
16.00-17.00	Εισαγωγή εκπαιδευτικών μεθόδων	Δραστηριότητες και Ανασκόπηση	Δραστηριότητες 1-5 και Ανασκόπηση	Δραστηριότητες 1-3 και Ανασκόπηση	Απονομή πιστοποιητικών

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2

Γλωσσάριο για θέματα φύλου από τη Διεθνή Ένωση Λεσβιών και Ομοφυλοφίλων (ILGA)³⁶

Αμφιφυλόφιλος/η (Bisexual)	Όταν ένα άτομο προσελκύεται συναισθηματικά ή/και σεξουαλικά σε άτομα άνω του ενός φύλου.
Γκέι (Gay)	Ένας άντρας που προσελκύεται σεξουαλικά ή/και συναισθηματικά από τους άνδρες. Το γκέι μερικές φορές χρησιμοποιείται επίσης ως γενικός όρος για την κάλυψη λεσβιών γυναικών και αμφιφυλόφιλων ατόμων καθώς και γκέι ανδρών. Ωστόσο, αυτή η χρήση έχει αμφισβητηθεί από ένα μεγάλο μέρος της κοινότητας ΛΟΑΤΙ και γκέι ως εκ τούτου χρησιμοποιείται εδώ μόνο όταν αναφέρεται σε άνδρες που είναι συναισθηματικά ή/και σεξουαλικά έλκονται από άνδρες.
(Κοινωνικό) Φύλο (Gender)	Αναφέρεται στην εσωτερική αντίληψη και εμπειρία των ανθρώπων της αρρενωπότητας και θηλυκότητας, καθώς και στην κοινωνική κατασκευή που κατανέμει συγκεκριμένες συμπεριφορές σε ρόλους ανδρών και γυναικών.
Ταυτότητα Φύλου (Gender identity)	Αναφέρεται στη βαθιά αισθητή εσωτερική και ατομική εμπειρία κάθε φύλου, η οποία μπορεί ή όχι να αντιστοιχεί στο φύλο το οποίο τους είχε ανατεθεί κατά τη γέννηση.
Ομοφοβία (Homophobia)	Ο φόβος, ο παράλογος θυμός, η μισαλλοδοξία ή/και το μίσος που κατευθύνονται προς την ομοφυλοφιλία.
Ομοφιλόφιλος/η (Homosexual)	Τα άτομα ταξινομούνται ως ομοφυλόφιλα με βάση το (κοινωνικό) φύλο τους και το (κοινωνικό) φύλο των σεξουαλικών συντρόφων τους. Όταν το (κοινωνικό) φύλο του συντρόφου είναι το ίδιο με το άτομο, τότε το άτομο κατηγοριοποιείται ως ομοφυλόφιλο. Συνιστάται να χρησιμοποιείται τους όρους λεσβία και γκέι αντί για ομοφυλόφιλος/η. Οι όροι λεσβία και γκέι θεωρούνται ουδέτεροι και θετικοί, και η εστίαση είναι στην ταυτότητα αντί να σεξουαλικοποιείται ή να παθολογείται η συντροφικότητα.
Ίντερσεξ (Intersex)	Ένας όρος που σχετίζεται με μια σειρά φυσικών χαρακτηριστικών ή παραλλαγών που βρίσκονται μεταξύ των στερεοτυπικών ιδανικών ανδρών και γυναικών. Οι ίντερσεξ άνθρωποι γεννιούνται με φυσικά, ορμονικά ή γενετικά χαρακτηριστικά που δεν είναι ούτε εντελώς θηλυκά ούτε πλήρως αρσενικά· ή ένας συνδυασμός θηλυκού και αρσενικού· ή ούτε θηλυκό ούτε αρσενικό. Υπάρχουν πολλές μορφές intersex· είναι ένας όρος που περιγράφει ένα φάσμα ή ομπρέλα, παρότι μια μεμονωμένη κατηγορία.
Λεσβία (Lesbian)	Μια γυναίκα που προσελκύεται σεξουαλικά ή / και συναισθηματικά από τις γυναίκες.
ΛΟΑΤΙ(LGBTI)	Ακρωνύμιο για άτομα λεσβίες, ομοφυλόφιλους-γκέι, αμφιφυλόφιλους, τρανσέξουαλ και ίντερσεξ. Αυτό είναι το ακρωνύμιο που χρησιμοποιεί η ILGA-Europe για να αντικατοπτρίζει τις προτεραιότητες θεμάτων υπεράσπισης· τα μέλη μας ενδέχεται να χρησιμοποιούν διαφορετικές συνθέσεις για να

³⁶ Διαθέσιμο στα Αγγλικά στο: https://www.ilga-europe.org/sites/default/files/glossary_october_2015_edition.pdf. Μετάφραση από συγγραφείς.

**(Βιολογικό) Φύλο
(Sex)**

περιγράφουν με μεγαλύτερη ακρίβεια τη δική τους δουλειά, για παράδειγμα ΛΟΑΤ+(LGBT*), ΛΟΑΤΚΙ(LGBTQ).

Αναφέρεται στη βιολογική σύνθεση όπως πρωτογενή και δευτερογενή σεξουαλικά χαρακτηριστικά, γονίδια και ορμόνες. Το νόμιμο φύλο ανατίθεται συνήθως κατά τη γέννηση και παραδοσιακά θεωρείται ότι αποτελείται από δύο αμοιβαία αποκλειστικές ομάδες, δηλαδή άνδρες και γυναίκες. Ωστόσο, «[τ]ο Δικαστήριο έκρινε ότι το πεδίο εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών δεν μπορεί να περιοριστεί στην απαγόρευση των διακρίσεων λόγω του γεγονότος ότι ένα άτομο είναι ενός ή άλλου φύλου. ο σκοπός του και η φύση των δικαιωμάτων που επιδιώκει να διαφυλάξει, ισχύει επίσης για τις διακρίσεις που απορρέουν από την εκχώρηση φύλου ενός ατόμου». (Η γλώσσα αυτή προέρχεται από το προσήμιο της Οδηγίας για την Αναδιατύπωση των Φύλων 2006). Εκτός από τα παραπάνω, ο νομικός ορισμός του φύλου πρέπει επίσης να περιλαμβάνει και τα ίντερσεξ άτομα.

**Διεμφυλικός/ή,
Τρανσέξουαλ
(Transsexual)**

Αναφέρεται σε άτομα που ταυτίζονται εξ ολοκλήρου με τον αντίθετο ρόλο φύλου από το φύλο που τους έχει ανατεθεί κατά τη γέννηση και επιδιώκουν να ζήσουν μόνιμα στον προτιμώμενο ρόλο φύλου τους. Αυτό συμβαδίζει συχνά με έντονη απόρριψη των φυσικών τους πρωτογενών και δευτερογενών χαρακτηριστικών φύλου και επιθυμούν να ευθυγραμμίσουν το σώμα τους με το προτιμώμενο φύλο τους. Τα τρανσέξουαλ άτομα ενδέχεται να σιοπεύουν να υποβληθούν, υποβάλλονται ή έχουν υποβληθεί σε θεραπεία αλλαγής φύλου (η οποία μπορεί ή δεν περιλαμβάνει ορμονική θεραπεία ή χειρουργική επέμβαση). Trans άτομο/άτομα/άντρας/γυναίκα: είναι ένας περιεκτικός όρος, κάτω από του οποίου την ομπρέλα συμπεριλαμβάνονται εκείνα τα άτομα των οποίων η ταυτότητα του φύλου ή/και η έκφραση του φύλου τους διαφέρει από το φύλο το οποίο τους είχε ανατεθεί κατά τη γέννηση. Περιλαμβάνει, αλλά δεν περιορίζεται σε: άνδρες και γυναίκες με τρανσεξουαλικά παρελθόντα, και άτομα που ταυτίζονται ως τρανσέξουαλ, διεμφυλικοί, τραβεστί/παρενδυσίες, ανδρόγυνα, πολυφυλικοί, genderqueer, άφυλα, μεταβλητού φύλου ή με οποιαδήποτε άλλη ταυτότητα φύλου ή/και έκφραση που δεν είναι τυπική αρσενική ή θηλυκή και εκφράζει το φύλο τους μέσω της επιλογής των ρούχων, της παρουσίας ή των τροποποιήσεων του σώματος, συμπεριλαμβανομένης πολλαπλών χειρουργικών επεμβάσεων.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3

Αξιολόγηση Συμμετέχοντα για το Εκπαιδευτικό Έργο AGE&AC

Όνομα:			
Φύλο:	☐ Θήλυ	☐ Άρρεν	☐ Άλλο
Ηλικία:	☐ 10 – 15	☐ 16-20	☐ 20+
Οργανισμός:			
Έχετε κάποια αναπηρία;	☐ Αισθητηριακή	☐ Χρήστης αμαξιδίου	☐ Άλλο
Έχετε βιώσει διάκριση με βάση το φύλο;	☐ Συνέβη σε μένα	☐ Συνέβη σε κάποιο άλλο άτομο	☐ Ποτέ

1. Γιατί συμμετείχατε στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα AGE&AC; Παρακαλώ βάλτε✓

☐	☐ Μου το πρότεινε εκπαιδευτικός ή κάποιος άλλος
☐	☐ Με ενδιαφέρει το θέμα
☐	☐ Θέλω καινούριες γνώσεις/δεξιότητες
☐	☐ Άλλο (παρακαλώ γράψτε λόγο)

2. Πιστεύετε ότι είναι χρήσιμη η συμμετοχή σε αυτό το πρόγραμμα; Παρακαλώ βάλτε✓

Καθόλου χρήσιμο	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	Πολύ χρήσιμο
	☐	☐	☐	☐	☐	

3. Ήταν καλή η οργάνωση (το πρόγραμμα, η τοποθεσία κτλ); Παρακαλώ βάλτε ✓

Καθόλου καλή	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	Πολύ καλή
	☐	☐	☐	☐	☐	

4. Νομίζεις ότι το AGE&AC πρόγραμμα θα σε βοηθήσει; Παρακαλώ βάλτε ✓

Καθόλου	1	2	3	4	5	Πολύ
	☐	☐	☐	☐	☐	

Αν νομίζεις ότι το πρόγραμμα AGE&AC θα σε βοηθήσει, γράψε πώς

5. Ήταν εύκολο να παρακολουθήσει κάποιος τις πληροφορίες του προγράμματος; Παρακαλώ βάλτε ✓

Πολύ εύκολο	1	2	3	4	5	Πολύ δύσκολο
	☐	☐	☐	☐	☐	

6. Ποια Θεματική ενότητα βρήκες πιο ενδιαφέρουσα; Παρακαλώ βάλτε ✓

Θεματική 1	Θεματική 2	Θεματική 3	Θεματική 4	Θεματική 5
☐	☐	☐	☐	☐

Γιατί; _____

7. Ποια Θεματική ενότητα βρήκες λιγότερο ενδιαφέρουσα; Παρακαλώ βάλτε ✓

Θεματική 1	Θεματική 2	Θεματική 3	Θεματική 4	Θεματική 5
☐	☐	☐	☐	☐

Γιατί; _____

8. Ήταν καλά προετοιμασμένος ο εκπαιδευτής; Παρακαλώ βάλτε ✓

Καθόλου	1	2	3	4	5	Πολύ
	☐	☐	☐	☐	☐	

9. Ανταποκρίθηκε στις προσδοκίες σου το πρόγραμμα; Παρακαλώ βάλτε ✓

Καθόλου	1	2	3	4	5	Πολύ
	☐	☐	☐	☐	☐	

10. Γράψε 3 πράγματα που θα θυμάσαι από το πρόγραμμα

1. _____

2. _____

3. _____

Ευχαριστούμε: Το AGE&AC χρηματοδοτείται με την υποστήριξη του Erasmus Plus – Capacity Building in the Field of Youth. Αυτή η φόρμα αντανakλά τις απόψεις του συγγραφέα και η Επιτροπή δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για τις πληροφορίες που περιέχονται στο παρόν.

Αξιολόγηση Εκπαιδευτή για το Πρόγραμμα AGE&AC

Όνομα:

Επάγγελμα:

Τοποθεσία Εκπαίδευσης:

Ηλικία:

18-25

25+

Φύλο:

Θήλυ

Άρρεν

Άλλο

Έχετε κάποια αισθητηριακή διαταραχή;

Ναι VI

Ναι HI

Όχι

Είστε χρήστης αμαξιδίου;

Ναι

Όχι

Έχετε κάποιου άλλου είδους αναπηρία;

Ναι

Όχι

Αυτή η αξιολόγηση έχει 5 Παραρτήματα. Παρακαλώ συμπληρώστε τα σχετικά παραρτήματα ανάλογα της εκπαίδευσης που παρείχατε.

Παράρτημα Α – Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα AGE&AC

Πώς βαθμολογείτε την εμπειρία σας; Παρακαλώ βάλτε √:

Σχόλια

--

Ποια θεματική της εκπαίδευσης ήταν πιο εύκολη για να διδαχθεί; Παρακαλώ βάλτε √

☐	1. Αντιλήψεις φύλου και στερεότυπα
☐	2. Το φύλο στον χώρο εργασίας
☐	3. Βία με βάση το φύλο
☐	4. Φύλο στα ΜΜΕ και μέσα επικοινωνίας
☐	5. Φύλο και σεξιστική έκφραση

Ποια θεματική ήταν πιο δύσκολη να διδαχθεί; Παρακαλώ βάλτε √

☐	1. Αντιλήψεις φύλου και στερεότυπα
☐	2. Το φύλο στον χώρο εργασίας
☐	3. Βία με βάση το φύλο
☐	4. Φύλο στα ΜΜΕ και μέσα επικοινωνίας
☐	5. Φύλο και σεξιστική έκφραση

Ποια θεματική της ήταν πιο εύκολη για τους συμμετέχοντες; Παρακαλώ βάλτε ✓

☐	1. Αντιλήψεις φύλου και στερεότυπα
☐	2. Το φύλο στον χώρο εργασίας
☐	3. Βία με βάση το φύλο
☐	4. Φύλο στα ΜΜΕ και μέσα επικοινωνίας
☐	5. Φύλο και σεξιστική έκφραση

Ποια θεματική της ήταν πιο δύσκολη για τους συμμετέχοντες; Παρακαλώ βάλτε ✓

☐	1. Αντιλήψεις φύλου και στερεότυπα
☐	2. Το φύλο στον χώρο εργασίας
☐	3. Βία με βάση το φύλο
☐	4. Φύλο στα ΜΜΕ και μέσα επικοινωνίας
☐	5. Φύλο και σεξιστική έκφραση

Βαθμολογείτε την τοποθεσία και τις υπηρεσίες της εκπαίδευσης. Παρακαλώ βάλτε ✓

😊😊	😊	😐	😞	😞😞

Ήσασταν ικανοποιημένοι από το εύρος ηλικίας και υπόβαθρο; Παρακαλώ βάλτε ✓

😊😊	😊	😐	😞	😞😞

Σχόλια

Παράρτημα Β – Εκπαιδευτικά εργαλεία

Πώς βαθμολογείτε το περιεχόμενο του οδηγού προγράμματος εκπαίδευσης;
Παρακαλώ βάλτε ✓

😊😊	😊	☹	☹	☹☹

Σχόλια

--

Πώς βαθμολογείτε τη μεθοδολογία του προγράμματος εκπαίδευσης και τα άλλα σχετικά αρχεία; Παρακαλώ βάλτε ✓

😊😊	😊	☹	☹	☹☹

Σχόλια

--

Πώς βαθμολογείτε το σχεδιασμό και την παρουσίαση του προγράμματος εκπαίδευσης και των εκπαιδευτικών υλικών; Παρακαλώ βάλτε ✓

😊😊	😊	☹	☹	☹☹

Σχόλια

--

Πώς βαθμολογείτε την αξία των πληροφοριών του αρχείου με τη συλλογή εκπαιδευτικών υλικών; Παρακαλώ βάλτε ✓

😊😊	😊	☹	☹	☹☹

Σχόλια

--

Πόσο καλά υποστηρίζει το εκπαιδευτικό υλικό τις δραστηριότητές σας με νεαρά άτομα; Παρακαλώ βάλτε √

😊😊	😊	😐	😞	😞😞

Σχόλια

--

Χρησιμοποιήσατε τις δραστηριότητες στην ενότητα Αντιλήψεις Φύλου και Στερεότυπα. Παρακαλώ βάλτε √

☐	Χρησιμοποίησα τις δραστηριότητες στον οδηγό
☐	Τροποποίησα ελαφρώς τις ασκήσεις στο εγχειρίδιο για να ταιριάζουν στο κοινό
☐	Προετοίμασα μια διαφορετική άσκηση που ταιριάζει στο κοινό
☐	Αντικατέστησα τις ασκήσεις με μια περιγραφή
☐	Δεν έκανα τις ασκήσεις των Αντιλήψεων Φύλου και Στεροτύπων

Εξηγήστε σύντομα την επιλογή σας

--

**Παράρτημα Γ – Διαδικτυακά εργαλεία και Ανοιχτή Μάθηση (εάν
χρησιμοποιήθηκαν)**

Παρακαλώ ονομάστε τα διαδικτυακά εργαλεία ή τις μεθόδους ανοιχτής μάθησης που χρησιμοποιήθηκαν

☐ **Βιβλιοθήκη AGE&AC**

☐ **Άλλο**

Αν άλλο, τότε εξηγήστε σύντομα το εργαλείο ή τη μεθοδολογία

Παρακαλώ βαθμολογήστε την χρησιμότητα του Διαδικτυακού εργαλείου.
Παρακαλώ βάλτε ✓

Σχόλια

Περιγράψτε σύντομα τα ευρήματά σας από την χρήση του διαδικτυακού εργαλείου

Αν χρησιμοποιήσατε το AGE&AC DVD για την εκπαίδευση, και πώς θα αξιολογούσατε τη χρησιμότητά του. Παρακαλώ βάλτε ✓

Σχόλια

Παράρτημα Δ – Κατανόηση Ανισότητας Φύλων

Αξιολογήστε τη συνολική κατανόηση των συμμετεχόντων σχετικά με την ανισότητα των φύλων κατά την εκπαίδευση. Παρακαλώ βάλτε ✓

😊😊	😊	☹	☹	☹☹

Σχόλια

Νομίζετε ότι οι συμμετέχοντες κατάλαβαν τα παραδείγματα της ανισότητας των φύλων σε διάφορα επίπεδα; Παρακαλώ επιλέξτε

	Ναι	Όχι
Σε προσωπικό επίπεδο		
Σε κοινοτικό επίπεδο (σχολείο, πόλη κτλ.)		
Σε εθνικό και θεσμικό επίπεδο		

Σχόλια:

Νομίζετε ότι το εκπαιδευτικό πρόγραμμα AGE&AC θα επιτρέψει στους συμμετέχοντες να ενδυναμωθούν στα θέματα ανισότητας των φύλων; Παρακαλώ βάλτε ✓

😊😊	😊	☹	☹	☹☹

Σχόλια:

--

Νομίζετε ότι το εκπαιδευτικό πρόγραμμα AGE&AC θα επιτρέψει στους συμμετέχοντες να στηρίξουν και άλλους στα θέματα ανισότητας των φύλων;
Παρακαλώ βάλτε ✓

😊😊	😊	😐	😞	😞😞

Σχόλια:

--

Παράρτημα Ε – Αντιλήψεις και Στερεότυπα Φύλου

Ήταν κατανοητή η έννοια των Στερεότυπων Φύλου; Παρακαλώ βάλτε ✓

☐ Ήταν εύκολα κατανοητή

☐ Υπήρξαν κάποιες δυσκολίες

☐ Ήταν πολύ δύσκολη έννοια

Ποια πτυχή των δραστηριοτήτων για Στερεότυπα Φύλων ήταν η πιο κατατοπιστική; Παρακαλώ γράψτε μια πτυχή

Ποια πτυχή των δραστηριοτήτων για Στερεότυπα Φύλων ήταν η λιγότερο κατατοπιστική; Παρακαλώ γράψτε μια πτυχή

Νομίζετε ότι οι διάφορες οργανώσεις θα μπορέσουν να ενσωματώσουν τις δραστηριότητες για Στερεότυπα Φύλων στο δικό τους πρόγραμμα εκπαίδευσης νέων; Παρακαλώ επιλέξτε

☐ Ναι

☐ Όχι

Ευχαριστούμε που συμπληρώσατε την Αξιολόγηση του Εκπαιδευτή